Skólanámskrá Ártúnsskóla

Formáli

Ártúnsskóli er samrekinn grunnskóli, leikskóli og frístundaheimili, þar sem áhersla er lögð á að allir fái að njóta sín í leik og starfi. Skólastarfið byggir á einkunnarorðum skólans; Árangur - Virðing – Vellíðan. Stefnt er að framúrskarandi árangri, virðing borin fyrir fólki og umhverfi og vellíðan einstaklingsins í fyrirrúmi. Í skólanum er unnið samkvæmt stefnu fræðsluyfirvalda um skóla án aðgreiningar og fjölbreytileikanum fagnað. Allt nám í skólanum byggir á styrkleikum einstaklingsins og námsumhverfið mótað á þann hátt að það mæti einstaklingnum þar sem hann er staddur og hvetji hann til frekari þroska. Skólanámskrá skólans er byggð upp með fyrrgreinda þætti í huga og skiptist í yngra og eldra stig innan hverrar námsgreinar. Á yngra stigi er unnið út frá hæfniviðmiðum við lok 4. bekkjar og á eldra stigi er unnið út frá hæfniviðmiðum við lok 7. bekkjar.

Efnisyfirlit

Formáli 1
Efnisyfirlit 2
Inngangur 4
Grunnþættir menntunar 5
Læsi 6
Sjálfbærni 7
Heilbrigði og velferð 9
Lýðræði og mannréttindi 11
Jafnrétti 12
Sköpun 14
Lykilhæfni 15
Lykilhæfni í 1. til 4. bekk 15
Lykilhæfni í 5. til 7. bekk 17
Námsmat 20
Hæfniviðmið 20
Lykilhæfni 20
Skólabragur 21
Námssvið og námsgreinar 21
Íslenska 22
Talað mál og hlustun 22
Lestur og bókmenntir 27

Ritun 33
Málfræði 38
Íslenska sem annað tungumál og táknmál 43
Erlend tungumál 43
List- og verkgreinar 54
Listgreinar 57
Dans 57
Leiklist 59
Sjónlistir 63
Tónmennt 68
Verkgreinar 72
Heimilisfræði 72
Hönnun og smíði 76
Textílmennt 80
Náttúrugreinar 83
Hæfniviðmið um verklag 84
Hæfniviðmið um viðfangsefni 87
Hæfniviðmið um verklag 89
Hæfniviðmið um viðfangsefni 92
Skólaíþróttir 97
Samfélagsgreinar 103
Reynsluheimur – Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann 104

Hugarheimur – Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum 110
Félagsheimur – Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra 113
Stærðfræði 117
Að geta spurt og svarað með stærðfræði 118
Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar 121
Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 123
Tölur og reikningur 126
Algebra 131
Rúmfræði og mælingar 133
Tölfræði og líkindi 136
Upplýsinga- og tæknimennt 141
Samþætting námsgreina – hringekjur 147

Inngangur

Skilgreining á almennri menntun er ekki einhlít. Hún er bundin við stund og stað og jafnvel einstaklingsbundin. Á 21. öld er almenn menntun skilgreind út frá samfélagslegum þörfum og þörfum einstaklinganna. Almenn menntun stuðlar á hverjum tíma að aukinni hæfni einstaklingsins til að takast á við áskoranir daglegs lífs. Almenn menntun miðar að því að efla skilning einstaklingsins á eiginleikum sínum og hæfileikum og þar með hæfni til að leysa hlutverk sín í flóknu samfélagi. Hún er hvort tveggja í senn einstaklingsmiðuð og samfélagsleg.

Almenna menntun öðlast fólk víðar en í skólakerfinu. Skólakerfið er þó mikilvægasti grundvöllur þess að samfélagið tryggi almenna menntun. Því er eðlilegt að skýra grunnþætti menntunar í aðalnámskrá og tengja þá meginsviðum þekkingar og leikni sem einstaklingum standa til boða í skólunum. Almenn menntun byggist á fjölbreyttu námi á meginsviðum menningar okkar, umhverfis og samfélags. Stefnt er að almennri menntun í heildstæðu skólastarfi og námi á námssviðum, í námsgreinum og námsáföngum. Skilgreining á grunnþáttum er tilraun til að kortleggja þau meginsvið almennrar menntunar sem skólastarfið stefnir að.

Skólanámskrá þessi er hugsuð sem vinnugagn fyrir kennara, sem er lifandi plagg og sífellt í endurskoðun. Auk þess er henni ætlað að vera upplýsandi fyrir foreldra, um allt nám í skólanum.

Skólanámskrá Ártúnsskóla er byggð upp með flæði og sveigjanleika milli árganga þar sem stefnt er að lokahæfniviðmiðum á yngra og eldra stigi innan hverrar námsgreinar. Á yngra stigi er unnið út frá hæfniviðmiðum við lok 4. bekkjar og á eldra stigi er unnið út frá hæfniviðmiðum við lok 7. bekkjar. Hver árgangur eða bekkur vinnur eftir getu, þekkingu og leikni hvers hóps eða nemanda fyrir sig, með það að markmiði að ná lokahæfniviðmiðum þess stigs sem unnið er á. Markmið skólans er að ná hámarks árangri á öllum sviðum skólastarfsins.

Grunnþættir menntunar

Skólanámskrá skólans byggir á sex grunnþáttum menntunar sem eru leiðandi í öllu skólastarfinu. Þeir eru sýnilegir í starfsháttum skólans, kennsluháttum, samskiptum og skólabrag. Skólinn stefnir ávallt að hámarksárangri og hefur grunnþættina að leiðarljósi í öllu starfi sínu.

Grunnþættirnir eru; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun.

Grunnþáttunum er ætlað að leggja grunn að almennri menntun nemenda og stuðla að heildstæðri samfellu í námi þeirra. Hlutverk grunnþáttanna er að gera nemendur læsa á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru; kenna þeim að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Þeim er einnig ætlað að byggja upp heildstæða og sjálfstæða einstaklinga með skýra framtíðarsýn, getu og vilja til að hafa áhrif á samfélag sitt og taka virkan þátt í því.

Starf skólans er skipulagt á faglegan og víðsýnan hátt út frá markmiðum grunnþáttanna, m.a. með hópvinnu, hringekjum, samkennslu árganga, samþættingu námsgreina, samfaglegum vinnubrögðum, lausnarleitarnámi, þemum þvert á skólastarfið, hefðum í skólastarfi, nýstárlegri nálgun í skólastarfi og kennsluháttum svo sem útikennslu. Í skólanum hafa ýmsar hefðir skapast og má þar nefna: Föstudagssamveru, Jól í skóla, Ömmu– og afadag, Fullveldisdag, Vorhátíð, Íþróttadag, Skólabúðaferð, Bangsadag, Þrautabraut/Rathlaup, Menningarvöku og þverfagleg sameiginleg þemu.

Læsi

Menntagildi: Skólinn leggur áherslu á að gera alla nemendur læsa á rit og prentmiðla. Bæði að geta fært hugsun sína í letur og að geta tileinkað sér tölvu- og nettækni til samskipta, efnisöflunar og efnissköpunar.

Markmið: að gera nemendur læsa á ritað mál í ritum og miðlum, læsa á stafræna miðla, á umhverfi sitt og samskipti.

Helstu þættir í læsi: Lestrarfærni, lestrartækni, skriftar- og ritunarfærni, stafrænt læsi, miðlamennt, miðlalæsi og stafræn samskipti

Viðfangsefni	Styrkleikar/Leiðir	Sóknarfæri
Lestrarfærni/lestrartækni	Lestrarstefna skólans Lestrarþjálfun Lestrarsprettir Lestrarátök Lestrarstundir Yndislestur PALS-lestraraðferð Upplestrarkeppni Lesskilningsverkefni	Hugtakaskilningur Orðaforði Myndlæsi Stafrænt læsi Merkingarbær skólaverkefni Verkþrep: aðföng, sköpun, miðlun Víðlæsi/samskiptafærni
Skriftarfærni/Ritunarfærni	Skriftarþjálfun Skriftaræfingar Ritunarþjálfun 10 leiðir að betri skrifum ABCD Ritsmíðar	Fingrasetningaræfingar Merkingarbær skólaverkefni Ritþjálfun Samvinnuskrif Hugarkort Verkþrep: aðföng, sköpun, miðlun Víðlæsi/samskiptafærni

Stafrænt læsi/prentmál/ myndmál	Upplýsingamennt Tölvuvinnsla Skjávarpar	Átaksverkefni Fartölvur Spjaldtölvur Miðlamenntun Hugarkort Hringekjur Merkingarbær skólaverkefni Verkþrep: aðföng, sköpun, miðlun Víðlæsi/samskiptafærni
Miðlamennt/miðlalæsi/stafræn samskipti	Þjálfun í notkun tölva Efnisöflun af neti Heimildanotkun	Átak um stafræn samskipti Netpóstsamskipti Samskiptasíður Átak um miðlalæsi Verkkunnátta í tölvum Hringekjur Merkingarbær skólaverkefni Verkþrep: aðföng, sköpun, miðlun Víðlæsi/samskiptafærni

Sjálfbærni

Menntagildi: Skólastarfið byggir á grænfánastefnu skólans, er því leitast við að efla umhverfisvitund nemenda og sjálfbærnimenntun þeirra. Viðfangsefnin taka mið af samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahagsþátta í þróun samfélags, með það leiðarljós að „margt smátt gerir eitt stórt“.

Markmið: að gera nemendur ábyrga gagnvart náttúru, auðlindum og vistsporum, og stuðla að sjálfbærri þróun og hófsemi.

Helstu þættir í sjálfbærni: Borgaravitund, jöfnun innan og milli kynslóða, lýðræði, fjölbreytt mannlíf og menning, virðing, lífgildi, framtíðarsýn, sjálfbærni og sjálfbær þróun, vistfræði og umgegni við umhverfið.

Viðfangsefni	Styrkleikar/Leiðir	Sóknarfæri
Lýðræði/borgaravitund/mannlíf	Grænfánaskóli Lýðræðisleg vinnubrögð Nærumhverfi	Borgaravitund Virkur borgari Jöfnun innan og milli kynslóða

	Nemendafélag-FUÁ Hópavinna Skólavinir Vinabekkir Skólapeysur Menningavaka Föstudagssamvera Umræður og úrvinnsla álitamála Umræður og úrvinnsla ágreinings Umræður og úrvinnsla sundrungar Gönguferðir bekkja Vettvangsferðir	Fjölbreytileiki mannlífs Fjölbreytileiki menningar Fátækt Jafnræði jarðarbúa Hringekjur Verðmætamat Virðing fyrir verðmætum
Lífsgildi/virðing/framtíðarsýn	Grænfánaskóli Virðing gagnvart öðrum Umhverfismennt Hópavinna Skólabragur Samvera Lífsleikniþemu Vinarbekkir Skólapeysur Skólavinir Menningarvaka til styrktar góðgerðarmálefnum Næðisstund Útikennsla Útinám Íþróttir og sund Hreyfing á íþróttadögum	Fjölmenning Hófsemi Nýtni Samþætting námsgreina Fastir tímar í lífsleikni Markviss vinna með lífsleikni námsefni Þemavinna Hringekjur Neytendafræðsla
Sjálfbærni/sjálfbær þróun	Grænfánaskóli Grenndarskógur Nýtni á hráefni úr Grenndarskógi Umhverfismennt List- og verkgreinavinna Lífsleikniþemu Átaksverkefni	Þemavinna Hringrás náttúru Lögmál náttúru Hringekjur Vistspor Náttúrulæsi Efnahagsleg sjálfbærni

	Útikennsla Endurvinnsla	
Vistfræði/umhverfi	Grænfánaskóli Grenndarskógur Útikennsla Grænfánavinna Endurvinnsla Umhverfisnefnd Átak um umhverfi	Þemavinna Átak um vistfræði Hringrás náttúru Lögmál náttúru Hringekjur Náttúrulæsi Ræktun

Heilbrigði og velferð

Menntagildi: Í öllu skólastarfinu er leitast við að efla almenna heilbrigði og stuðla markvisst að velferð og vellíðan nemenda. Lögð er áhersla á jákvæðan skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda frá ýmsum hliðum.

Markmið: að leggja grunn að líkamlegri, andlegri og félagslegri velferð nemenda til lífstíðar.

Helstu þættir: Jákvæð sjálfsmynd, hreyfing, næring, hvíld, andleg vellíðan, góð samskipti, öryggi, seigla, hreinlæti, kynheilbrigði, skilningur á eigin tilfinningum og annarra.

Viðfangsefni	Styrkleikar/Leiðir	Sóknarfæri
Heilsa/hreyfing/hvíld	Heilsueflandi skóli Grenndarskógur Nærumhverfi Íþróttadagar Útikennsla Útinám Íþróttir og sund Hreyfing á íþróttadögum Snyrtilegt, hreint og hlýlegt skólahúsnæði Gönguferðir bekkja Vettvangsferðir	Hringekjur Foreldrasamvinna Nærsamfélagið Samþætting námsgreina Nemendavæn skólalóð með tilliti til hreyfingar Skólalóð sem ýtir undir áræði Græn skólalóð

	Næðisstund Núvitund Kyrrðarstund á sal Slökun Nudd Átaksverkefni - lífsleikni Hreyfistund bekkja Hreyfistund - stuðningur Frímínútur Göngum í skólann Skipulagðir leikir í frímínútum	
Næring/hreinlæti	Hreinlæti Heimilisfræði Matarræði Hollt nesti Handþvottur Nestisstund	Snyrtilegt umhverfi Hófsemi Nýtni Fræðsla um heilsusamlegt fæði
Lífsleikni/samskipti/kynheilbrigði	Lífsleikniþemu Átaksverkefni Skólavinir Vinabekkir Skólabragur Menningavaka Föstudagssamvera	Samþætting námsgreina Fastir tímar í lífsleikni Markviss vinna með lífsleikni námsefni Hringekjur Hlúa að virkni Hlúa að samvinnu Lærdómssamfélag í sífelldri þróun
Sjálfsmynd/vellíðan/öryggi/ tilfinningar/seigla	Skólabragur Fámennur, persónulegur skóli Góð staðsetning skóla Samvera Lífsleikniþemu Vinarbekkir Þrautseigja Seigla Geðrækt Geðorðin 10 Átak um núvitund	Þemavinna Átak um sjálfsmynd Átak um tilfinningar Umhverfisfræðsla Nemendavæn skólalóð Góð hljóðvist, loftræsting og lýsing

	Átak um vellíðan Átak um þrautseigju Átak um öryggi á bílastæði Umgegni einkennist af virðingu Menningarvaka til styrktar góðgerðarmálefnum Sköpun	

Lýðræði og mannréttindi

Menntagildi: Allt skólastarfið miðast út frá því að búa nemendur undir þátttöku í lýðræðisþjóðfélagi og leggur áherslu á að nemendur læri um lýðræði með því að taka þátt í virku lýðræði. Borin er virðing fyrir manngildi hvers og eins, og gengið út frá áhuga og ábyrgð nemenda á eigin námi.

Markmið: að byggja upp heilsteypta einstaklinga sem bera umhyggju fyrir fólki, dýrum og umhverfi. Auk þess að byggja upp lýðræðislegan skóla sem skapar samábyrgt og sjálfbært samfélag til framtíðar.

Helstu þættir: Lýðræði og samfélag, mannréttindi, samábyrgð og umhyggja, gildismat og siðferði.

Viðfangsefni	Styrkleikar/Leiðir	Sóknarfæri
Lýðræði/lýðræðisréttindi/grunngildi samfélags/samfélag/nærsamfélag	Nemendafélag-FUÁ Umsjónarmenn Vinabekkir Samstarf við leikskóla Grenndarskógur Nærumhverfi Útikennsla Útinám Gönguferðir bekkja Vettvangsferðir Átaksverkefni Bekkjarfundir Hreyfistund Frímínútur Skipulagðir leikir í frímínútum	Fjölmiðlafræðsla Gagnrýni Hringekjur Jafningjamat Þrjár stjörnur og ein ósk Hugmyndir frá nemendum Val nemenda Áhugasvið nemenda Samræður Kappræður Rökræður Fjölbreyttar kennsluaðferðir

Mannréttindi/ meðvitund og virkni í skólastarfi	Föstudagssamvera Nemendafélag-FUÁ Lestrarstund á leikskóla Umsagnarbækur Skólabragur Tússtöflur Nafnaspaðar	Barnasáttmáli SÞ Bekkjarfundir Kappræður Hringekjur Fjölbreyttar kennsluaðferðir
Samábyrgð/umhyggja og virðing fyrir fólki, dýrum og umhverfi	Lífsleikniþemu Átaksverkefni Skólavinir Vinabekkir Umhverfisnefnd skólans Menningavaka Umsjónarmenn Aðstoðarmenn á matsal Aðstoðarmenn á skólasafni Náttúrufræði	Samþætting námsgreina Hófsemi Nýtni Hringekjur
Viðhorf/gildismat/siðferði	Skólabragur Samvera Lífsleikniþemu Átak um þrautseigju Menningarvaka til styrktar góðgerðarmálefnum	Þemavinna Trúarbragðafræði Átak um sjálfsmynd Átak um siðferði Átak um gildismat Hringekjur

Jafnrétti

Menntagildi: Í skólastarfinu er gengið út frá að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. Sköpuð eru tækifæri fyrir alla nemendur til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína og læra að lifa ábyrgu lífi í frjálsu samfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, víðsýnis og jafnréttis. Auk þess að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, fjölskyldulífi og atvinnulífi.

Markmið: að fræða nemendur um jafnrétti í víðum skilningi óháð kyni, fötlun, kynhneigð, litarhætti, lífsskoðunum, ætterni, þjóðerni, menningu, stétt, tungumáli, trúarbrögðum, búsetu og aldri.

Helstu þættir: Jafnréttismenntun, fjölmenning, menning, kyn, kynhneigð og kynjafræði, trúarbrögð og lífsskoðanir.

Viðfangsefni	Styrkleikar/Leiðir	Sóknarfæri
Jafnréttismenntun/aldursskeið	Samstarf við leikskóla Blönduð skipting hópa Skóli margbreytileikans Jafnrétti þvert á skólastarfið Jafnréttisáætlun skólans Nemendafélag-FUÁ	Samstarf við eldriborgara Átaksverkefni Samþætting námsgreina Fjölbreyttar kennsluaðferðir Hringekjur Markviss vinna með lífsleikni námsefni Kynjajafnrétti Markviss jafnréttiskennsla Stétt og búseta Jafnréttisfræðsla
Menning/Fjölmenning	Menningavaka Föstudagssamvera Vettvangsferðir	Átaksverkefni Átak um fjölmenningu Samþætting námsgreina Kynbundin orðræða Tungumálakennsla Gagnrýnin hugsun um dægurmenningu Hringekjur
Kynjafræði/kyn/kynhneigð	Lífsleikniþemu Blönduð skipting hópa Átaksverkefni Skólavinir Vinabekkir	Átaksverkefni Fastir tímar í lífsleikni Markviss vinna með lífsleikni námsefni Kynjajöfnuð skólalóð
Trúarbrögð/lífsskoðanir	Skólabragur Trúarbragðafræðsla Umburðarlyndi Kyrrðarstund á sal Næðisstund	Þemavinna Átak um lífsskoðanir

Sköpun

Menntagildi: Skólastarfið ýtir undir sköpunargleði nemenda og gagnrýna hugsun þannig að nemendur eigi auðveldara að skynja merkingu viðfangsefna og gildi þeirra. Sköpunin stuðlar að persónulegu námi, frumleika, ígrundun og frumkvæði hjá nemendum. Sköpun er grunnþáttur mennskunnar og kjarninn í hönnun, nýsköpun, listum og menningu.

Markmið: að auka sköpunargleði, frumkvæði, frumleika og gagnrýna hugsun nemenda.

Helstu þættir: Ígrundun, gagnrýnin hugsun, frumkvæði, frumleiki, forvitni, sköpunargleði, ímyndunarafl, leikir, áskorun, spenna og leit

Viðfangsefni	Styrkleikar/Leiðir	Sóknarfæri
Ígrundun/gagnrýnin hugsun	Sjálfsmat Jafningjamat Átaksverkefni Hönnun Tónsmíðar Ritsmíðar	Lausnarleitarnám Ígrundun málefna Opin viðfangsefni Svigrúm við lausn verkefna
Frumkvæði/frumleiki/forvitni	Samvera Hönnun Tónsmíðar Ritsmíðar	Áskoranir Lausnarleitarnám Hringekjur Ýta undir sjálfstæði nemenda
Sköpunargleði/ímyndunarafl	Föstudagssamvera Menningavaka Jólaleikrit Skógartengt útinám Efniviður Umhverfi Sandleikur – sögugerð Hönnun Tónsmíðar Ritsmíðar	Samþætting námsgreina Uppgötvunarnám Samþætting Skapandi verkefni Áhersla á sköpunarferlið Sýnileg verk nemenda á veggjum Hringekjur Sköpun þvert á skólastarfið Nýsköpun Listir
Leikur/áskorun/spenna/leit	Lausnarleitarnám Íþróttir Samvera Frímínútur	Uppgötvunarnám Hringekjur Þrautalausnanám

	Skipulagðir leikir í frímínútum Íþróttadagar Útikennsla Útinám Íþróttir og sund Hreyfing á íþróttadögum Gönguferðir bekkja Vettvangsferðir	

Lykilhæfni

Lykilhæfni í 1. til 4. bekk

Lykilþáttur	**1. bekkur**	**2. bekkur**	**3. bekkur**	***4. bekkur AÐALNÁMSKRÁ***
TJÁNING OG MIÐLUN	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð sig fyrir framan hóp* *hlustað í hóp án þess að grípa fram í.* *hlustað og farið eftir fyrirmælum* *tekið þátt í umræðum í „krók“*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð hugsanir sínar fyrir framan lítinn hóp* *hlusta á samræður af tillitssemi og tekið tillit til skoðana annarra* *tekið virkan þátt í umræðum hverju sinni*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð hugsanir sínar og skoðanir sínar fyrir framan hóp með skýrum hætti* *hlusta á samræður af tillitssemi og hlusta á rök annarra* *tekið virkan þátt í umræðum hverju sinni af athygli*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð hugsanir og skoðanir sínar og sett þær fram á viðeigandi hátt* *hlustað eftir upplýsingum og rökum í samræðum* *lagað tjáningu sína að viðmælendum og notað algengan*

		sagt frá hugsunum sínu, skoðunum og tilfinningum í hóp á einfaldan hátt	sagt frá hugsunum sínum, skoðunum og tilfinningum í hóp á einfaldan hátt og þekkingu á skipulagðan hátt	orðaforða sem tengist umfjöllunar-efninu hverju sinni gert grein fyrir hugsunum sínum, skoðunum, tilfinningum og þekkingu á þann hátt sem við á hverju sinni
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *sett sér einföld markmið og unnið að þeim* *farið eftir fyrirmælum* *unnið eftir einföldum verklýsingum* *metið eigin verk og athafnir út frá viðmiðum.* *gert sér grein fyrir því hvað eru staðreyndir*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið eftir einföldum verklýsingum* *geti skilið og lagt mat á eigin verk og þekki hugtakið árangur* *gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt leið og lausn að verkefnum og að það er í lagi að gera mistök* *skilið að staðreynd og skoðun er ekki það sama* *skoðað viðfangsefni frá fleiri en einni hlið á skapandi hátt*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið sjálfstætt eftir verklýsingu við úrlausn verkefna* *geti skilgreint og metið eigin verk og lært af mistökum og skilji hugtakið árangur* *gert sér grein fyrir að oft eru fleiri en ein rétt leið að lausn og að læra má af mistökum* *viti að staðreynd og skoðun er ekki það sama* *skoðað viðfangsefni frá fleiri en einni hlið á skapandi hátt með leiðsögn*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *skipulagt efnistök og aðferðir við úrlausn verkefna* *tekið þátt í að skilgreina viðmið um árangur* *gert sér grein fyrir að iðulega er hægt að komast að fleiri en einni niðurstöðu við úrlausn verkefna og að læra má af mistökum og nýta á skapandi hátt* *greint milli staðreynda og skoðana* *endurskoðað úrlausn viðfangsefna frá mismunandi sjónarhornum á skapandi hátt*
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið eftir einföldum fyrirmælum* *unnið með öðrum í litlum hóp* *tekið að sér ákveðið hlutverk með leiðsögn*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið eftir fyrirmælum með leiðsögn og sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum* *þekkt helstu styrkleika sína*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum* *gert sér grein fyrir helstu styrkleikum sínum*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið eftir fyrirmælum og borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á* *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum*

	gert sér grein fyrir hvað hugtakið styrkleiki merkir *tekið leiðsögn*	*unnið með öðrum í stórum og litlum hópum* *sé jákvæður þátttakandi í skólasamfélaginu* *nýtt sér leiðsögn*	*unnið með öðrum að skipulögðum námsverkefnum* *geti tekið jákvæðan þátt í leik og starfi í skólasamfélagi sínu* *nýtt sér leiðsögn á jákvæðan hátt*	*unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla* *tekið jákvæðan þátt í leik og starfi í skólasamfélagi sínu* *tekið leiðsögn á jákvæðan hátt*
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *leitað sér upplýsinga munnlega í sínu nánasta umhverfi* *nýtt sér fjölbreytta miðla til upplýsingar s.s. tölvur, bækur, munnlegt.* *þekkt nokkrar einfaldar reglur um netnotkun*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *leitað einfaldra upplýsinga* *nýtt sér upplýsingar með stuðningi* *þekkt grunnreglur um netnotkun*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *leitað upplýsinga í ólíkum miðlum með leiðsögn* *nýtt sér upplýsingar í eigin verk* *skilið og nýtt sér grunnreglur um netnotkun*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *leitað sér upplýsinga í námi í ólíkum miðlum* *notað miðla nokkuð sjálfstætt við nýsköpun, hugmyndavinnu og kynningu efnis* *sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og verið meðvitaður um gildi ábyrgrar netnotkunar*
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *skilið hvað felst í að meta eigin frammistöðu* *skilið hvað námsmarkmið eru* *stuðst við einfaldar aðferðir til að skipuleggja eigið nám*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *áttað sig á styrkleikum sínum og að alltaf má gera betur í námi* *sett sér stutt og létt markmið í afmörkuðum fögum með aðstoð* *tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *áttað sig á styrkleikum sínum og hvar hægt er að gera betur í námi* *sett sér stutt og létt markmið í afmörkuðum fögum með aðstoð* *tekið þátt í að skipuleggja eigið nám*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvar hann getur gert betur í námi* *sett sér markmið í námi með aðstoð* *tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár*

Lykilhæfni í 5. til 7. bekk

Lykilþáttur	5. bekkur	6. bekkur	*7. bekkur AÐALNÁMSKRÁ*

TJÁNING OG MIÐLUN	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð hugsanir sínar og sett þær fram á viðeigandi hátt* *hlustað eftir upplýsingum og rökum í samræðum* *tjáð sig á þann hátt sem við á og notað þann orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni* *gert grein fyrir hugsunum mínum, skoðunum og þekkingu á þann hátt sem við á hverju sinni*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð hugsanir sínar og tilfinningar skipulega og á viðeigandi hátt með ýmsum miðlum* *hlustað eftir rökum og upplýsingum í samræðum og byggt upp röksemdafærslu í máli sínu* *tjáð sig og lagað efni að kröfum eða þörfum viðmælenda og notað viðeigandi hugtök.* *gert grein fyrir og miðlað af þekkingu sinni og leikni, hugsunum og tilfinningum á þann þátt sem við á hverju sinni*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *tjáð hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir á skipulegan hátt með ýmsum miðlum* *hlustað eftir rökum og upplýsingum í samræðum og byggt upp röksemdafærslu í máli sínu og tekið tillit til ólíkra sjónarmiða* *tekið mið af og lagað framsetningu sína að kröfum eða þörfum viðmælenda og notað viðeigandi hugtök og orðaforða sem tengjast umfjöllunarefni hverju sinni* *gert vel grein fyrir og miðlað af þekkingu sinni og leikni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum á þann hátt sem við á hverju sinni*
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *skipulagt efnistök og aðferðir við úrlausn verkefna með leiðsögn* *tekið þátt í að skilgreina viðmið um eigin árangur* *gert sér grein fyrir að hægt er að komast að fleiri en einni niðurstöðu við úrlausn verkefna og að læra má af mistökum* *greint milli staðreynda og skoðana* *skoðað viðfangsefni frá mismunandi sjónarhornum á skapandi hátt*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *skipulagt sjálfstætt efnistök og aðferðir við úrlausn verkefna* *skilgreint viðmið um eigin árangur* *lært af mistökum og nýtt sér á skapandi hátt óvæntar niðurstöður* *áttað sig á mismunandi túlkunum og greint milli staðreynda og skoðana* *greint og kynnt hvort aðferð við verkefnavinnu hafi borið árangur*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *spurt spurninga og sett fram áætlun um efnistök og úrlausn verkefna* *skilgreint viðmið um árangur* *lært af mistökum og nýtt sér niðurstöður við lausn verkefna* *áttað sig á mismunandi túlkunum og greint milli staðreynda og skoðana með rökum* *vegið og metið hvort aðferð við verkefnavinnu hafi borið árangur og tekið þátt í mótun og miðlun viðfangsefna á skapandi hátt*
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *unnið eftir fyrirmælum og borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á* *gert sér grein fyrir styrkleikum mínum*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *gert sér grein fyrir til hvers er ætlast í námi og skólastarfi og borið ábyrgð á eigin vinnubrögðum*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *gert sér grein fyrir til hvers er ætlast í námi og skólastarfi og hagað námi sínu og störfum í samræmi við það*

	unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla *gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi* *tekið jákvæðan þátt í leik og starfi í skólasamfélaginu* *tekið leiðsögn á jákvæðan hátt*	*gert sér grein fyrir styrk sínum í leik og námi og byggt upp jákvæða sjálfsmynd* *unnið með öðrum á jákvæðan hátt að skipulögðum verkefnum sem tengjast nám og félagsstarfi innan skóla* *gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi og verið virkur félagslega* *haft áhrif á skólasamfélag sitt með virkri þátttöku í leik og starfi* *tekið leiðsögn og uppbyggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt*	*gert sér grein fyrir styrkleikum sínum með það að markmiði af efla og byggja upp sjálfsmynd sína* *unnið með öðrum og lagt sitt af mörkum í samstarfi sem tengist námi og félagsstarfi innan skóla* *gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi og tekið þátt í að útfæra leiðir að sameiginlegum markmiðum* *hafi á virkan hátt áhrif á skólasamfélag sitt með þátttöku í leik og starfi* *tekið leiðsögn og uppbyggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt*
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *leitað og sótt gagnlegar upplýsingar úr ólíkum miðlum* *notað miðla við nýsköpun, hugmyndavinnu og kynningu efnis nokkuð sjálfstætt* *sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og gert sér grein fyrir gildi ábyrgrar netnotkunar*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *notað fleiri en eina upplýsingaveitu við upplýsingaöflun og borið saman* *notað margvíslega miðla við öflun gagna til stuðnings við nám* *sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga, hvort sem er til persónulegra nota eða verkefnavinnu, og nýtt rafrænar leiðir og samskiptamiðla af ábyrgð*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *notað margvíslegar upplýsingaveitur og hjálpartæki við öflun gagna og til stuðnings við nám* *notað ýmsa miðla við nýsköpun, þróun og framsetningu upplýsinga og hugmynda* *sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga hvort sem er til persónulegra nota eða verkefnavinnu og nýtt rafrænar leiðir og samskiptamiðla af ábyrgð*
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvað hann getur gert betur í námi* *sett sér markmið í námi með leiðsögn* *tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvernig hann getur nýtt sér þá í námi* *sett sér markmið í námi og unnið eftir þeim að mestu leyti* *skipulagt með leiðsögn eigið nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár*	**Við lok skólaárs getur nemandi:** *gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvernig hann getur nýtt sér þá í námi* *sett sér markmið í námi og unnið eftir þeim* *skipulagt eigið nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár*

Námsmat

Námsmati er ætlað að leiðbeina nemendum um námið og hvernig þeir geta náð markmiðum þess. Tilgangur námsmats er að fylgjast með framförum nemenda og til að meta hvort nemandi hafi náð almennum hæfniviðmiðum og lykilhæfniviðmiðum aðalnámskrár ásamt því að vera námshvetjandi.

Hæfniviðmið

Námsmatshluti fyrir almenn hæfniviðmið er í vinnslu. En almennt er unnið út frá hæfniviðmiðum inn í Mentor.

Lykilhæfni

Matskvarði skólans fyrir lykilhæfniviðmið er að finna á sameign skólans í möppu „Lykilhæfniviðmið – námsmat“. Lykilhæfniviðmiðin eru metin eftir hverjum árgangi fyrir sig út frá nýjum matskvarða aðalnámskrár.

Matskvarði er skilgreindur sem: **A**, **B+**, **B**, **C+**, **C** og **D**.

- Matsviðmið fyrir **B** eru með þeim hætti að gera má ráð fyrir að þorri nemenda nái þeirri hæfni
- Einkunnina **A** fá þeir sem sýna framúrskarandi hæfni
- **C** fá þeir sem standast ekki þær kröfur sem gerðar eru í B einkunnar viðmiðum
- **D** einkunn lýsir hæfni í námi sem nær ekki viðmiðum sem lýst er í C einkunn og er þá unnið út frá einstaklingsmiðaðri námskrá og áætlun
- **B+** og **C+** lýsa hæfni nemenda sem náð hafa að hluta til viðmiðum þess bókstafar sem stendur þar fyrir neðan

Skólabragur

Einkunnarorð Ártúnsskóla; **ÁRANGUR – VIRÐING – VELLÍÐAN** eru leiðarljós í öllu starfi skólans. Lögð er áhersla á fagmennsku og kröfur gerðar til starfsfólks og nemenda að allir leggi sig fram um að ná **árangri** í því sem fengist er við hverju sinni. Hlúð er að hverjum einstaklingi og skapaðar aðstæður fyrir hvern og einn að ná markmiðum sínum.

Ártúnsskóli er Heilsueflandi skóli og Grænfánaskóli. Frá upphafi hefur verið lögð áhersla á heilsueflingu og umhverfismennt sem hefur áhrif á allt starf skólans. Löng hefð er fyrir kennslu í lífsleikni, ár hvert er unnið með tvö þemu þvert á skólastarfið. Samvinna ólíkra hópa stuðlar að samkennd og **virðingu** innan skólasamfélagsins sem eykur starfsánægju og gleði. Lögð er áhersla á sjálfsvirðingu sem leiðir af sér virðingu fyrir öðru fólki og umhverfi.

Vellíðan er forsenda þess að raunverulegt nám eigi sér stað. Í Ártúnsskóla er lögð áhersla á vinsamleg og jákvæð samskipti. Skólavinir úr 7. bekk aðstoða yngstu nemendur skólans í frímínútum og á uppbrotsdögum leiða eldri nemendur þá yngri á milli svæða. Í hringekjum er árgöngum blandað saman og einnig stuðla vinabekkir að auknum kynnum milli árganga. Náms- og spjallfélagar innan bekkja styrkja tengsl barnanna í hverjum árgangi og skólapeysur styrkja liðsheildina. Alla föstudaga hittast nemendur og starfsfólk á sal, syngja saman, fræðast og nemendur setja upp skemmtidagskrár, sýna afrakstur vinnu sinnar og veittar eru viðurkenningar.

Í skólanum er unnið á lýðræðislegan hátt og má nefna að haldnir eru bekkjafundir þar sem nemendur þjálfast í lýðræðislegum vinnubrögðum. Allir árgangar eiga fulltrúa í stjórn nemendafélags og umhverfisnefnd skólans og hafa þannig tækifæri til að hafa áhrif á starf skólans og taka, í samvinnu við starfsfólk, ábyrgð á ýmsum verkefnum. Nemendur í 5. og 6. bekk hafa það ábyrgðarhlutverk að aðstoða á matsal og bókasafni.

Allir þessir þættir hafa jákvæð áhrif á nemendur og starfsfólk og bæta þannig skólabraginn.

Námssvið og námsgreinar

Íslenska

Traust kunnátta í móðurmáli er meginundirstaða staðgóðrar menntunar. Jafnframt er lestur öflugt tæki nemenda til að afla sér þekkingar og tjáning í ræðu og riti ein af nauðsynlegum forsendum þátttöku í samfélaginu.

Hlutverk íslenskukennslu, kennslu í íslensku táknmáli og máluppeldis er viðtækt og margbrotið. Mál og bókmenntir eru menningararfur þjóðarinnar sem ber að rækta, virða, njóta og þróa. Sá arfur á eflaust drjúgan þátt í stöðu læsis þjóðarinnar og hve sjálfsagt það þykir að læra að lesa, skrifa og beita máli svo skiljist. Kennslan hefur einnig það hlutverk að efla tjáningu og sköpun í töluðu máli og rituðu, nota málið og kynnast mætti þess. Gott og ríkulegt talmál er ein meginforsenda samskipta og miðlunar og svo á einnig við um ritmálið sem er miðill sköpunar og birtir nýja þekkingu. Við lok grunnskóla á nemandi að geta gert sér grein fyrir stöðu sinni og ábyrgð sem málnotanda. Hann á að átta sig á því að þegar skóla sleppir er það á hans ábyrgð að rækta og nýta málið sem tæki til náms, samskipta og þátttöku í lýðræðissamfélagi. Það er réttur hvers manns að öðlast þekkingu og færni í máli.

Margþætt hlutverk náms í íslensku kallar á samstöðu og samstarf innan skóla um máluppeldi nemenda.

Grunnþættir menntunar eru hafðir til hliðsjónar í íslenskukennslunni en þeir eru; Læsi, sjálfbærni, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti, heilbrigði og velferð og sköpun.

Nánari útlistun á viðfangsefnum, námsgögnum, kennsluefni og kennsluaðferðum má sjá í kennsluáætlun bekkja í Mentor.

Talað mál og hlustun

Brýnt er að geta tekið virkan þátt í umræðum af ýmsu tagi og geta tjáð skoðanir sínar. Leggja þarf áherslu á að nemendur æfist í að tjá sig og fái leiðbeiningar um framsögn og skýran framburð. Gott vald á munnlegri tjáningu á móðurmáli er undirstaða tungumálanáms og nýtist í öllum öðrum námsgreinum. Lögð er áhersla á frásagnir, upplestur og almennar samræður, þar sem hugað er að framburði, leikrænni tjáningu og rökræðum. Veigamikill þáttur í almennri menntun er að kunna að hlusta og horfa með athygli á gagnrýninn hátt.

Hlustun er stór þáttur í mannlegum samskiptum. Mikilvægt er að nemendur læri að hlusta á aðra og taka tillit til skoðana þeirra í umræðum og rökræðum. Kennsla í töluðu máli og hlustun beinist ekki einungis að því að efla samræður og samskipti í skólastofu, heldur einnig að styrkja

hæfni nemanda í notkun ýmissa samskiptamiðla; netmiðla svo sem hljóð-, mynd- og margmiðla. Huga þarf að siðferði í samskiptum og málnotkun.

Það skiptir miklu máli í daglegu lífi hvers einstaklings að geta komið fyrir sig orði og staðið með sér og skoðunum sínum á málefnalegan hátt. Þessi hæfni fellur vel að grunnþáttum menntunar þ.e. læsi, lýðræði og mannréttindum, jafnrétti, heilbrigði og velferð, sjálfbærni og sköpun í öllu námi.

Í Ártúnsskóla er mikil áhersla lögð á framkomu, tjáningu, sköpun og áhorf. Hver bekkur setur upp skemmtun tvisvar á ári fyrir samnemendur og fjölskyldur. Auk þess sér sjötti bekkur um jólaskemmtun/leikrit og sjöundi bekkur sér um menningarvöku að vori.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Talað mál: -umræður í heimakrók -frásagnir -hlutverkaleikir -bekkjarbangsi -bekkjarfundir -hópeflisleikir Samvera: -framburður -raddbeiting -framkoma Lestur: -skýr framburður	Bækur: -Lestrarlandið -Listin að lesa og skrifa -frjálslestrar-bækur - heimalestrar-bækur - hljóðbækur -PALS/paralestur -fræðsluvefir -kvikmyndir -fræðslumyndir	**Að nemandinn geti:** • beitt skýrum og áheyrilegum framburði, • tjáð sig með aðstoð leikrænnar tjáningar frammi fyrir hópi og staðið fyrir máli sínu, • sagt frá eftirminnilegum atburði og lýst ákveðnu fyrirbæri, endursagt efni sem • hlustað hefur verið á eða lesið, hlustað og horft með athygli á upplestur, leikið efni, ljóð og söngva og greint frá upplifun sinni, • nýtt sér og endursagt efni á rafrænu formi,	Hraðlestrarpróf Umsagnabækur Leiðsagnarmat Jafningjamat	-sjálfstraust -orðaforði -lestrarhraði -frásagnar gleði skoðanaskipti -samvera -sköpunargleði -jákvæð upplifun -að nemandi geti hlustað á aðra og beri virðingu fyrir því sem aðrir segja

-raddbeiting -líkamsstaða -lesið fyrir leikskólabörn -Nemendafélag FUÁ -Umhverfisnefnd Hlustun/áhorf: -nestissaga -sögur Samvera: -áhorfandi -áheyrandi -Nemendafélag FUÁ -Umhverfisnefnd	 -leikþættir -fréttir -ljóð -sögur -söngur -textar -sýningar -söfn -spuni -leikræn tjáning -skuggaleikhús	• átt góð samskipti, hlustað og sýnt kurteisi.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Talað mál: -frásagnir -leikræn tjáning -bekkjarfundir	Bækur: -Sögusteinn -Óskasteinn -Völusteinn -Flökkuskinna	**Að nemandinn geti:** • tjáð sig skýrt og áheyrilega og gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar, • tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið athygli	Hraðlestrarpróf Stöðluð lesskilningspróf Stóra upplestrarkeppnin	-sjálfstraust -orðaforði -lestrarhraði -frásagnagleði -skoðanaskipti

-hópeflisleikir Samvera: -framburður -raddbeiting -framkoma Seta í nefndum og fundastjórn: -Nemendafélag FUÁ -Umhverfisnefnd Lestur: -skýr framburður -raddbeiting -líkamsstaða Hlustun/áhorf: -nestissaga -sögur Samvera: -áhorfandi -áheyrandi Seta í nefndum og fundastjórn: -Nemendafélag FUÁ -Umhverfis-nefnd	-Töfraskinna -Söguskinna -Orðspor 1 og 2 -Rauðkápa -Grænkápa -Blákápa -frjálslestrar bækur -heimalestrar bækur - hljóðbækur -PALS/paralestur -fræðsluvefir -kvikmyndir -fræðslumyndir -leikþættir -fréttir -ljóð -sögur -söngur -textar -sýningar -söfn -spuni -leikræn tjáning -skuggaleikhús	áheyrenda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar, • tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum, •hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum, •nýtt sér myndefni og rafrænt efni á gagnrýninn hátt, •átt góð samskipti, hlustað, gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteisi.		-þátttaka í Stóru upplestrarkeppninni -ýmsar kynningar -samvera -jólaleikrit -helgileikur -menningarvaka -sköpunargleði -jákvæð upplifun -rökræður -gagnrýnin hugsun -að nemandi geti hlustað á aðra og beri virðingu fyrir því sem aðrir segja

Kvikmyndir -rýni -túlkun				

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að nemendur lesi skýrt og áheyrilega. Þeir lesa upphátt fyrir kennara, foreldra og hvern annan m.a. með PALS/paralesturs kennsluaðferðinni þar sem þeir leiðrétta hvern annan og/eða hrósa. Nemendur læra fundarsköp á bekkjarfundum og að tjá sig í tímum á gagnrýninn hátt og hlusta á aðra af virðingu. Jafnframt því að læra og greina lykilatriði t.d. í kennslumyndböndum og texta.

Hafa skal hverja kennslustund markvissa með skýrum markmiðum í upphafi eða innlögn hverrar kennslustundar, þannig að nemandinn viti hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Við framgang kennslustundar er markviss endurgjöf.

Bjargir f/kennara:

Handbækur kennara á skólasafni t.d. númer 370-372.8, 410, 790, 810-819
Markviss málörvun
Það er leikur að læra
Að mörgu er að hyggja
Litróf kennsluaðferðanna
Skapandi skólastarf
Handbók kennara. Íslenska í 1. og 2. bekk
Handbók kennara. Íslenska í 3. og 4. bekk
Mál og túlkun
Handbók fyrir leiklistarkennslu
Leiklist í kennslu
Listin að spyrja
Orð í belg

Það er gaman að hlusta: - á framandi tónlist
Það er gaman að hlusta: - á kvikmyndatónlist
123skoli.is Talað og hlustað
Upplestrarkeppnin
Kennslu og fræðslumyndbönd
Kvikmyndasýningar

Lestur og bókmenntir

Góð lestrarfærni er undirstaða framtíðarnáms nemenda og gegnir veigamiklu hlutverki í því að nemendur geti afla sér upplýsinga sem gerir þeim síðar kleift að taka virkan þátt í lífi og menningu þjóðarinnar. Með góðri lestrarfærni er átt við þá hæfni að geta ráðið í letur, skilið og túlkað það sem texti hefur að geyma, lært af því og geta miðlað þekkingu sinni til viðmælanda eða lesanda.

Mikilvægt er að hvetja nemendur til að lesa á gagnrýninn hátt, að þau myndi sér skoðun og geti tjáð sig um hin margvíslegustu viðfangsefni. Mikil breyting hefur orðið á kröfum samfélagsins til lestrarfærni nemenda þar sem sá texti sem ber fyrir augu nemenda er fjölbreytilegri en áður og birtist ekki einungis á pappír heldur einnig á rafrænu formi og þá oft samsettur úr rituðum texta, mynd, táknmynd, látbragði, hljóði og hreyfimynd. Þá skal minnt á að margt af því sem nemendur lesa er birt á vefmiðlum, án þess að það sé ritrýnt eða því ritstýrt. Nemendur þurfa því að læra að beita mismunandi aðferðum við lestur og skilning sem er valinn í samræmi við tilgang lestrar.

Bækur og bókmenntir eru einn mikilvægasti þáttur íslensks menningararfs. Með bóklestri finna ungir lesendur fyrirmyndir og geta sett sig í spor annarra. Bókmenntakennsla í skólum getur þannig stuðlað að sterkari sjálfsmynd nemenda og kennt þeim umburðarlyndi í garð ólíkra menningarsamfélaga og minnihlutahópa. Það er mikilvægt að nemandinn geti smám saman valið sér lesefni við hæfi og geri sér grein fyrir gæðum þess og tengslum við nám, þörf og áhuga. Leita þarf allra leiða til þess að bæta stöðu þeirra nemenda sem af einhverjum ástæðum gengur illa að læra að lesa og grípa þarf inn í sem allra fyrst.

Læsisstefnu Ártúnsskóla er ætlað að mynda samfellu í lestrarnámi nemenda skólans alveg frá fyrstu árum leikskóla til loka skólagöngu við 12 ára aldur. Er hún sett fram með rökstuddum markmiðum fyrir hvert skólastig, með mismunandi útfærslum og áherslum út frá þroska og aldri nemenda. Í læsisstefnunni eru eftirfarandi grunnstoðir hafðar að leiðarljósi: orðaforði, lesskilningur, skapandi tjáning og rökræður. Þessar stoðir

skarast á margvíslegan hátt innbyrðis og eiga samhljóm með grunnþáttum aðalnámskrár grunnskóla; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Tilgangur læsisstefnu Ártúnsskóla er að samhæfa kennslu þeirra aðila sem koma að læsi nemenda við skólann. Aðkoma og samstarf alls skólasamfélagsins skiptir máli svo að vel takist til. Samvinna nemenda, foreldra, annara aðstandenda, kennara, skólastjórnenda og skólafagfólks er nauðsynleg til að vel gangi í læsisferlinu.

Skólinn leggur mikla áherslu á að efla orðaforða þar sem undirstaða alls náms grundvallast á fjölbreyttum orðaforða, bæði almennum og sértækum. Mikilvægt er að skóli og heimili taki höndum saman við að skapa það viðhorf að lestur sé áhugavert viðfangsefni sem hægt er að hafa bæði gagn og gaman af. Í Ártúnsskóla er mælst til að börnin lesi upphátt heima á hverjum virkum degi. Skólaumhverfið, skólastofan og skólasafnið þurfa að vera lestrarhvetjandi ásamt jákvæðum skólaanda.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Lestur og bókmenntir Lestrarnám: -Stafavinna -Tenging stafa og hljóða **Orðaforði/málbeiting** Lestur eigin texta Framsögn Paralestur Leitarlestur Nákvæmnislestur Yndislestur Lestrarsprettur	Kennsluaðferð: Hljóðaaðferð LTG Stafasögur Sögustundir Sandleikur og sögugerð Framsögn PALS Leitarlestur Nákvæmnislestur Námsefni: Lestrarland Listin að lesa og skrifa Við lesum	**Að nemandinn geti:** • beitt aðferðum við umskráningu hljóða og stafa þannig að lestur verði lipur og skýr • nýtt góðan orða-forða við að skilja texta og ráðið í merkingu orðs út frá samhengi • tengt þekkingu sína og reynslu við lesefni í því skyni að ná merkingu þess	Símat kennara Leiðsagnarmat Sjálfsmat Jafningjamat Skimanir: Boehm Læsi Leið til læsis- eftirfylgni (2.-4.b) Lesmál (2.-3.b)	Færni í lestri Jákvætt viðhorf til lestrar Skapandi vinna tengd lestri Aukinn orðaforði Aukin lestrarfærni Aukinn almennur og sértækur orðaforði.

	Það er leikur að læra Léttlestrarbækur frá Námsgagnastofnun og fleiri aðilum. Lesum saman Lesum meira saman Ritrún 1, 2 og 3 Lesrún I og II Lesum saman Lesum meira saman Sögusteinn Léttlestrarbækur frá Námsgagnastofnun og fleiri aðilum. Bækur af skólasafni s.s. skáldrit, fræðirit og handbækur ásamt verkefnum Bekkjarsett, t.d.: Kóngar í ríki sínu Lilja í garði list-málarans Ljóðsprotar Vísnabókin Ljóðabækur Þórarins Eldjárn Lestrartextar við hæfi Texti úr umhverfinu	• valið sér lesefni eftir áhuga og þörf og lesið sögur, ljóð og fræðandi efni, sem hæfir lestrargetu, sér til ánægju og skilnings • lesið ævintýri, sögur og ljóð ætluð börnum, • beitt hugtökum eins og persónu, söguþræði, umhverfi og boðskap • beitt fáeinum algengum hugtökum í bragfræði svo sem rími, kvæði, vísu og ljóðlínu • aflað sér upplýsinga úr ýmsum tiltækum gagnabrunnum, svo sem bókum og á rafrænu formi • lesið úr tákn-myndum og mynd-rænu efni, svo sem einföldum skýringar-myndum, kortum og myndritum • valið bók eða annað lesefni og lesið sér til ánægju • tekið þátt í umræðum og rökræðum.	LH-60 hópskimun (3.b) Orðarún – lesskiln.(3.-4.b) Samræmd próf (4.b)	Fjölbreyttur lesskilningur. Skapandi tjáning. Aukin hæfni til rökræðu. Aukinn skilningur á afþreyingar- og fræðiefni. Eigin sögubók. Eigin ljóðabók. Skapandi vinna tengd lestrar-spretti, sögustund, sandleik. Vinnuhefti við lesbækur.

	Textar tengdir áhugasviði Eiginn texti Netmiðlar: nams.is 123skoli skolavefur.is Vefmiðlar Námsspil Myndrit			

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Afurð og/eða ávinningur
Lestur og bókmenntir: **Orðaforði/málbeiting:** Ná merkingu úr texta Lestur eigin texta Textar úr skáldritum og fræðiritum Texti úr umhverfinu Textar tengdir áhugasviði Framsögn Paralestur Leitarlestur Nákvæmnislestur	Kennsluaðferðir: Paralestur Gagnvirkur lestur Hugarkort Leitarlestur Nákvæmnislestur Djúplestur Bókarýni Textarýni Framsögn Heimildavinna	**Að nemandinn geti:** • lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi, lagt mat á hann og túlkað • notað þekkingu og reynslu ásamt ríkulegum orðaforða við lestur og skilning á texta • greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta, • lesið sér til ánægju og fróðleiks og gert öðrum grein fyrir þeim áhrifum sem texti hefur á hann	Símat kennara Leiðsagnarmat Sjálfsmat Jafningjamat Skimanir: LH-40 (5.b) Hraðlestrarpróf Framsagnarpróf	Kynni af menningararfinum Nemandinn les sér til gagns og ánægju bókmenntir og annan texta Gagnrýnin hugsun Sterkari sjálfsmynd Umburðarlyndi Heimildaritgerð

Yndislestur Lestrarsprettur Segja frá og gera grein fyrir lesefni	Námsefni: Óskasteinn, Völusteinn, Sögusteinn, Flökkuskinna, Töfraskinna, Söguskinna, Orðspor 1 og 2, Blákápa, Rauðkápa, Grænkápa, Óðinn og bræður hans, Lífið í Ásgarði, Æsir á fljúgandi ferð Þjóðsögur: Trunt, trunt og tröllin, Gegnum holt og hæðir, Skinna, Skræða, Skrudda, Flökkuskinna Bækur af skólasafni s.s. skáldrit, fræðirit og handbækur ásamt verkefnum Bekkjarsett, t.d.: Vefurinn hennar Karlottu, Blái hnötturinn, Fólkið í blokkinni, Gauti vinur minn, Benjamín dúfa, Í bóli bjarnar. Skólaljóðin Ljóðspor Netmiðlar: -gagnvirkt efni	•lesið gamlar og nýjar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð, og bókmenntir ætlaðar börnum og unglingum • greint nokkur frásagnarform bókmennta og beitt fáeinum bókmennta-fræðilegum hugtökum til að efla skilning, svo sem tíma, sjónarhorn, sögusviði og boðskap •beitt nokkrum hugtökum til að fjalla um form og innihald ljóða, svo sem rím, ljóðstafi, hrynjandi, líkingar og boðskap • aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, lagt nokkurt mat á gildi og trúverðugleika upplýsinga • lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær • valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju.	Orðarún – lesskiln.(5.-7.b) Samræmd próf (7.b)	Valbókarritgerð Sögugerð Vinnubækur Eigin ljóðagerð Upplestrarkeppni Menningarvaka Föstudagssamvera

	-internetið -námsspil Tölvuforrit			

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa og með skýrum markmiðum þannig að nemandinn viti til hvers er ætlast, hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Bjargir, amboð og sýnishorn eru sýnileg og tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur síðan á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Við námsmat er gengið út frá leiðsagnarmati og könnunum, ásamt endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar, hvatningar og hrósyrða.

Bjargir f/kennara
Handbækur kennara á skólasafni t.d. númer 370-372.8, 410, 790, 810-819

Leið til læsis. Handbók
Íslenska í 1. og 2. bekk. Handbók kennara
Ég get lesið
Ljáðu mér eyra
Leggðu við hlustir
Markviss málörvun
Lestrarbókalistar
Fjölgreindir í skólastofunni
Fluglæsi
nams.is
123skoli.is
skolavefurinn.is
Netið
kritin.is

Ritun

Framtíðarkröfur samfélagsins eru að einstaklingurinn geti skrifað margskonar texta og tjáð sig skriflega í námi, starfi, félagslífi og einkalífi. Nauðsynlegt er að hafa gott vald á rituðu máli og getað miðlað efni til annarra. Lestur og ritun eru samofin og því mikilvægt að kenna og þjálfa þessar greinar samhliða, allt frá upphafi skólagöngu til loka hennar og byggja upp stigvaxandi hæfni í ritun.

Þjálfun í ritun má greina í tvo meginþætti sem eru samofnir, annars vegar er það textinn sjálfur eins og val á textagerð, skipan efnisþátta, málsnið, mál og stíll. Hins vegar eru tæknileg atriði, þ.e. skrift, stafsetning, uppsetning og frágangur texta. Leggja ber mikla áherslu á að nemendur nái tökum á að setja eigið efni skýrt og skipulega fram með ýmsum hætti, fyrir ólíka hópa lesenda og í mismunandi tilgangi, bæði handskrifað og á stafrænu formi. Þarf að hafa ofangreint í huga við þjálfun nemandans við að skrifa bókmenntalegt efni, nytjatexta eða ritgerðir og hugleiðingar sínar. Nemendur þurfa að læra að gagnrýna og endurskoða eigin texta og einnig að taka uppbyggilegri og faglegri gagnrýni frá öðrum og nýta sér hana til að bæta ritsmíðar sínar, auk þess þurfa nemendur að geta nýtt sér ýmis tiltæk hjálpartæki eins og orðabækur.

Undir ritun falla margskonar skrif svo sem; skapandi ritun, persónuleg ritun, fræðileg ritun og dagbókar skrif. Svo er hægt að skrifa ævintýri, örsögu, þjóðsögu, konungasögu, óbundið ljóð, leikrit, furðufrásögn, gamansögu, glæpasögu ofl. Nemendur þurfa að þjálfa sig í að skrifa út frá mismunandi sjónarhorni eins og 1. persónu sem eru persónuleg skrif, með tilfinningum og eigin skoðunum. Eða 3. persónu skrif sem eru hlutlaus og þar sem staðreyndir og tilvitnanir ráða ríkjum. Nemendur þurfa að læra að byggja upp góða persónusköpun, aðalpersónur og aukapersónur; mynda sér sögusvið og skýran söguþráð; þjálfast í að nota myndhverfingar og persónugervingar og vera frumlegir í skrifum.

Við ritun eru grunnþættir menntunar hafðir í huga; meðal annars með því að skrifa um málefni sem tengjast lýðræði, mannréttindum, jafnrétti, sjálfbærni og heilbrigði. Öll skrif byggjast á læsi og sköpun. Í allri ritunar vinnu er gengið út frá lykilhæfniviðmiðunum; tjáningu og miðlun, skapandi og gagnrýnni hugsun, sjálfstæði og nýtingu miðla. Ætlast er til að nemendur sýni ábyrgð í námi og geti metið eigið nám. Ritun er kjörinn vettvangur til að vinna með lykilhæfniviðmiðin og fá nemendur til að stíga út fyrir þægindarammann og víkka sjóndeildarhringinn.

Í Ártúnsskóla er unnið markvisst í öllum árgöngum að ritunarátaksverkefni sem byggir á kennsluaðferðum „Good to great“ og eru notuð samræmd amboð, ritreglur og límmiðar í mismunandi þyngdarstigum. Markmið eru sett fram með skýrum hætti, svo nemendur vita að hverju þeir stefna.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Ritun: Margskonar textar Frumsaminn texti Mismunandi textagerð Nytjatexti Skapandi ritun Persónuleg ritun Fræðileg ritun Dagbók Skrift: Persónuleg rithönd Stafsetning: Léttar stafsetningarreglur Stafsetningarþjálfun Tæknileg atriði ritunar	Bækur: Skrift 1, Skrift 2, Skrift 3, Skrift 4 Stafsetning ritreglur og æfingar Stafsetningarorðabók Net-orðabækur Orðabækur Námsvefir Ritrún 1., 2. og 3. Lesrún I og II Lestrarlandið vinnubók Listin að lesa og skrifa, vinnubók 1., 2., 3. og 4. Kennsluaðferðir í ritun: **10 leiðir að betri skrifum** – A, B eða C **Ritreglur** – samræmdar reglur í ritun til að prenta á límmiða og hafa fremst í ritunarbók 1. -2. þyngdarstig, sjálfsmatsblað	**Að nemandinn geti:** • dregið rétt til stafs og skrifað skýrt og læsilega, • nýtt í ritun þekkingu ágrunnþáttum í byggingu texta, svo sem upphafi, meginmáli og niðurlagi, • samið texta frá eigin brjósti, svo sem sögu, frásögn, ljóð eða skilaboð, • beitt einföldum stafsetningarreglum og notað tiltæk hjálpargögn við hæfi, • nýtt sér fyrirmyndir í ritun, svo sem af lestri bóka, blaða eða rafræns efnis, • skrifað texta á tölvu og beitt einföldustu aðgerðum í ritvinnslu, • skrifað og leyft öðrum að njóta þess með upplestri höfundar eða lestri lesanda.	Leiðsagnarmat Sjálfsmat Jafningjamat Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar, hróss og áherslupennar notaðir Kannanir Próf Aston Index	Ritunarbók með margbreytilegum frásögnum Sjálfstraust í ritun Sjálfstæði í ritun Sköpun í skrifum Góður frágangur texta Að geta beitt einföldum stafsetningarreglum

	Amboð – Amboð í ritun m.a. af 123skoli.is, ritunar beinagrind, brosandi bleikur og gremju grænn, ritunar pýramídinn þrep 1, 2 eða 3 **Límmiðar** – samræmdir límmiðar fyrir mat á ritunarverkefnum, 1. til 3. þyngdarstig Kennsluaðferðir í stafsetningu: -sóknarskrift -skrifa eftir réttum texta -þjálfunaræfingar			

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur

Ritun: Margskonar textar Frumsaminn texti Skrifleg tjáning skoðana og hugleiðinga Mismunandi textagerð Bókmenntatexti Nytjatexti Skapandi ritun Persónuleg ritun Fræðileg ritun Dagbók Ritgerðasmíð Gagnrýni Skrift: Persónuleg rithönd Stafsetning: Stafsetningarreglur Stafsetningarþjálfun Greinamerkjasetning Tæknileg atriði ritunar	Bækur: Skrift 5, Skrift 6, Skrift 7 Stafsetning ritreglur og æfingar Stafsetningarorðabók Net-orðabækur Orðabækur Námsvefir Ritum rétt Mál til komið-vinnubók Mál í mótun-vinnubók Mál er miðill-vinnubók Kennsluaðferðir í ritun: **10 leiðir að betri skrifum** – B, C eða D **Ritreglur** – samræmdar reglur í ritun til að prenta á límmiða og hafa fremst í ritunarbók 2. – 3. þyngdarstig, sjálfsmatsblað **Amboð** – Amboð í ritun m.a. af 123skoli.is, ritunar beinagrind, brosandi bleikur og gremju grænn, ritunar pýramídinn þrep 3, 4 eða 5 **Límmiðar** – samræmdir límmiðar fyrir mat á	**Að nemandinn geti:** • skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd, beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu, gengið frá texta og notað orðabækur, • valið textategund, skipulagt og orðað texta, svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli, á þann hátt sem hæfir tilefni, • samið texta þar sem beitt er eigin sköpun, notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlut deild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa, • beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar og hefur náð valdi á þeim, • lesið texta og skoðað hann með það í huga að kanna hvernig höfundur skrifar og nýtt það við eigin ritun, • skrifað texta á tölvu og beitt nokkrum aðgerðum í ritvinnslu, vísað til heimilda, • skrifað texta með ákveðinn lesanda í huga, á blað eða tölvu.	Leiðsagnarmat Sjálfsmat Jafningjamat Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar, hróss og áherslupennar notaðir Kannanir Mat á ritgerð Próf	Ritunarbók með margbreytilegum frásögnum Sjálfstraust í ritun Sjálfstæði í ritun Sköpun í skrifum Bókmenntaritgerð Heimildaritgerð Leikþáttur Góður frágangur texta Að geta beitt helstu stafsetningarreglum og hafa vald á greinamerkjasetningum

	ritunarverkefnum, 2. til 5. þyngdarstig Kennsluaðferðir í stafsetningu: -þjálfunaræfingar -stafsetningaræfingar			

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa með skýrum markmiðum í upphafi eða innlögn hverrar kennslustundar, þannig að nemandinn viti hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Við framgagn kennslustundar eru bjargir, amboð, „10 leiðir að betri skrifum A, B, C eða D“, sýnishorn sýnileg og tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur síðan á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Við námsmat er gengið út frá leiðsagnarmati og könnunum, ásamt endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar, hvatningar, hróss og áherslupennar notaðir þar sem við á.

Bjargir f/kennara

Handbækur kennara á skólasafni t.d. númer 370-372.8, 410, 790, 810-819, 910-949.
Beinagrindur – handbók um ritun (skipulag frásagnar, beinagrindur, rökræður, fræðitexti ofl.)
Ritunarbókin – handbók um ritun (persónulýsing, dæmi um athyglisverðan efnivið, ritunarleikir ofl.)
Finnbjörg – bók um málfræði og stafsetningu (setningafræði, greinamerki ofl.)
….og þau fljúga – hugmyndir að verkefnum í ritun, lestri og tjáningu (unnið af starfshóp í Ártúnsskóla)
Hugfinnur – handbók um bókmenntahugtök (persónusköpun, stílbrögð, smásaga, boðskapur, ris, stíll ofl.)
Heimir – handbók um heimildaritun (ritunarferli, málfar og stíll, höfundaréttur, heimildaskráning ofl.)
Skrifað í skrefum – handbók kennara í ferlisritun
Ævintýragerð barna -http://vefir.nams.is/serkennsla/islenska_1_4_bekkur/pdf_skjol/2_RITUNOGSOGUGERD/g-ritunogaevintyragerd.pdf
Miðbjörg - http://vefir.nams.is/midbjorg/index.html

Málfræði

Mannleg samskipti byggja á færni í notkun tungumáls, bæði móðurmáls og annarra mála. Markmið málfræðikennslu í grunnskóla er að gera nemendur að betri málnotendum og efla áhuga þeirra á móðurmálinu. Kynna þarf fyrir nemendum fjölbreytileika tungumála, auka skilning og stuðla að umburðarlyndi þar sem önnur tungumál geta verið móðurmál nemenda. Þegar rætt er um mál og málnotkun er gagnlegt að kunna skil á málfræðihugtökum sem eru nauðsynleg til þess að hafa full not af orðabókum, handbókum og öðrum gagnaveitum um mál.

Í öllum árgöngum er lögð áhersla á að efla orðaforða og máltilfinningu. Mikilvægt er að umfjöllun um málfræði taki mið af færni nemenda, efli sjálfstraust þeirra og geri þá meðvitaða um eigin færni. Vinna þarf með tungumálið á skapandi hátt og nota fjölbreyttar kennsluaðferðir.

Málfræði og kennsla hennar má ekki vera einangrað fyrirbæri í kennslunni heldur virk athugun á texta og töluðu máli. Virkja þarf sköpunarmátt nemenda í vinnu með eigin texta og í alls kyns leikjum með tungumálið. Mikilvægt er að grípa þau tækifæri sem gefast til að nota málfræðihugtök til nánari útskýringa, svo sem við ritun texta, í umfjöllun um bókmenntir og í umræðum um málfar.

Í Ártúnsskóla er lögð áhersla á að efla orðaforða nemenda þannig að þeir verði hæfari til að tjá sig í ræðu og riti og hafi gott vald á íslenskri tungu. Læsi er einn af grunnþáttunum sex í Aðalnámskrá grunnskóla og málfræðiþekking eykur hæfni nemenda til að skilja tungumálið og uppbyggingu þess og beita því rétt.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Málfræði: Bókstafir Stafróf Hljóð -sérhljóðar - samhljóðar Orð Orðaforði Setning Málsgrein Samsett orð Árið - mánuðir – vikudagar Andheiti - samheiti Rím Orðaleikir	**Bækur:** Ritrún 1 Ritrún 2 Ritrún 3 Lesrún I og II Skinna, verkefnabók 1 og 2 Æfingabækur í málfræði af Skólavefnum Málfræðiverkefni af 123skoli.is Vefefni á nams.is - Eldgrímur - Málsmiðjan - Orðakistur Krillu	**Að nemandinn geti:** • beitt töluðu máli og rituðu af nokkru öryggi og ræður yfir orðaforða og málskilningi sem hæfir þroska, • þekkt og fundið helstu einingar málsins, svo sem bókstafi, hljóð, orð, samsett orð og málsgrein, • raðað í stafrófsröð og gert sér grein fyrir notagildi þess við leit og skipulag, • gert sér grein fyrir mismunandi hlutverki nafnorða, lýsingarorða og sagnorða, • leikið sér með ýmis einkenni tungumálsins, svo sem margræðni orða og fundið kyn og tölu,	Kannanir Próf Sjálfsmat Jafningjamat Leiðsagnarmat Gátlistar Hugarkort	Að hafa betri tök á íslenskri tungu Undirbúningur fyrir frekara íslenskunám og/eða önnur tungumál Aukin hæfni í að koma frá sér eigin texta í mæltu- og rituðu máli Auka: - orðaforða - málvitund - málskilning - orðskilning

Stafrófsröð Margræðni orða Greinarmerki Nafnorð: -sérnöfn -samnöfn -kyn -eintala og fleirtala -greinir -fallbeyging Lýsingarorð: -stigbreyting -fallbeyging Sagnorð: - nafnháttur -nútíð -þátíð	Amboð í málfræði t.d. af 123skoli.is Brosandi bleikur og gremju grænn Eigin texti nemenda notaður til að greina málfræðiatriði Orðaleikir Hugarkort Útinám	• búið til málsgreinar og ráðið við að greina málsgreinar í eigin texta, • greint mun á samnöfnum og sérnöfnum og m.a. bent á þau í eigin texta, • leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma, og fara í orðaleiki, • gerir sér grein fyrir markmiði þess að læra íslenska málfræði.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Málfræði: Nafnorð: -hlutverk og einkenni -sérnöfn	**Bækur:** Málrækt 1 Málrækt 2 Málrækt 3	**Að nemandinn geti:** • gert sér nokkra grein fyrir eigin máli og hefur skilning á gildi þess að bæta það,	Kannanir Próf	Að hafa betri tök á íslenskri tungu

-samnöfn -kyn -eintala og fleirtala -greinir -fallbeyging -stofn Lýsingarorð: -hlutverk og einkenni -stigbreyting -fallbeyging -stofn Sagnorð: -hlutverk og einkenni -nafnháttur -nútíð -þátíð - stofn Fornöfn: -hlutverk og einkenni -fallbeyging Óbeygjanleg orð: -hlutverk og einkenni Orðflokkagreining Setningafræði Frumlag og umsögn	Skræða, vinnubók 1 og 2 Skrudda, vinnubók 1 og 2 Æfingabækur í málfræði af Skólavefnum Málfræðiverkefni af 123skoli.is **Vefefni:** margskonar vefefni á nams.is - Málsmiðjan - Málfræðigreining - Málfarsmolar - Æfum íslensku Amboð í málfræði t.d. af 123skoli.is Brosandi bleikur og gremju grænn Eiginn texti nemenda notaður til að greina málfræðiatriði Orðaleikir Hugarkort	• notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti, gert sér grein fyrir margræðni orða og nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun, tal og ritun, • nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnabrunnum um mál, • áttað sig á hvernig orðaforðinn skiptist í sagnorð, fallorð og óbeygjanleg orð og greint hlutverk og helstu einkenni þeirra, • notað orðtök og málshætti í töluðu máli og rituðu og greint notagildi þeirra i texta, • beitt þekkingu sinni á málfræði við að búa til setningar, málsgreinar og efnisgreinar og gert sér grein fyrir fjölbreytileika málsins, • beitt þekkingu sinni á málfræðilegum hugtökum í umræðu um mál, ekki síst eigið mál, talað og ritað, • nýtt orðaforða sinn til að skapa ný orð og orðasambönd og notað þau í texta, • gert sér grein fyrir notagildi íslenskrar málfræði, m.a. við ritun og stafsetningu.	Sjálfsmat Jafningjamat Leiðsagnarmat Gátlistar Hugarkort	Undirbúningur fyrir frekara íslenskunám og/eða önnur tungumál Aukin hæfni í að koma frá sér eigin texta í mæltu- og rituðu máli Auka: - orðaforða - málvitund - málskilning - orðskilning

Orðtök Málshættir Setning Málsgrein Efnisgrein Bein og óbein ræða Greinarmerki Skammstafanir	Útinám			

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa með skýrum markmiðum í upphafi eða innlögn hverrar kennslustundar, þannig að nemandinn viti hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Við framgang kennslustundar eru bjargir, amboð, og sýnishorn sýnileg, tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur síðan á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Við námsmat er gengið út frá leiðsagnarmati og könnunum, ásamt endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

Handbækur kennara á skólasafni t.d. númer 370-372.8, 410
Íslenska 1. og 2. bekkur – Handbók kennara
Íslenska 3. og 4. bekkur – Handbók kennara
Markviss málörvun
Ég get lesið, eftir Kristínu Arnardóttur
Finnbjörg, eftir Svanhildi K. Sverrisdóttur
Nams.is – krakkasíður og unglingasíður
ordabok.is
Íslenskar orðabækur
Íslensk samheitaorðabók

Íslenskir málshættir og orðtök
Snara.is

Íslenska sem annað tungumál og táknmál

Sömu markmið gilda fyrir íslensku sem annað tungumál og táknmál; og þau sem eru í íslensku kaflanum. Leitast er við að nálgast nemandann á eigin forsendum og gengið út frá einstaklingsmiðuðu námi.

Nánari útlistun á viðfangsefnum, námsgögnum, kennsluefni og kennsluaðferðum má sjá í einstaklingsnámskrá nemenda.

Erlend tungumál

Megintilgangur tungumálanáms er að nemendur öðlist alhliða hæfni til að nota tungumálið sem lifandi verkfæri í fjölbreyttum tilgangi og við ólíkar aðstæður bæði í töluðu og rituðu máli. Tungumálanám eflir vitsmunaþroska, eykur víðsýni, skilning, umburðarlyndi og virðingu gagnvart öðrum menningarheimum. Sívaxandi samstarf og samvinna Íslendinga við aðrar þjóðir kallar á staðgóða enskukunnáttu. Í nútíma þjóðfélagi gegnir enska lykilhlutverki í alþjóðasamskiptum og viðskiptum. Gildi góðrar enskukunnáttu er augljós hvort sem er í atvinnulífi, frístundum eða í upplýsinga- og margmiðlunarheiminum. Danska kemur að gagni í samskiptum norrænna þjóða og eykur menningartengsl þeirra og geymir sameiginlegan menningararf þeirra, þar sem tungumálin eru af sömu rót sprottin.

Nemendur hefja tungumálanám á mismunandi aldri og því eru hæfniviðmiðin sett fram í þremur getustigum í aðalnámskrá. Nemendur í Ártúnsskóla hefja enskunám í þriðja bekk og dönskunám í sjöunda bekk. Við lok 7. bekkjar hafa nemendur lokið fyrsta og öðru stigi í ensku og fyrsta stigi í dönsku. Þeir nemendur sem hafa sérstök tengsl við Noreg eða Svíþjóð geta lært viðkomandi tungumál í stað dönsku.

Grunnþættir menntunar eru hafðir til hliðsjónar í tungumálakennslu og fléttast inn í allt skólastarf. Það eru sérstök mannréttindi að hafa vald á fleiru en einu tungumáli. Það auðgar og eflir samskipti og samvinnu, dregur úr fordómum og opnar dyr að óþekktum menningarheimum. Í kennslu erlendra tungumála leggur skólinn áherslu á læsi, talað mál og hlustun og eftir því sem ofar dregur eykst vægi lesturs og ritunar.

Mikilvægt er að nemendur lesi sér til fróðleiks, gagns, þroska og skemmtunar, margskonar gerðir af textum til að auka orðaforða sinn og fá tilfinningu fyrir málinu.

Hæfniviðmið við lok 1. stigs

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Hlustun: Talað mál Hljóðbækur Upplestur Sönglagatextar Rím og þulur Kvikmyndir **Lesskilningur:** Stuttir textar Yndislestur Lestur eigin texta	**Kennsluaðferðir:** Rím og þulur Söngvar Myndasögur Leikir og spil Leikræn tjáning Skapandi málnotkun Kennsluforrit **Bækur:** **Danska** Start lesbók og vinnubók Smart lesbók og vinnubók Orðabækur Kvikmyndir og tónlist **Enska** Right on Adventure Island of English Words Portfolio: -Speak out	**Hlustun** **Að nemandinn geti:** **skilið einfalt mál er varðar hann sjálfan og hans nánasta umhverfi þegar talað er skýrt,** • skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist við með orðum eða athöfnum, • fylgt meginþræði í einföldum frásögnum um kunnuglegt efni með stuðningi, t.d. af myndum, hlutum eða líkamsmáli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni, • fylgst með einföldu efni í myndmiðlum og úr heimi dægurmenningar sem er kunnuglegt úr heimi barna og unglinga og greint frá því helsta. **Lesskilningur** **Að nemandinn geti:** **lesið og skilið stutta texta með grunnorðaforða daglegs lífs um efni sem tengist þekktum aðstæðum og áhugamálum,** • skilið megininntak í stuttum	Símat kennara Leiðsagnarmat Sjálfsmat Jafningjamat Kannanir Próf Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Jákvætt viðhorf til erlendra tungumála Vinnubækur Glósubækur Færni í lestri Skapandi vinna Aukinn orðaforði Aukin lestrarfærni Lesskilningur Skapandi tjáning Aukinn skilningur á afþreyingar- og fræðiefni

Samskipti: Samtalsleikir Einfaldar samræður Beitt málinu í einföldum samskiptum **Frásögn:** Einföld kynning á eigin áhugasviði, sjálfum sér og nánasta umhverfi	-Work out -Build up 1 Hickory Enskar málfræðiæfingar A Orðabækur Léttlestrarbækur Þemabækur s.s. A Year of Fun, Into Hobbies, A World of Records… Krossgátur og þrautir Kvikmyndir Tónlist	einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með stuðningi, t.d. af myndum, • fundið afmarkaðar upplýsingar í einföldum texta og nýtt sér í verkefnavinnu, • lesið sér til gagns og gamans stuttar, einfaldar bækur og fræðsluefni fyrir börn og unglinga og rætt efni þeirra með stuðningi kennara eða skólasystkina. **Samskipti** **Að nemandinn geti:** **haldið uppi einföldum samræðum með stuðningi frá viðmælanda með eðlilegum framburði og áherslum á lykilorðaforða og kann að beita algengustu kurteisisvenjum,** • spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst, • skipst á upplýsingum og skoðunum við skólasystkini og kennara um efni tengt náminu, • tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið samtalsæfingar **Frásögn** **Að nemandinn geti:** **í einföldu máli sagt frá og notað lykilorðaforða sem unnið hefur verið með í**		

Ritun: Geti skrifað stuttan einfaldan texta		**viðfangsefnum námsins og beitt eðlilegum framburði og áherslum,** • sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt, • endursagt og lýst atburðum eða reynslu á einfaldan hátt með stuðningi hluta, mynda, tónlistar o.s.frv., • flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa. **Ritun** **Að nemandinn geti:** **skrifað stuttan samfelldan texta um efni sem tengist honum persónulega, tengt saman einfaldar setningar, stafsett flest algengustu orðin og notað algengustu greinarmerki, eins og punkta og spurningarmerki,** • skrifað texta með orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við með stuðningi frá mynd, hlut eða gátlista, • lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi, • skrifað einföld skilaboð, smáskilaboð og tölvupóst, • samið stuttan texta frá eigin		

Menningarlæsi: Menning tungumálasvæðisins Mismunandi hátíðir Þekktar sögupersónur barnabóka frá tungumálasvæðinu **Námshæfni:** Sjálfsmat Notkun orðabóka, veforðasafna og leitarvéla		brjósti með stuðningi mynda, hluta, tónlistar o.s.frv. **Menningarlæsi** **Að nemandinn geti:** **sýnt fram á að hann kann skil á ýmsum þáttum sem snúa að daglegu lífi, s.s. fjölskyldu, skóla, frítíma og hátíðum og áttað sig á hvað er líkt eða ólíkt því sem tíðkast í hans eigin menningu,** • sýnt fram á að hann þekkir nokkuð til ytri umgjarðar menningarsvæðisins, s.s. landfræðilegrar legu, staðhátta og þekktra staða, • sýnt fram á að hann þekkir til þátta sem einkenna barna- og unglingamenningu viðkomandi málsvæðis, s.s. söguhetja barnabóka, leikja, söngva og ævintýra, • sýnt fram á að hann áttar sig á að mörg algeng orð í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem hann þekkir. **Námshæfni** **Að nemandinn geti:** **sett sér einföld markmið og lagt mat á námsframvindu með stuðningi frá kennara ef með þarf,** • beitt einföldum námsað-ferðum til að auðvelda námið, t.d. nýtt sér titil á texta eða		

		myndir sem fylgja til að auðvelda skilning á inntaki, • beitt sjálfsmati sem tengist viðfangsefnum námsins með stuðningi kennara eftir því sem þörf krefur, • tengt ný viðfangsefni eigin reynslu og þekkingu, • tekið þátt í hóp- og tvenndarvinnu, hlustað á og tekið tillit til þess sem aðrir hafa að segja, • nýtt sér hjálpartæki, s.s. einfaldar orðabækur , veforðasöfn, leiðréttingarforrit og leitarvélar.		

Hæfniviðmið við lok 2. stigs

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Hlustun: Talað mál Hljóðbækur Upplestur Lagatextar Rím og þulur kvikmyndir	**Kennsluaðferðir:** Rím og þulur Söngvar Myndasögur Leikir og spil Textarýni Viðfangsefni tengd daglegu lífi Samvinna	**Hlustun** **Að nemandinn geti:** **skilið talað mál um efni er varðar hann sjálfan, áhugamál hans og daglegt líf þegar talað er skýrt og áheyrilega,** • skilið í meginatriðum samtöl og viðtöl um efni tengt daglegu lífi og efni sem tengist viðfangsefnum námsins og nýtt sér í ræðu og riti,	Símat kennara Leiðsagnarmat Sjálfsmat Jafningjamat Heimapróf Kannanir Próf	Jákvætt viðhorf til erlendra tungumála og menningarsvæða Vinnubækur Glósubækur Skapandi vinna Aukinn orðaforði Aukin lestrarfærni Færni í lestri

Lesskilningur: Stuttir textar Yndislestur Lestur eigin texta Framsögn Að ná merkingu úr texta Paralestur Að segja frá og gera grein fyrir lesefni Textar tengdir áhugasviði Lestur tímarita Lestur netmiðla sér til gagns	Hópavinna **Kennslutæki:** **Enska** Portfolio: -Build up 1 og 2 -Speak out -Work out Action les- og vinnubækur Dickory Dock Enskar málfræðiæfingar B, C Óreglulegar sagnir Orðabækur Léttlestrarbækur Þemabækur s.s. Amacing Animals, Children of the World... Krossgátur og þrautir Kvikmyndir og tónlist Kennsluforrit	• fylgt þræði í aðgengilegu fjölmiðlaefni og efni dægurmenningar sem höfðar til hans og getur sagt frá eða unnið úr því á annan hátt, • hlustað eftir einstökum nákvæmum atriðum þegar þörf krefur, eins og t.d. tilkynningum og leiðbeiningum við kunnuglegar aðstæður og brugðist við með orðum eða athöfnum. **Lesskilningur** **Að nemandinn geti:** **lesið sér til gagns og ánægju auðlesna texta af ýmsum gerðum um daglegt líf og áhugamál sem innihalda algengan orðaforða og beitt mismunandi lestraraðferðum eftir eðli textans og tilgangi með lestrinum,** • skilið megininntak í aðgengilegum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla og brugðist við og fjallað um efni þeirra, • fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu, • lesið sér til gagns og gamans auðlesnar bækur og tímarit ætluð ungu fólki og fjallað um efni þeirra og skilið leiðbeiningar og upplýsingar	Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Aukinn almennur og sértækur orðaforði Fjölbreyttur lesskilningur Skapandi tjáning Aukin hæfni til rökræðu Aukinn skilningur á afþreyingar- og fræðiefni Viðtöl Námsveggir Kynning eða flutningur á eigin efni Geta til að meta sjálfan sig og aðra Geta til að nýta sér orðabækur, veforðasöfn og leitarvélar

Samskipti: Samræður Frásagnir Beiting málsins í einföldum samskiptum **Frásögn:** Sagt frá meginefni kvikmyndar og sönglagatexta Kynning á eigin áhugasviði		um það sem snertir daglegt líf, t.d. tómstundir og ferðalög. **Samskipti** **Að nemandinn geti:** **sýnt fram á að hann er nokkuð vel samræðuhæfur um efni sem hann þekkir vel, beitir máli, framburði, áherslum og hrynjandi af nokkru öryggi, skilur og notar algengustu orðasambönd daglegs máls og viðeigandi kurteisivenjur og kann aðferðir til að gera sig skiljanlegan, t.d. með látbragði,** • tekið þátt í óformlegu spjalli um áhugamál sín og daglegt líf, • bjargað sér við algengar aðstæður, t.d. í verslunum, á veitingastöðum og á ferðalögum, • notað málið sem samskiptamiðil í kennslustundum og undirbúið, tekið og veitt viðtal. **Frásögn** **Að nemandinn geti:** **tjáð sig um það sem við-kemur daglegu lífi hans og því sem stendur honum nærri á vel skiljanlegu máli hvað**		

Ritun: Stuttir textar		**varðar málnotkun, framburð, áherslur og orðaval,** • sagt hnökralítið frá reynslu, framtíðaráformum og eigin skoðunum, • greint frá og lýst atburðum og athöfnum með stuðningi gátlista, tónlistar, mynda o.s.frv., • flutt einfalda, undirbúna kynningu á efni sem tengist náminu og flutt tilbúið eða frumsamið efni, t.d. stutt atriði eða sögu, einn eða í félagi við aðra. **Ritun** **Að nemandinn geti:** **skrifað samfelldan texta um efni sem hann þekkir, beitt grunnreglum málfræði og stafsetningar nokkuð rétt, sýnt fram á allgóð tök á daglegum orðaforða og orðaforða sem unnið hefur verið með, skapað samhengi í textanum og notað til þess algengustu tengiorð og greinarmerki,** • skrifað texta af mismunandi gerðum, með stuðningi, t.d. gátlista og fyrirmynda og hagað máli sínu í samræmi við inntak og viðtakanda, • sagt nokkuð lipurlega frá og brugðist við því sem hann hefur lesið, séð eða heyrt,		

Menningarlæsi: Menning tungumálasvæðisins **Námshæfni:** Beiting sjálfsmats og jafningjamats Notkun orðabóka, veforðasafna og leitarvéla		• lýst atburðarás eða því sem hann hefur upplifað og notað orðaforða sem lýsir þróun, hraða, eftirvæntingu o.s.frv., • samið texta þar sem ímyndunaraflið fær að njóta sín. **Menningarlæsi** **Að nemandinn geti:** **sýnt fram á að hann þekkir til og skilur allvel ákveðin lykileinkenni í menningu viðkomandi mál- og menningarsvæðis sem snúa að daglegu lífi og aðstæðum íbúanna, einkum ungs fólks og getur sett sig í þeirra spor,** • sýnt fram á að hann þekkir til siða og hefða viðkomandi mál- og menningarsvæða og getur borið saman við eigin menningu, • sýnt fram á að hann áttar sig á skyldleika erlenda málsins við íslensku, eigið móðurmál eða önnur tungumál sem hann er að læra. **Námshæfni** **Að nemandinn geti:** **sett sér nokkuð raunhæf markmið, gert sér nokkra grein fyrir hvar hann stendur í náminu og beitt aðferðum til að skipuleggja sig og bæta þar sem þess gerist þörf,**		

		• beitt lykilnámsaðferðum til að auðvelda skilning og notkun á tungumálinu og valið aðferð sem hæfir viðfangsefninu, t.d. umorðað ef hann vantar orð og lesið í aðstæður og getið sér til hvaða samræður fara þar fram, • beitt sjálfsmati og tekið þátt í jafningjamati á raunsæjan hátt og veitt sanngjarna endurgjöf með stuðningi frá kennara, • nýtt sér eigin reynslu og þekkingu þegar kemur að því að tileinka sér nýja þekkingu, • tekið þátt í samvinnu um ýmiss konar viðfangsefni og sýnt öðrum tillitssemi, • nýtt sér algengustu hjálpartæki, s.s. uppflettirit orðabækur, veforðasöfn, leið-réttingarforrit og leitarvélar.		

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa og með skýrum markmiðum þannig að nemandinn viti til hvers er ætlast og hvert lokamarkmiðið er. Kennslustundinni lýkur á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Áhersla er á talað mál og hlustun í tímum. Við námsmat er gengið út frá leiðsagnarmati og könnunum, ásamt endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar og hvatningar.

Bjargir f/kennara:

Handbækur kennara á bókasafni t.d. númer 400
Kennarahandbók og kennsluleiðbeiningar við viðeigandi námsbækur
Orðabækur
www.tungumalatorg.is
nams.is
Snara.is
Kennarinn.is
Pinterest.com

List- og verkgreinar

Í list- og verkgreinum er áhersla lögð á verkkunnáttu, tækni, sköpun, fagurfræði og gildi, efnisþekkingu, líkamsbeitingu, túlkun og tjáningu. Listgreinar eru dans, leiklist, sjónlistir og tónmennt. Verkgreinar eru heimilisfræði, hönnun og smíði og textílmennt.

Listir og handverk eru samtvinnuð daglegu lífi okkar. Kennsla í þessum greinum getur auðveldað nemendum að átta sig á atvinnu- og námstækifærum innan starfs- og listnáms. Jafnvægi milli bóklegs og verklegs náms eykur líkur á að nemendur geti fundið hæfileikum sínum farveg. Í skapandi starfi og lausnaleit þroska nemendur með sér sjálfstætt gildismat og þjálfast í gagnrýninni umræðu sem gerir þeim kleift að taka þátt í menningarumræðu og hafa áhrif á umhverfi og samfélag. List- og verkgreinar eru vettvangur menntunar til sjálfbærni sem er grunnur að velferð og virkni í mótun samfélagsins.
Nemendur þroskast í samvinnu við aðra, efla sjálfstæði, virkja og efla ímyndunarafl og sjálfsþekkingu.
Nemendur skulu tileinka sér læsi á menningu, ferla, myndir, heilsu, hreyfingu, líkamstjáningu og tilfinningar annarra, svipbrigði, blæbrigði í tungumáli og tónum, tækni og hið manngerða umhverfi.

Verkfærni og listfengi er því nauðsynleg undirstaða í allri þróun og geta nýst í skapandi starfi. Fjölbreyttar vinnuaðferðir þroska og auka hæfni til að tengja milli hlutbundinnar og óhlutbundinnar hugsunar og takast á við síbreytilegan heim. Nemendur efla umburðarlyndi og skilning á fjölbreytileika heimsins, með því að skoða ólíka menningarheima út frá sögu þeirra, lýðræði og mannréttindum.

Allir hafa hæfileika til að skapa og manninum er eðlislægt að tjá sig myndrænt í handverki, hreyfingu, leik og tónum. Með listum getur maðurinn tjáð og dýpkað tilfinningar sínar og öðlast nýjan skilning og reynslu.
Grunnþættir menntunar fléttast inn í list og verkgreinar. Nemendur þurfa að lesa í umhverfi sitt og mismunandi efnivið og geta túlkað það á persónulegan hátt í eigin verkum. Í efnisvali er lögð áhersla á sjálfbærni og ábyrgð gagnvart náttúru, auðlindum og vistsporum. Unnið er með jákvæða sjálfsmynd, jafnrétti og virðingu. Nemendum er leiðbeint um góða líkamsbeitingu, hreinlæti og öryggismál við vinnu. Sköpun er grunnþáttur mennskunnar og kjarninn í hönnun, nýsköpun, listum og menningu. List og verkgreinar eru góður vettvangur til að þroska gagnrýna hugsun, frumkvæði, frumleika og sköpunargleði.
Í Ártúnsskóla eru list- og verkgreinar að hluta til samþættar við aðrar námsgreinar og kenndar í hringekjuformi í aldursblönduðum hópum.

Sameiginleg hæfniviðmið fyrir list- og verkgreinar við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Menningarlæsi: Þekking Sköpun Umhverfis-vitund	Innlögn Einstaklingsvinna Hópastarf Jafningjafræðsla	**Að nemandinn geti:** • unnið eftir einföldu ferli frá hugmynd til afurðar, • hagnýtt þá leikni sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum, • unnið einföld verkefni í hópi, • útskýrt á einfaldan hátt áhrif vinnu sinnar á umhverfið, • gert grein fyrir hugtakinu tækni og hvernig það tengist vinnu hans, • fjallað á einfaldan hátt um þætti sem snerta menningu í tengslum við verkefni sín,	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnubók Samverudagskrá

		• tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt, • gengið frá eftir vinnu sína, • lagt mat á eigin verk, - tileinki sér hugtök efnisfræðinnar		

Sameiginleg hæfniviðmið fyrir list- og verkgreinar við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Menningarlæsi: Þekking Sköpun Umhverfis-vitund	Innlögn Einstaklingsvinna Hópastarf Jafningjafræðsla	**Að nemandinn geti:** • útskýrt og sýnt vinnuferli sem felur í sér þróun frá hugmynd til afurðar, • hagnýtt leikni og þekkingu sem hann hefur öðlast til að takast á við fjölbreytt viðfangsefni, • tekið tillit til annarra í hópvinnu og sýnt frumkvæði, • haft sjálfbærni að leiðarljósi í vinnu sinni, • beitt helstu tækni sem námsgreinin býr yfir, • gert grein fyrir menningarlegu hlutverki list- og verkgreina, • gert grein fyrir helstu hugtökum sem tengjast viðfangsefni hans, • sýnt ábyrga og örugga umgengni við vinnu og frágang á vinnusvæði,	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnubók Jólaskemmtun Menningarvaka Samverudagskrá

		• lagt mat á eigin verk og sýnt skilning á vönduðum vinnubrögðum.		

Listgreinar

Í listgreinum þroska nemendur hæfileika sína og getur til að vinna á fjölbreyttan hátt með hugmyndir sínar, losa um hömlur og læra að njóta fegurðar lista. Listgreinar eru dans, leiklist, sjónlistir og tónmennt.

Dans

Dans fellur undir sviðslistir eins og leiklist. Megin markmið með danskennslu er að örva og þroska líkamsvitund, líkamslæsi og hreyfigreind nemenda. Með dansinum er hreyfi- og rýmisgreind örvuð og félagsþroski nemenda aukinn. Dans sem er dansaður í félagslegum tilgangi, eins og paradansar, hringdansar og hópdansar, eru hluti af daglegu lífi og menningu þjóðarinnar og hafa þann möguleika að brjóta niður múra milli nemenda. Þannig fléttast grunnþættir menntunar inn í danskennsluna, í formi jafnréttis, lýðræðis og mannréttinda, heilbrigðis og velferðar, ásamt sköpun. Í Ártúnsskóla er danskennsla kennd í samfelldri lotu á vorönn.

Hæfniviðmið í dansi koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Fjölbreyttar dansaðferðir Hópþátttaka í dansi Tjáning	Innlögn Sýnikennsla Dansæfingar	**Að nemandinn geti:** • hreyft sig frjálst og í takt við tónlist í samræmi við hreyfigetu eigin líkama, • dansað einföld hreyfimynstur og notað þau í paradönsum, barnadönsum og einföldum	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat	Hópdans Danssýningar Tillitsemi

Listræn tjáning Einfalt mat á eigin frammistöðu og annarra	Einstaklingsvinna Paravinna Hópastarf	þjóðdönsum, • tekið þátt í skapandi dansferli með jafningjum undir leiðsögn kennara, • tengt saman hreyfingu og tónlist í dansi og virt samskiptareglur, • tekið tillit til jafningja í samstarfi, • hlustað á hugmyndir þeirra og lagt fram eigin, • rætt um hreyfingu í takt við tónlist út frá persónulegri upplifun.	Endurgjöf	Samvinna

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Fjölbreyttar dansaðferðir Hópþátttaka í dansi Tjáning Listræn tjáning Að meta eigin frammistöðu og annarra	Innlögn Sýnikennsla Dansæfingar Einstaklingsvinna Paravinna Hópastarf	**Að nemandinn geti:** • beitt líkama sínum markvisst í dansi og hreyfingu sjálfum sér til ánægju, • dansað grunnspor í paradönsum og einföldum þjóðdönsum, • geti sett saman einfalt dansverk, sýnt það og valið undir leiðsögn kennara umgerð (t.d. tónlist og rými) við hæfi, • tjáð sig í dansi, tengt saman hreyfingu, túlkun og tónlist og beitt kurteisisvenjum í	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf	Hópdans Danssýningar Tillitsemi Samvinna

		dansi, • unnið sjálfstætt og með öðrum að dansverkefnum, bæði veitt og tekið á móti uppbyggilegri gagnrýni og nýtt sér hana í dansi, • rætt um dans út frá persónulegri upplifun.		

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa. Í upphafi kennslustundar fá nemendur að vita hver verkefnin eru, hvernig eigi að leysa þau, markmið þeirra og tilgang. Dansferlinu lýkur á samantekt, sjálfsmati, jafningjamati og/eða frammistöðumati. Formlegt námsmat er með leiðsagnarmati ásamt endurgjöf í hverju ferli í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

Fræðibækur á bókasafni má finna undir númerinu 790

CD diskar á safni, tonlist.is og youtube.com

Leiklist

Leiklist og dans falla undir sviðslistir. Í leiklist eru nemendur þjálfaðir í framkomu, tjáningu og að setja sig í spor annarra. Nemandinn lærir að tjá sig, móta hugmyndir sínar og tilfinningar og miðla þeim. Leiklist reynir auk þess stöðugt á samvinnu, samskipti, sköpun, tungumál, tjáningu, gagnrýna hugsun, líkams- og raddbeitingu. Í Ártúnsskóla er leiklistarkennsla samofin föstudagssamveru, menningarvöku og jólaskemmtun. Þá fá nemendur tækifæri til að beita töluðu máli bæði í spuna og í meðferð skrifaðs leiktexta, fyrir framan áhorfendur. Leikur og sköpun eru í fyrirrúmi og gerðar eru tilraunir með mismunandi frásagnaraðferðir, málfar, málsnið og blæbrigði tungumálsins. Grunnþættir menntunar eins og sköpun, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi spila stórt hlutverk í leiklistarferlinu. Gengið er út frá þrískiptri merkingarsköpun námsferilsins; aðföng, sköpun og miðlun. Nemendur hefja ferlið á að afla sér efnis, upplýsinga og hugmynda. Á öðru stigi á sköpunin sér stað, æfa leikrit, taka upp leikið efni og því þriðja er miðlunin sjálf t.d. myndband eða leiksýning fyrir foreldra. Allir nemendur skólans koma fram a.m.k. tvisvar á ári á

föstudagssamveru. Nemendur 6. bekkjar sjá um jólaskemmtun skólans og 7. bekkur um menningarvöku. Auk þessa eru minni uppákomur inn i bekkjum á samskiptadögum.

Hæfniviðmið í leiklist koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Fjölbreyttar uppákomur Hópþátttaka í föstudagssamveru Tjáning Listræn og leikræn tjáning Einfalt mat lagt á eigin frammistöðu og annarra Raddbeiting Líkamsbeiting Líkamsvitund	Leikræn tjáning Hreyfing Hlustun Dans Sköpun Paravinna Hópastarf	**Að nemandinn geti:** • tekið virkan þátt í leikrænu ferli í hópi og sýnt skólasystkinum tillitssemi, • sett saman einfalda leikþætti í samstarfi við jafningja og kennara með skýru upphafi, miðju og endi, • notað einfalda leikmuni og sviðsbúnað til að styðja við sköpun sína, • lært stuttan texta og flutt hann á skýran hátt fyrir áhorfendur, • sett sig í spor annarra í leikrænu ferli/hlutverkaleik og tekið þátt í viðtali sem ákveðin persóna, • beitt einföldu formi leiklistar, • sýnt viðeigandi hegðun sem áhorfandi í leikhúsi eða á leiklistarviðburðum í skólanum, • bent á leikið efni og ólík	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Sýning	Leiksýning á sal Sköpunargleði Myndbönd Hópefli Bætt raddbeiting Öryggi í framkomu Leikþættir á sviði Tillitsemi Samvinna Leikhúsferðir

		hlutverk þess í mismunandi samhengi, • lýst leiknu efni á sviði og/ eða í myndmiðlum út frá söguþræði, innihaldi og persónum í verkinu.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Fjölbreyttar uppákomur Hópþátttaka í föstudagssamveru Tjáning Listræn og leikræn tjáning Mat lagt á eigin frammistöðu og annarra Raddbeiting Líkamsbeiting Líkamsvitund	Leikræn tjáning Hreyfing Hlustun Dans Sköpun Paravinna Hópastarf	**Að nemandinn geti:** • nýtt sér hugmyndir jafningja og lagt fram sínar eigin í leikrænu ferli og við undirbúning og sköpun leikþáttar, • nýtt sér efni úr ýmsum áttum sem kveikju við frumsköpun leikins efnis. Skapað leikþætti í félagi við aðra með skýrum persónum, söguþræði og framvindu, • nýtt sér leikmuni, búninga, einfaldan sviðsbúnað og tækni til þess að styrkja sköpun sína, • flutt leiktexta í hlutverki á viðeigandi hátt fyrir framan áhorfendur, • skapað skýra leikpersónu og	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Sýning	Leiksýning á sal Jólaskemmtun Menningarvaka Sköpunargleði Myndbönd Hópefli Öryggi í framkomu Bætt raddbeiting Leikþættir á sviði Tillitsemi

		viðhaldið henni í stuttum leikþætti með viðeigandi raddog líkamsbeitingu, • sýnt fram á tök á fleiri en einum leikstíl í eigin sköpun, túlkun og greiningu, • beitt fleiri en einu formi leiklistar (s.s. skuggaleikhúsi, látbragðsleik, kyrrmyndum), • sagt frá ferlinu við uppsetningu leiksýningar, helstu störfum sem unnin eru baksviðs í leikhúsi og lýst algengum sviðsbúnaði, • rætt um leikið efni á sviði og myndmiðlum út frá fleiri en einu sjónarhorni og sett það að einhverju leyti í samhengi við eigið líf og samfélag.		Samvinna Leikhúsferðir

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að flétta leiklistarþjálfun inn í uppbrotsstarf skólans, eins og föstudagssamveru, jólaskemmtun og menningarvöku. Markmið og verkefni þurfa að vera skýr og vel skipulögð, en um leið þarf að nýta tækifæri sem koma upp, bregðast við góðum hugmyndum nemenda og leyft þannig sköpunargáfu þeirra að njóta sín. Kennsluaðferðir eru fjölbreyttar og efnisval sömuleiðis. Leiklistarferlinu lýkur á samantekt, sjálfsmati, jafningjamati og/eða frammistöðumati. Formlegt námsmat er með leiðsagnarmati ásamt endurgjöf í hverju ferli í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

<u>Bækur:</u>

Bækur á bókasafni skólans: Bækur númer 371,3, 372,66 og frá 700 til 800 í flokkunarkerfi Dewey.

Leiklist í kennslu – Handbók fyrir kennara

Leikur, tjáning, sköpun - Handbók fyrir leiklistarkennslu

Hlutverkaleikur

Vefsíður,

http://vefir.nams.is/leiklist_a_vef/index.htm

Vefir fagfélaga, Pinterest, tonlist.is, youtube.com,

Sjónlistir

Í listgreinum er leitast við að örva sköpunargleði, efnisþekkingu, verkkunnáttu, ímyndunarafl, sjálfstæð vinnubrögð og sjálfstraust barnanna. Unnið er út frá forsendum nemandans, aldri og þroska og honum veitt tækifæri til að vinna á fjölbreyttan hátt með margvísleg efni og áhöld. Einnig er mikilvægt að nemendur kynnist þeim möguleikum sem listgreinar geta veitt þeim í framtíðinni og skilji að listsköpun hefur mikið gildi í hinu daglega lífi.
Í skólanum er unnið útfrá grunnþáttum menntunar í öllu námi og í sjónlist tengjast þeir á margvíslegan hátt. Mikilvægt er að nemendur verði læsir á umhverfi sitt, verk sín og annarra, og vinni með sjálfbærni í verkum sínum og umhverfi. Unnið er með endurnýtanleg efni sem og efni úr grenndarskógi. Nemendur læra í gegnum listsköpun að tjá tilfinningar sínar, efla sjálfsmynd og öðlist skilning á tilfinningum og verkum annarra. Listsköpun er mikilvægur hlekkur í að skilja umhverfi sitt, framandi menningu, lýðræði, jafnrétti og mannréttindi

Í Ártúnsskóla fer nám í listgreinum ekki aðeins fram í kennslustofu heldur er leitast við að samþætta það öðrum greinum í daglegu starfi skólans, sem dæmi í samverum, útikennslu og í hringekjum.

Hæfniviðmið í sjónlistum koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Grunnlitir, einfaldar litablöndur og tónar Grunnform Tvívíð form Áferð efnis Hlutföll/stærðir Nálægð/fjarlægð Hreyfing/kyrrð Vönduð vinnubrögð Vinna með fjölbreytileika línunnar Frágangur verka, efna og áhalda sem unnið hefur verið með Merking valinna myndverka	Listaverkabækur, bækur um listamenn og listasögu. (sjá bjargir) Innlögn Einstaklingsvinna Hópastarf Útikennsla Safnakennsla Rannsóknarvinna	**Að nemandinn geti:** • nýtt sér í eigin sköpun einfaldar útfærslur sem byggja á færni í meðferð lita- og formfræði og myndbyggingar, • skapað myndverk í ýmsum tilgangi með margvíslegum aðferðum, • tjáð tilfinningar, skoðanir og hugmyndaheim sinn í myndverki á einfaldan hátt, • útskýrt og sýnt vinnuferli sem felur í sér þróun frá hugmynd að myndverki, • unnið út frá kveikju við eigin listsköpun, • þekkt og notað hugtök og heiti sem tengjast lögmálum og aðferðum verkefna hverju sinni, • fjallað um eigin verk og annarra, • þekkt og gert grein fyrir völdum verkum listamanna. Lýst þeim og greint á einfaldan hátt yrkisefnið og lýst þeim aðferðum sem beitt var við sköpun verksins, • greint að einhverju leyti á milli	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnumappa Sviðsmyndir fyrir uppákomur á sviði Ferðir á listasöfn Aukin þekking á íslenskum listamönnum

Einfalt mat á eigin verkum og annarra Fjölbreyttar aðferðir t.d. teiknun, málun, mótun, klippi-myndir, þrykk Íslenskir listamenn, ævi, saga og verk		mismunandi aðferða við gerð listaverka, • greint á einfaldan hátt áhrif myndmáls í nærumhverfi hans, • skilið mismunandi tilgang myndlistar og hönnunar.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Flóknari litablöndur Heitir og kaldir litir Þrívíð form Áferð efna, þrykk, grafík Hlutföll/stærðir Nálægð/fjarlægð Hreyfing/kyrrð	Listaverkabækur, bækur um listamenn og listasögu. (sjá bjargir) Innlögn Einstaklingsvinna Hópastarf Útikennsla Safnakennsla	**Að nemandinn geti:** • notað mismunandi efni, verkfæri og miðla á skipulagðan hátt í eigin sköpun, • nýtt sér grunnþætti myndlistar í eigin sköpun, • tjáð skoðanir eða tilfinningar í eigin sköpun með tengingu við eigin reynslu, • unnið hugmynd frá skissu að lokaverki bæði fyrir tví- og þrívíð verk, • byggt eigin listsköpun á hugmyndavinnu tengdri ímyndun, rannsóknum og reynslu,	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnumappa Sviðmyndir fyrir uppákomur á sviði Ferðir á listasöfn Þekking á margvíslegum tilgangi listar

Vönduð vinnubrögð Einfaldar skissur og hugmyndavinna fyrir tví- og þrívíð verk, m.a. með hjálp tölvu Frágangur verka, efna og áhalda sem unnið hefur verið með Að segja frá og túlka verkefni sín og annarra Tilgangi listar Íslensk sjónlistahefð, s.s. víkingatímabilið, útskurður, silfursmíði, byggingarlist og útsaumur Vestræn myndlist frá endurreisn, með áherslu á nálæg tímaskeið, s.s. expressjónisma, impressjónisma, kúbisma, abstrakt, súrrealisma, konsept o.s.frv.	Rannsóknarvinna	• beitt hugtökum og heitum sem tengjast aðferðum verkefna hverju sinni, • fjallað um eigin verk og verk annarra í virku samtali við aðra nemendur, • gert grein fyrir og fjallað um ýmsar stefnur myndlistar með því að bera saman stíla og tímabil tiltekinna verka og sett þau í það menningarlega samhengi sem þau voru sköpuð, • greint, borið saman og metið aðferðir við gerð margskonar listaverka, • greint og fjallað um áhrif myndmáls í umhverfinu og samfélaginu, • gert grein fyrir margvíslegum tilgangi myndlistar og hönnunar.		Þekking á íslenskri sjónlistarhefð Þekking á nokkrum stefnum vestrænnar myndlistar

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa. Í upphafi kennslustundar fá nemendur að vita hver verkefnin eru, hvernig eigi að leysa þau, markmið þeirra og tilgang. Nemendur fá viðeigandi bjargir, áhöld og efni og sýnishorn ef þess þarf. Kennslustundinni lýkur á samantekt á því námi sem fram fór, frágang á áhöldum og efni. Í hverjum tíma er veitt endurgjöf í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

Fræðibækur á bókasafni má finna undir númerum 720 - 770

Leirmótun eftir Kristín Ísleifsdóttir

Myndmennt I og Myndmennt I – kennarahandbók eftir Anna Cynthia Leplar, Katrín Briem, Margrét Friðbergsdóttir og Sólveig Helga Jónasdóttir

Myndmennt II og Myndmennt II – kennarahandbók eftir Anna Cynthia Leplar, Katrín Briem, Margrét Friðbergsdóttir og Sólveig Helga Jónasdóttir

Sófus og svínið – Smábók eftir Karl Jóhann Jónsson

Hinar ýmsu listasögu bækur um tímabil eða einstaka listamenn

http://www.namsgagnastofnun.is/pdf/blai_hnotturinn.pdf og bókin Sagan af bláa hnettinum

http://www1.nams.is/myndmennt/

http://www.teachkidsart.net/

http://www.teachingideas.co.uk/art/contents.htm

Pinterest.com

Tónmennt

Viðfangsefni tónmenntarkennslu er tónlist, í víðum skilningi, og flest sem henni tengist. Því eru mikil tengsl við aðrar námsgreinar, s.s. móðurmál, erlend tungumál, samfélagsgreinar, náttúrufræði og stærðfræði, auk grunnþátta menntunar. Unnið er með læsi á táknakerfi tónlistarinnar, texta, blæ, tilfinningar, stíl, menningu og tækni. Í samræðum um tónlist sem hlustað er á, sem og samsöng og hljómsveitarleik, eru jafnrétti og lýðræðisleg vinnubrögð mikilvæg, og góð radd- og líkamsbeiting tengist heilbrigði og velferð. Hljóðfæragerð úr náttúruefnum sem sótt eru í nágrenni skólans og grenndarskóg er liður í menntun til sjálfbærni og sköpun er ómissandi hluti allrar vinnu með tónlist.

Allt frá stofnun Ártúnsskóla hefur tónlist verið mikilvægur þáttur í skólastarfinu. Tónlist er í gangi á sal skólans nær allan daginn og alla föstudaga hittast nemendur og starfsmenn á sal og syngja saman. Nemendur fá vikulega tíma í tónmennt frá leikskóla upp í 6. bekk en í 7. bekk er kennslan í námskeiðsformi og hluti af undirbúningi menningarvöku. Vinna við menningarvöku tengist einnig lífsleikni, leiklist, myndlist og grunnþáttum menntunar, en þar vinna nemendur saman að öllum undirbúningi, kynningu, miðasölu og frágangi, og ráðstafa hagnaðinum til góðverka sem tengjast börnum. Nemendur 6. bekkjar sjá um jólaskemmtun skólans þar sem sýndur er söngleikur og leikrit með tónlist og söng. Hljómsveit skipuð nemendum úr 4.-7. bekk leikur á jólatrésskemmtun.

Hæfniviðmið í tónmennt koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Frumþættir tónlistar: Tónhæð, tónlengd, blær, styrkur, hljómar, túlkun og form.	**Bækur:** ýmsar söng- og nótnabækur (sjá bjargir fyrir kennara)	**Að nemandinn geti:** • þekkt hljóðfæri og hljóðblæ í tónsköpun og hlustun, • greint ólíkar raddir og beitt rödd sinni sem hljóðfæri í	Endurgjöf Frammistöðumat	Sköpunargleði Myndbönd

Raddbeiting Líkamsbeiting Líkamsvitund Taktþjálfun Tónheyrn Tónsmíðar Útsetningar Umhverfishljóð Hljóðfæri	**Annað efni:** myndbönd hlustunarefni **Kennsluaðferðir**: söngur hljóðfæraleikur hreyfing hlustun dans leikræn tjáning sköpun vettvangsferðir útikennsla	samsöng og spuna, • leikið einfalda rytma eða þrástef á slagverkshljóðfæri og önnur skólahljóðfæri, • tekið þátt í að skapa og flytja einfalt tónverk/ hljóðverk og skráð það á einfaldan hátt, • greint einföld stílbrigði í tónlist (t.d. íslenskt þjóðlög), • rætt um eigin tónlist og annarra út frá smekk og upplifun.	Gátlistar Sjálfsmat Sýning	Hljóðfæri (eigin smíði) Hópefli Bætt raddbeiting Öryggi í framkomu Leikþættir með tónlist í stað orða Samvera – dagskrá Samvera – söngur

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Frumþættir tónlistar: Tónhæð, tónlengd, blær, styrkur, hljómar, túlkun og form. Raddbeiting	**Bækur:** ýmsar söng- og nótnabækur (sjá bjargir fyrir kennara) **Annað efni:**	**Að nemandinn geti:** • greint og valið hljóðfæri og hljóðblæ við hæfi í tónsköpun og hlustun, • beitt eigin rödd á viðeigandi hátt í ólíkum raddverkum og söng, bæði í eigin verkum og annarra,	Endurgjöf Frammistöðumat Gátlistar Sjálfsmat	Sköpunargleði Myndbönd Hljóðfæri (eigin smíði)

Líkamsbeiting Líkamsvitund Taktþjálfun Tónheyrn Upptökur (hljóð/mynd) Tónlistarsaga Tónlist og menning ólíkra heimshluta Tónsmíðar Útsetningar Hljóðfæri Umhverfishljóð	myndbönd hlustunarefni **Kennsluaðferðir**: söngur hljóðfæraleikur hreyfing hlustun dans leikræn tjáning heimildavinna sköpun vettvangsferðir útikennsla	• notað einföld tæki og forrit til að taka upp, skrásetja og setja saman eigið hljóð- eða tónverk, • tekið þátt í samspili eða samsöng með öðrum og flutt og túlkað eigin verk eða annarra með viðeigandi hætti fyrir áheyrendur og skrásett það, • greint ólíkar stíltegundir, myndað sér skoðun á þeim og rökstutt hana, • greint og útskýrt samhengi tónlistar og ólík tónlistarstílbrigði og tengt við þá menningu sem hann er sprottinn úr, • greint og að einhverju marki metið og endurskoðað eigin sköpunarverk og skólasystkina sinna í tónlist af sanngirni.	Sýning Ritgerð Verkmappa	Hópefli Öryggi í framkomu Bætt raddbeiting Leikþættir með tónlist í stað orða Samvera – dagskrá Samvera – söngur Jólaskemmtun Menningarvaka Tónlistarkynningar Jólahljómsveit

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund vel skipulagða og markmið og verkefni skýr, en um leið að geta brugðist við góðum hugmyndum nemenda og leyft þannig sköpunargáfu þeirra að njóta sín. Kennsluaðferðir eru fjölbreyttar og efnisval sömuleiðis. Kennslustundinni lýkur á samantekt og mati. Formlegt námsmat er með ýmsu móti ásamt endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

Bækur á bókasafni skólans: Bækur um tónlist eru undir 780 í flokkunarkerfi Dewey. Ljóðabækur eru undir nr 811.

Vefsíður, t.d. vefir fagfélaga, Pinterest, tonlist.is, youtube.com, guitarparty.com, play.riffstation.com,

Fagrit:
Virkir þátttakendur (Robert Faulkner)

Kennsluefni:
Það var lagið
Tónmennt 1-5 (Textabækur, vinnubækur, kennsluleiðbeiningar, hlustunarefni)
Það er gaman að hlusta… - á hermitónlist / - á framandi tónlist / - á kvikmyndatónlist
Hljóðspor (Pétur H.Jónsson)
Tölvur og tónlist
Söngleikir og dansar (3 bækur, Kolfinna Sigurvinsd. og María Einarsd.)
Íslensk dægurlög
Sígild sönglög

Ljóðabækur með nótum:
Ljóðsprotar – söngvar
Fljúga hvítu fiðrildin
Til söngs (Ljóð Jónasar Árnasonar)
Meira til söngs (Ljóð Jónasar Árnasonar)
Vorið kallar (Ljóð Margrétar Jónsdóttur)

Ljóðabækur með söng á geisladiskum:

Fleiri góðar ljóðabækur:

Skólaljóð
Skólasöngvar
Nýir skólasöngvar
Vísnabókin

Verkgreinar

Í verkgreinum fá nemendur tækifæri til að takast á við umhverfi sitt, þjálfa hæfileika, leita lausna, verða sjálfstæðir í verki og líta eigin verk og annarra gagnrýnum augum. Verkgreinar eru heimilisfræði, hönnun og smíði og textílmennt.

Heimilisfræði

Í heimilisfræði er fjallað um manninn, líf hans og lífsskilyrði, líkamlegar og andlegar þarfir. Hún fæst við að auka þekkingu og leikni í heimilisstörfum, matreiðslu, næringarfræði og hreinlæti. Mikilvægt er að heimilisfræðin glæði áhuga nemenda á umhverfisvernd og sjálfbærum lífsháttum og að þeir verði upplýstir neytendur. Greininni er ætlað að stuðla að góðu heilsufari, heilbrigðum lífsháttum og neysluvenjum.

Þekking og leikni í heimilisstörfum er kjarni heimilisfræðinnar, en leitast er við að samþætta verklega og bóklega þættir námsins. Í Ártúnsskóla er reynt að samþætta heimilisfræðina öðrum námsgreinum og viðburðum eins og kostur er. Samþættingarverkefnin eru tengd heilsueflandi skóla, nærumhverfinu, sjálfbærni og umhverfismennt, Grænfánanum og útikennslu, hringekju, útinámi og lífsleikni.

Lögð er áhersla á að vinna út frá öllum grunnþáttum menntunar og þá helst læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, jafnrétti og sköpun. Stefnt er á að nemendur verði læsir á uppskriftir, verklag og hollustu; átti sig á hvað er heilbrigði, næringarfræði og gott fæðuval. Tileinki sér jafnrétti í greininni og fái tækifæri til að sýna frumkvæði til sköpunar við matseld.

Hæfniviðmið í heimilisfræði skiptast í fjóra flokka: Matur og lífshættir; matur og vinnubrögð; matur og umhverfi; matur og menning. Hæfniviðmið í heimilisfræði koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Matur og lífshættir: -fæðuhringurinn -næring og hollusta - hreinlæti - heilsusamlegur lífsstíll - umhverfisvernd - neytendafræði **Matur og vinnubrögð:** -einfaldar uppskriftir -einföld mæli og eldhúsáhöld - öryggisatriði - sjálfstæð vinnubrögð - nýting miðla (fróðleikur og uppskriftir) **Matur og umhverfi:** -sjálfbærni -neytendafræði	**Bækur:** Gott og gaman Hollt og gott 1 Hollt og gott 2 Hollt og gott 3 Uppskriftarbækur og vefir **Kennsluaðferðir:** Sýnikennsla Hópavinna Einstaklingsvinna Verkleg og bóklega vinna Uppgötvunarnám Umræður Vettvangsferðir	**Að nemandinn geti:** **Matur og lífshættir** • tjáð sig á einfaldan hátt um heilbrigða lífshætti, • valið hollan mat og útskýrt áhrif hans á líkama og líðan, • farið eftir einföldum leiðbeiningum um hreinlæti og þrif, • tjáð sig um helstu kostnaðarliði við matargerð og heimilishald almennt. **Matur og vinnubrögð** • útbúið með aðstoð einfaldar og hollar máltíðir, • farið eftir einföldum uppskriftum og notað til þess einföld mæli- og eldhúsáhöld, • sagt frá helstu hættum sem fylgja vinnu í eldhúsi, • nýtt ýmsa miðla til að afla upplýsinga um einfaldar uppskriftir. **Matur og umhverfi** • sett viðfangsefni heimilisfræðinnar í einfalt samhengi við sjálfbærni, • skilið einfaldar umbúðamerkingar.	Símat Leiðsagnarmat Vinnubók Allar afurðir metnar í lok hvers tíma	Þekking á fæðuhring, heilsusamlegum lífsstíl, umhverfisvernd og neytendafræði Farið eftir og breytt uppskriftum Hópsamvinna Kunnátta á helstu öryggisatriðum og geta til að aflað sér upplýsinga um uppskriftir Sjálfstæð vinnubrögð Skilningur á mikilvægi sjálfbærni og neytendafræði Borðsiðir og jákvæð samskipti við borðhald

Matur og menning: -borðsiðir -þjóðlegur matur		**Matur og menning** • tjáð sig á einfaldan hátt um jákvæð samskipti við borðhald, helstu hátíðir Íslendinga, siði sem þeim fylgja og þjóðlegan mat.		Þekking á helstu hátíðum Íslendinga og matarsiðum sem þeim fylgja

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Matur og lífshættir: -fæðuhringurinn -næring – og hollusta - hreinlæti - heilsusamlegur lífsstíll - umhverfisvernd - neytendafræði -næringarefnin **Matur og vinnubrögð:** -fjölbreyttar uppskriftir -nýting hráefnis -mælitæki og eldhúsáhöld -öryggisatriði -sjálfstæð vinnubrögð - meðferð matvæla	**Bækur:** Gott og gagnlegt 1. Gott og gagnlegt 1 vinnubók. Gott og gagnlegt 2. Gott og gagnlegt 2 vinnubók. Gott og gagnlegt 3. Gott og gagnlegt 3 vinnubók. Uppskriftabækur og vefir. **Kennsluaðferðir:** Sýnikennsla. Hópavinna. Einstaklingsvinna Verkleg og bókleg vinna. Uppgötvunarnám Umræður	**Að nemandinn geti:** **Matur og lífshættir** • tjáð sig um heilbrigða lífshætti og tengsl þeirra við heilsufar, • tjáð sig um aðalatriði næringarfræðinnar, • farið eftir leiðbeiningum um hreinlæti og þrif tengdu heimilishaldi, • gert sér grein fyrir helstu kostnaðarliðum við heimilishald og sé meðvitaður um neytendavernd. **Matur og vinnubrögð** • matreitt einfaldar og hollar máltíðir og nýtt hráefnið sem best, • unnið sjálfstætt eftir uppskriftum og notað til þess algengustu mæli- og eldhús-áhöld,	Símat Sjálfsmat Jafningjamat Leiðsagnarmat Verklegt próf í 7. bekk Vinnubók Frammistöðumat Allar afurðir metnar í lok hvers tíma	Þekking á fæðuhring, næringarefnum, heilsusamlegum lífsstíl, umhverfisvernd og neytendafræði Farið eftir og breytt uppskriftum Hópsamvinna Kunnátta á helstu öryggisatriðum og geta til að aflað sér upplýsinga um uppskriftir Sjálfstæð vinnubrögð

Matur og umhverfi: -umhverfis- og endurvinnslumerki -vistvernd -sjálfbærni -neytendafræði **Matur og menning:** -borðsiðir -matarmenning mismunandi þjóða	Vettvangsferðir	• greint frá helstu orsökum slysa á heimilum og hvernig má koma í veg fyrir þau, • nýtt margvíslega miðla til að afla upplýsinga er varða matreiðslu, næringarfræði og meðferð matvæla. **Matur og umhverfi** • tengt viðfangsefni heimilisfræðinnar við jafnrétti og sjálfbærni og áttað sig á uppruna helstu matvæla, • skilið og rætt mismunandi umbúðarmerkingar metið útlit og gæði matvæla og útskýrt hvernig á að geyma þau. **Matur og menning** • tjáð sig um ólíka siði og venjur, og þjóðlegar íslenskar hefðir í matargerð.		Skilningur á mikilvægi sjálfbærni, jafnréttis og neytendafræði Borðsiðir og jákvæð samskipti við borðhald Þekking á helstu hátíðum Íslendinga og matarsiðum sem þeim fylgja og matarmenningu ýmissa þjóða

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvisst skipulagða. Markmið liggja ljóst fyrir og nemendur vita í upphafi hverju er stefnt að í hverri kennslustund og hver afurðin á að vera. Verkefni eru einstaklingsmiðuð. Í öndvegi eru þættir eins og vinnusemi, virkni, vandvirkni, samvinna, sjálfstæði í vinnubrögðum og umgengni.

Bjargir f/kennara:

Bækur á bókasafni undir 640 í flokkunarkerfi Dewey.

Matreiðslubók barnanna.

Allar Stóru Disney matreiðslu og kökubækurnar ásamt bókum sem nemendur koma með í skólann.

Uppskriftir frá ýmsum netsíðum og frá nemendum sem þeir koma með að heiman. Uppskriftir fyrir unglingastig (námsgagnastofnun 2009).

http://www.6h.is/

http://www.landlaeknir.is/

http://www.nams.is/

http://gulurraudurgraennogsalt.com/

http://vefbankivalla.weebly.com/index.html

http://www.evalaufeykjaran.com/

http://ljufmeti.com/

http://ljomandi.is/

http://www.alberteldar.com/

Hönnun og smíði

Í hönnun og smíði þjálfast nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og öðlast færni í að vinna með fjölbreytt efni og verkfæri, færni sem yfirfæra má á starfsvettvang, tómstundir eða heimilishald. Lögð er áhersla á að nemandinn sé virkur í hönnunarferli þeirra hluta sem hann býr til og átti sig á ferlinu; vandamál-lausn-afurð. Sköpun, læsi og sjálfbærni fléttast á áþreifanlegan hátt saman í hönnun og smíði og nemendur eiga því auðveldara með að skilja hugtökin.

Hæfniviðmið í hönnun og smíði skiptast í þrjá flokka; Handverk, þ.e. verkvit, notkun efna og verkfæra; hönnun og tækni, m.a. skipulagningu og áætlanagerð; og umhverfi, þ.e. tengsl umhverfisvitundar og efnisvals, vinnuvernd og notkun hlífðarbúnaðar.

Hæfniviðmið í hönnun og smíði koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Handverk: Verkfæranotkun Efnisfræði Verkkunnátta Hugtök **Hönnun og tækni**: Vinnuteikningar Verkferlar Hugmyndavinna Gagnrýnin hugsun Tjáning Sköpun **Umhverfi**: Líkamsbeiting Öryggisatriði	**Bækur:** Vinnulýsingar **Innlögn**: Sýnikennsla Bein kennsla **Einstaklingsvinna**: Uppgötvunarnám athuganir Verkefnavinna Vinnubók Sköpun Upplýsingatækni **Hópastarf:** Vettvangsferðir Útinám Fræðslumyndir Hópverkefni Efniskönnun Safnfræðsla	**Að nemandinn geti:** **Handverk** • valið og notað nokkur verkfæri sem hæfa viðfangsefni á öruggan hátt, • gert grein fyrir uppruna og notagildi þess efniviðar sem notaður er í smíðastofunni. **Hönnun og tækni** • dregið einfalda skissu og tvívíða teikningu til að útskýra hugmyndir sínar, • unnið verkefni frá hugmynd að fullunnum hlut með áherslu á form og útlit, framkvæmt einfaldar samsetningar, • sagt frá orkugjöfum sem nota má í smíðaverkefnum og nýtt virkniþætti í smíðisgripum, s.s. vogarafl, gorma og teygjur, • bent á ýmis tæknifyrirbrigði er tengjast hans daglega lífi,	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnubók Samverudagskrá

	Jafningjafræðsla: Umræður	• greint einfaldar þarfir í umhverfi sínu og rætt nokkrar lausnir. **Umhverfi** • valið efni út frá umhverfissjónarmiðum og sagt frá kostum þess að nota efni úr nærumhverfi, • sýnt góða nýtingu þeirra efna sem unnið er með, • beitt líkamanum rétt við vinnu sína og sýnt rétta notkun hlífðarbúnaðar.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Handverk: Verkfæranotkun Efnisfræði Verkkunnátta Hugtök **Hönnun og tækni**: Vinnuteikningar Verkferlar Hugmyndavinna Gagnrýnin hugsun Tjáning Sköpun **Umhverfi**:	**Bækur:** Vinnulýsingar **Innlögn**: Sýnikennsla Bein kennsla **Einstaklingsvinna**: Uppgötvunarnám athuganir Verkefnavinna Vinnubók Sköpun Upplýsingatækni	**Að nemandinn geti:** **Handverk** • valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki, • gert grein fyrir uppruna og notagildi þess efniviðar sem notaður er í smíðastofunni. **Hönnun og tækni** • útskýrt hugmyndir sínar með því að rissa upp málsetta vinnuteikningu, • lesið einfalda teikningu, smíð-að eftir henni og unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð,	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnubók Jólaskemmtun Menningarvaka Samverudagskrá

Líkamsbeiting Öryggisatriði Efnisval Nýting Umhverfisvitund Endurnýting Flokkun Umgengni og frágangur	**Hópastarf:** Vettvangsferðir Útinám Fræðslumyndir Hópverkefni Efniskönnun Safnfræðsla **Jafningjafræðsla**: Umræður	• valið samsetningar og yfirborðsmeðferð sem hæfa verkefnum, hannað og smíðað verkefni sem nýtir orkugjafa og lýst því hvaða virkniþættir eru að verki í ýmsum hlutum, • lýst hvernig tæknin birtist í nánasta umhverfi hans og almennt í samfélaginu, • greint þarfir í umhverfi sínu og rætt mögulegar lausnir. **Umhverfi** • gert grein fyrir hvort efni séu hættuleg og hvernig hægt er að endurnýta og flokka efni sem fellur til í smíðastofunni, • gert við og endurnýjað eldri hluti og lengt þannig líftíma þeirra, • útskýrt réttar vinnustellingar og valið viðeigandi hlífðarbúnað.		

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa þannig að í upphafi hennar viti nemandinn hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Viðeigandi bjargir, amboð og sýnishorn eru sýnileg og tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Í hverjum tíma er veitt endurgjöf í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara

Handbækur kennara á skólasafni um smíði t.d. númer 684
Vefsíður, t.d. vefir fagfélaga, Pinterest, nams.is, Skólavefurinn

Textílmennt

Textílmennt á sér rætur í heimi sögunnar, menningu þjóðarinnar, verkmenningu og listum. Textílnám byggir á þekkingaröflun, hugmyndavinnu og sköpun, þar sem nemandinn vinnur með efni og áhöld greinarinnar. Ferlið gefur nemendum tækifæri til að beita fjölbreyttum aðferðum og til að þroska samhæfingu hugar og handar, upplifa og tjá sig um leið. Nemendur fá tækifæri til að skapa sér persónulegan stíl og læra að búa til afurðir sem hafa persónulegt gildi. Þannig geta þeir hagnýtt þekkingu sína og sett textíl í samhengi við umhverfi sitt, menningu og listir.

Mikilvægt er að huga að umhverfisvernd og umhverfisvitund þar sem unnið er með efni af ólíkum toga og stuðla að endurnýtingu og sjálfbærni.

Hæfniviðmið í textílmennt skiptast í þrjá flokka; Handverk, aðferðir og tækni; Sköpun, hönnun og útfærsla, þ.m.t. skilningur á verkferlum og gildi handverks; og menning og umhverfi.

Hæfniviðmið í textílmennt koma til viðbótar sameiginlegum hæfniviðmiðum list- og verkgreina.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Handverk, aðferðir og tækni: Áhaldanotkun Efnisfræði Verkkunnátta Hugtök **Sköpun, hönnun og útfærsla:**	**Bækur:** - Fræðslumyndir - Íslenska ullin Tóvinnukassi og fræðslumynd - Hannyrðir fyrir 3.-6. bekk - Á prjónunum	**Að nemandinn geti:** **Handverk…** • notað einfaldar aðferðir greinarinnar og beitt viðeigandi áhöldum, • unnið úr nokkrum gerðum textílefna, • unnið eftir einföldum leiðbeiningum. **Sköpun…**	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnubók Samverudagskrá

Vinnuteikningar Verkferlar Hugmyndavinna Gagnrýnin hugsun Tjáning Sköpun **Menning og umhverfi:** Líkamsbeiting Öryggisatriði Efnisval Nýting Umhverfisvitund Endurnýting Flokkun Umgengni og frágangur	-Vélsaumsæfingar - Vinnulýsingar -Vefsíður -Fagrit **Innlögn**: Sýnikennsla Bein kennsla Hugarkort **Einstaklingsvinna**: athuganir Verkefnavinna Vinnubók Sköpun Upplýsingatækni **Hópastarf:** Vettvangsferðir Útinám Fræðslumyndir Hópverkefni Efniskönnun Safnfræðsla **Jafningjafræðsla**: Umræður	• tjáð hugmyndir sínar með einfaldri skissu, • skreytt textílvinnu á einfaldan hátt, • gert grein fyrir mismunandi tegundum handverks og notað nokkur hugtök sem tengjast greininni, • leitað að einföldum upplýsingum í nokkrum miðlum. **Menning…** • sagt frá íslensku hráefni og unnið með það á einfaldan hátt, • sagt frá nokkrum tegundum textílefna, • fjallað um mismunandi klæðnað fólks með tilliti til veðurfars, athafna og tilefna, • Notað ný og endurunnin efni í textílvinnu.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Handverk, aðferðir og tækni: Áhaldanotkun Efnisfræði Verkkunnátta Hugtök **Sköpun, hönnun og útfærsla:** Vinnuteikningar Verkferlar Hugmyndavinna Gagnrýnin hugsun Tjáning Sköpun **Menning og umhverfi:** Líkamsbeiting Öryggisatriði Efnisval Nýting Umhverfisvitund Endurnýting Flokkun Umgengni og frágangur	**Bækur:** - Fræðslumyndir - Íslenska ullin Tóvinnukassi og fræðslumynd - Hannyrðir fyrir 3.-6. bekk - Á prjónunum -Vélsaumsæfingar -Hvernig á að sauma á saumavél - Vinnulýsingar -Vefsíður -Fagrit **Innlögn**: Sýnikennsla Bein kennsla Hugarkort **Einstaklingsvinna**: athuganir Verkefnavinna Vinnubók Sköpun Upplýsingatækni **Hópastarf:**	**Að nemandinn geti:** **Handverk…** • beitt grunnaðferðum og áhöldum greinarinnar, • fjallað um efnisfræði og unnið úr fjölbreyttum textílefnum, • unnið með einföld snið og uppskriftir. **Sköpun…** • þróað eigin hugmyndir í textílverk og unnið eftir ferli, • notað fjölbreyttar aðferðir við skreytingar textíla, • útskýrt hagnýtt og fagurfræðilegt gildi handverks og fjallað um fagurfræði í eigin verkum, • nýtt helstu miðla til að afla upplýsinga um textíla og textílvinnu. **Menning…** • fjallað um íslenskt hráefni í samhengi við sögu og sjálfbærni, • gert grein fyrir helstu eiginleikum náttúruefna og gerviefna, • sett textílvinnu og textílverk í samhengi við sögu, samfélag og listir, • gert grein fyrir endurnýtingu og efnisveitum.	Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Endurgjöf Gátlistar	Fullunnið verkefni/hlutur Sýningar Vinnubók Jólaskemmtun Menningarvaka Samverudagskrá

	Vettvangsferðir Útinám Fræðslumyndir Hópverkefni Efniskönnun Safnfræðsla **Jafningjafræðsla**: Umræður			

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa þannig að í upphafi hennar viti nemandinn hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Viðeigandi bjargir, amboð og sýnishorn eru sýnileg og tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Í hverjum tíma er veitt endurgjöf í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara
Handbækur kennara á skólasafni um textílmennt t.d. númer 646, 745,5 og 746
Vefsíður, t.d. vefir fagfélaga, Pinterest, nams.is, Skólavefurinn

Náttúrugreinar

Náttúrugreinar í grunnskóla eru náttúrufræði, eðlisvísindi, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismennt. Nám í náttúrugreinum getur aukið þekkingu og leikni, virðingu og ábyrgð, og haft jákvæð áhrif á viðhorf nemenda til samfélags síns og umhverfis. Með virkri þátttöku nemenda eykst verkleg færni þeirra, frumkvæði, ábyrgð og félagsfærni. Þekking nemenda þarf að byggjast á beinum athugunum, upplifun, ímyndunarafli og

sköpun. Mikilvægt er að þeir læri að veita athygli, afla upplýsinga, vinna úr þeim og miðla, og hvernig þeir geti notað þekkingu sína og leikni til að hafa áhrif á umhverfi sitt. Vísindalæsi felst í því að geta lesið texta um náttúruvísindi sér til gagns og notað viðeigandi hugtök. Til að geta tekið afstöðu til verndunar og nýtingar náttúruauðlinda og sjálfbærrar þróunar þarf að gera sér grein fyrir samspili manns og náttúru og valdi mannsins yfir tækninni. Lýðræðisleg vinnubrögð fela í sér að nemendur fá tækifæri til að taka þátt í mótun umhverfisins og rökræða álitamál.

Grunnþættir menntunar í náttúrugreinum felast í að gera nemendur læsa á umhverfi sitt; þekki sjálfbærni í náttúru, vistsporum og auðlindum. Unnið er út frá heilsu og velferð í formi útivistar. Sköpunargleði nemenda fær að njóta sín og gagnrýnin hugsun ásamt spennu við uppgötvunar- og lausnarleitarnáms.

Ártúnsskóli er fámennur skóli sem staðsettur er í náttúruperlu í Elliðaárdalnum sem gefur honum sérstöðu varðandi skapandi umhverfi í náttúrugreinum. Stefna skólans tekur mið af þessari sérstöðu þar sem nánasta umhverfi hans er uppspretta náms í náttúrufræði. Útikennsla er samþætt við allt nám í skólanum og er stór þáttur í öllu skólastarfinu þar sem nemendur upplifa umhverfi sitt á áþreifanlegan hátt. Í skólanum hefur verið unnin heilstæð áætlun um umhverfismennt og útinám. Í útinámi eru unnin ýmis verkefni tengd nærumhverfinu, sjálfbærni, grenndarskóginum, grænfána, umhverfismennt, lesið í skóginn, heilsueflandi skóla og íþróttum. Má þar nefna þrautabrautir í skóginum, ratleiki/ rathlaup, núvitund, verkefnið Heilsuefling og skógurinn, Tónlist skógarins og nýtingu á efnivið til sköpunar og hráefni í matargerð.

Náttúrugreinar eru að hluta kenndar í hringekjuformi, þar sem nemendur vinna á jafnréttisgrundvelli þvert á árganga með lýðræði að leiðarljósi. Hæfniviðmið í náttúrugreinum skiptast í verklag og viðfangsefni.

Hæfniviðmið um verklag

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Geta til aðgerða Sjálfbær þróun Samábyrgt þjóðfélag Áhrif mannsins á umhverfið Upplýsingaöflun Umhverfissáttmálinn	**Námsefni:** Komdu og skoðaðu hringrásir Komdu og skoðaðu umhverfið Komdu og skoðaðu tæknina Komdu og skoðaðu landakort Komdu og skoðaðu líkamann	**Geta til aðgerða** **Að nemandinn geti:** • útskýrt hvernig tækni hefur áhrif á lífsgæði íbúa og umhverfi þeirra, • tekið frumkvæði við öflun	Leiðsagnarmat Vinnubrögð Verklegar æfingar Skýrslur Sjálfsmat	Tilraunir og úrvinnsla Nýting á hráefni úr grenndarskógi og nærumhverfi

Verkþrep: aðföng, sköpun og miðlun efnis **Nýsköpun og hagnýting þekkingar** Umhverfisnefnd Moltugerð Einfaldar athuganir og tilraunir Flokka hluti og greina eftir eiginleikum **Gildi og hlutverk vísinda og tækni** Vatn, loft, fæða og búsvæði Orkugjafar Rafmagn **Vinnubrögð og færni**	Komdu og skoðaðu bílinn Komdu og skoðaðu hafið Komdu og skoðaðu fjöllin Komdu og skoðaðu eldhúsið Komdu og skoðaðu eldgos Komdu og skoðaðu hvað dýrin gera Komdu og skoðaðu himingeiminn Komdu og skoðaðu sögu mannkyns Algeng fjörudýr Geitungar á Íslandi Hani, krummi, hundur, svín Könnum kortin 1 og 2 Líf og leikur Náttúran allan ársins hring Náttúrustígur í fjörunni **Netsíður**: nams.is Skolavefurinn.is **Önnur námsgögn:** Plöntukort Myndbönd Greiningarlyklar um smádýr **Kennsluaðferðir:** Rannsóknir Kennslubækur Tilraunir Sýnikennsla	upplýsinga til að skoða tiltekið málefni frá ýmsum sjónarhornum, • sýnt virkni og látið sig varða nánasta umhverfi og lífsskilyrði lífvera í því, • greint á milli ólíkra sjónarmiða sem varða málefni daglegs lífs. **Nýsköpun og hagnýting þekkingar** **Að nemandinn geti:** • komið auga á þarfir og vandamál í umhverfi sínu, • unnið eftir verkferli nýsköpunar, þ.e. leitað að þörfum í daglegu umhverfi fólks, fundið lausn, hannað afurð, • bent á störf sem krefjast sérþekkingar. **Gildi og hlutverk vísinda og tækni** **Að nemandinn geti:** • í máli og myndum miðla hugmyndum sem tengjast náttúruvísindum, • notað einföld hugtök úr nátt-úruvísindum í textaskrifum, • útskýrt hvernig tækni nýtist í daglegu lífi þeirra, • gert sér grein fyrir hvernig maðurinn er hluti af náttúrunni og lífsafkoma hans byggist á samspilinu við hana.	Endurgjöf Sýning og afurðir metnar Sjálfstæð vinnubrögð Samvinna Áhugi og virkni Jafningjamat Kannanir	Gagnrýnin hugsun Rökræður Nemendur kynnist styrkleikum, sjálfstæði og frumkvæði. Njóta náttúrunnar Skilningur á samspili manns og náttúru Tilgátur Aukinn áhugi Jákvæð viðhorf Skýrslur Hugtakaskilningur Öguð vinnubrögð Sterkari umhverfisvitund Náttúrulæsi Moltugerð Vinnubækur Umræður Vísindalæsi Samvera Umhverfisnefnd Umhverfissáttmálinn Skóli á grænni grein **Vettvangsferðir:** fjöruferð fjallgöngur grenndarskógur

Fjölbreyttar tilraunir Hugtök í náttúruvísindum Skráning Upplýsingaöflun Mælingar og líkön Athuganir Tjáning Heimildaöflun Rétt meðferð heimilda Rökræður **Ábyrgð á umhverfinu** Sjálfbær þróun Samábyrgt þjóðfélag Áhrif mannsins á umhverfið Viðbrögð við náttúruhamförum Umhverfisvernd Orka og orkusparnaður Skóli á grænni grein	Vinnubókarvinna og skýrslugerð Vettvangsferðir Einstaklings-, para- og hópvinna Innlagnir og bein kennsla Heimsóknir fagaðila með fræðslu í skólann Verkleg og bóklega vinna Uppgötvunarnám Umræður og tjáning Aldursblöndun (svæða-/hringekjuvinna) Sköpun Heildstæð verkefni Heimildarvinna Afla upplýsinga á netinu. **Kennslutæki:** Bækur Ýmsir námsvefir og gagnvirkt efni á netinu Áhöld og nauðsynleg tæki til útikennslu Áhöld og búnaður til rannsóknarvinnu og tilrauna Námsspil og leikir	**Vinnubrögð og færni** **Að nemandinn geti:** • sagt frá og framkvæmt með hversdagslegum hlutum einfaldar athuganir úti og inni, • tekið þátt í vali á náttúrufræðilegum verkefnum og kynningu á niðurstöðum, • aflað sér upplýsinga er varða náttúruna, • skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum, eigin orðum og sagt frá þeim, • notað ólíkar heimildir við öflun upplýsinga, • útskýrt valda atburði og hugmyndir á fjölbreyttan hátt, • hlustað á og rætt hugmyndir annarra. **Ábyrgð á umhverfinu** **Að nemandinn geti:** • tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, sýnt félögum og náttúru alúð, • skoðað og skráð dæmi um áhrif af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð, • nýtt reynslu og hæfni í námi og daglegu lífi, einn og með öðrum, • rætt eigin lífssýn og gildi, gert sér grein fyrir samspili náttúru og manns, • tekið þátt í að skoða, greina		Fjölskyldu- og húsdýragarður Sorpa

		og bæta eigið umhverfi og náttúru.		

Hæfniviðmið um viðfangsefni

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Að búa á jörðinni: Samspil manns og náttúru Sólkerfið og áhrif sólar á búsetu lífs á jörðu Jörðin og tunglið Árstíðir og áhrif þeirra á lífríkið Hitastig Veðurtákn, veðurathuganir og verðurfar Notkun og túlkun loftmynda Athuganir á náttúrufyrirbærum Dagur/nótt Flóð/fjara Ljós/skuggi Snjór Jarðfræði **Lífsskilyrði manna:** Líkaminn Loft Vatn Svefn	**Námsefni:** Komdu og skoðaðu hringrásir Komdu og skoðaðu umhverfið Komdu og skoðaðu tæknina Komdu og skoðaðu landakort Komdu og skoðaðu líkamann Komdu og skoðaðu bílinn Komdu og skoðaðu hafið Komdu og skoðaðu fjöllin Komdu og skoðaðu eldhúsið Komdu og skoðaðu eldgos Komdu og skoðaðu hvað dýrin gera Komdu og skoðaðu himingeiminn Komdu og skoðaðu sögu mannkyns Algeng fjörudýr Geitungar á Íslandi Hani, krummi, hundur, svín Könnum kortin 1 og 2 Líf og leikur Náttúran allan ársins hring Náttúrustígur í fjörunni	**Að búa á jörðinni** **Að nemandinn geti:** • tekið þátt í og sagt frá einföldum athugunum á jarðvegi, veðrun og rofi, • sagt frá hvernig Ísland myndast og tekur breytingum, • lýst landnotkun í heimabyggð, • fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð, • lýst breytingum á náttúru Íslands eftir árstíðum og áhrifum þeirra á lífsskilyrði fólks, • notað gervihnatta- og loftmyndir af yfirborði jarðar til að lýsa heimabyggð. **Lífsskilyrði manna** **Að nemandinn geti:** • útskýrt á einfaldan hátt byggingu og starfsemi mannslíkamans, • útskýrt mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og	Leiðsagnarmat Vinnubrögð Verklegar æfingar Skýrslur Sjálfsmat Gagnrýnin hugsun Endurgjöf Sýning og afurðir metnar Sjálfstæð vinnubrögð Samvinna Áhugi og virkni Jafningjamat Kannanir	Sýning á verklegri vinnu Kynning á verkefnum Moltugerð Vinnubækur Umræður Samvera Umhverfissáttmálinn Skóli á grænni grein **Vettvangsferðir:** fjöruferð fjallgöngur grenndarskógur Fjölskyldu- og húsdýragarður Sorpa

Hreinlæti Næring Smithætta Fósturtími og uppvöxtur Einkastaðir líkama Skynjun **Náttúra Íslands:** Hringrásir í náttúrunni Lífsskilyrði Grenndarskógur Plöntur (ljóstillífun) Lífsferlar Smádýr Húsdýr Villt spendýr Fuglar Nytjar af jörð og dýrum Orkugjafar Náttúruhamfarir **Heilbrigði umhverfisins:** Flokka sorp og týna rusl á skólalóðinni Endurvinnsla Sorpa	**Netsíður**: nams.is Skolavefurinn.is **Önnur námsgögn:** Plöntukort Myndbönd Greiningarlyklar um smádýr **Kennsluaðferðir:** Rannsóknir Kennslubækur Tilraunir Sýnikennsla Vinnubókarvinna og skýrslugerð Vettvangsferðir Einstaklings-, para- og hópvinna Innlagnir og bein kennsla Heimsóknir fagaðila með fræðslu í skólann Verkleg og bóklega vinna Uppgötvunarnám Umræður og tjáning Einstaklingsvinna	svefns, • bent á skaðleg efni og hvernig ýmsir sjúkdómar og sýklar eru smitandi, • útskýrt á einfaldan hátt hvernig barn verður til og þekkir einkastaði líkamans, • rætt fjölbreytni í nýtingu vatns á heimilum og í umhverfinu, • lýst skynjun sinni og upplifun af breytingum á hljóði, ljósi og hitastigi og áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann og tengt hitastig við daglegt líf. **Náttúra Íslands** **Að nemandinn geti:** • sagt frá eigin upplifun á náttúrunni og skoðun á lífveru í náttúrulegu umhverfi, • útskýrt einkenni lifandi vera, skýrt með dæmum lífsskilyrði lífvera og tengsl við umhverfi, • lýst algengustu lífverum í nánasta umhverfi sínu, • útskýrt fæðukeðjur og rakið fæðu til frumframleiðenda, • greint á milli algengustu orkugjafa á Íslandi, • sagt frá náttúruhamförum sem búast má við á Íslandi og hvar þær verða. **Heilbrigði umhverfisins** **Að nemandinn geti:** • fjallað um samspil manns og		

Umhverfisvernd **Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu:** Orkugjafar Rafmagn Segull Þekking á náttúrulegum efnum og gerviefnum Framþróun uppfinninga og vísinda Fæðuhringur Geymsluaðferðir matvæla	Aldursblöndun (svæða-/hringekjuvinna) Sköpun Heildstæð verkefni Heimildarvinna **Kennslutæki:** Bækur Ýmsir námsvefir og gagnvirkt efni á netinu Upplýsingaleit Áhöld og nauðsynleg tæki til útikennslu Áhöld og búnaður til rannsóknarvinnu og tilrauna námsspil og leikir	náttúru, • flokkað úrgang, • gert grein fyrir þjónustu, sem náttúrulegir ferlar veita, • sett í samhengi mismunandi ástand efna og eiginleika þeirra, • rætt krafta sem koma við sögu í daglegu lífi manna. **Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu** **Að nemandinn geti:** • flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra, • rætt hvernig uppfinningar hafa gert líf fólks auðveldara eða erfiðara, á heimilum og í ólíkum atvinnugreinum, • lýst eiginleikum hljóðs og ljóss og ýmsum fyrirbærum með tilliti til hljóðs og lita, • sagt frá þróun algengra rafmagnstækja og áhrifum segla, • gert grein fyrir hvernig holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins og mikilvægi við geymsluaðferðir.		

Hæfniviðmið um verklag

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Geta til aðgerða: Læra að meta kosti og galla til að geta tekið afstöðu Þarfagreining Læsi í víðum skilningi Samvinna Tjáning Verkáætlanir Verkþrep: aðföng, sköpun og miðlun efnis **Nýsköpun og hagnýting þekkingar:** Hönnun Tjáning Tæki og áhöld Tölvunotkun Verkáætlanir Þarfagreining Tækninýjungar **Gildi og hlutverk vísinda og tækni:**	**Bækur:** Algeng fjörudýr Auðvitað (Heimilið, Á ferð og flugi, Jörð í alheimi) Geitungar á Íslandi Hani, krummi, hundur, svín Könnum kortin 1 og 2 Líf og leikur Líf á landi Lífríkið í fersku vatni Lífríkið í sjó Náttúran allan ársins hring Náttúrustígur í fjörunni Verklegar æfingar í náttúrufræði 5.-7. bekkur **Kennsluaðferðir:** Bein kennsla Einstaklingsvinna Hópvinna Heimildavinna Hugtakakort Námsleikir Paravinna Rathlaup/þrautahlaup Rökræður Samvinnunám Sköpun Sýnikennsla Tilgátur Tilraunir	**Geta til aðgerða** **Að nemandinn geti:** • greint og sagt frá hvernig tækninotkun og sjálfvirkni getur aukið eða dregið úr lífsgæðum íbúa og umhverfi þeirra, • greint þarfir fólks í nánasta umhverfi sínu og tjáð hugmyndir sínar um lausnir, • rætt mikilvægi samvinnu í samstilltum aðgerðum sem varða eigið umhverfi, • tekið afstöðu til málefna sem varða heimabyggð með því að vega og meta ólíka kosti. **Nýsköpun og hagnýting þekkingar** **Að nemandinn geti:** • fjallað um þekktar tækninýjungar eða vísindauppgötvanir og áhrif þeirra á atvinnuhætti og mannlíf í heimabyggð, umhverfi og náttúru, • unnið undir leiðsögn í hópi eftir verkskiptri tímaáætlun við að hanna umhverfi, hlut eða kerfi, • fjallað um hvernig ólík hæfni nýtist í störfum nútímans. **Gildi og hlutverk vísinda og tækni**	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Kannanir Leiðsagnarmat Símat kennara Sjálfsmat Skýrslur Vinnubrögð Verklegar æfingar Sjálfstæði í vinnu Samvinna Áhugi og virkni	Aukin færni í vísindalegum vinnubrögðum Heilstæð verkefni Heimildavinna Ákvarðanir byggðar á mati kosta og galla Hópvinna Hugtakaskilningur Hæfni á ólíkum sviðum nýtist Kynningar Listsköpun Rathlaup/þrautahlaup Tilraunir Umræður Veggspjöld Verkefni Vinnubækur Vísindakeppni Gagnrýnin hugsun

Læsi í víðum skilningi Tjáning Verkefnalausnir Hugtök í náttúruvísindum Þægindi við nútíma tækni út frá fortíð, nútíð og framtíð **Vinnubrögð og færni:** Gagnrýni Læsi í víðum skilningi Skráning Upplýsingaöflun á vettvangi, í bókum og af neti Skýrslugerð Tilraunir Tjáning Umræður Verkferlar Vinnubrögð Virk hlustun Framsetning gagna	Umræður Útinám Verkleg vinna Vettvangsferðir Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Þrautalausnir **Kennslutæki:** iPad Tölvur Náttúran Umhverfið Mælitæki Líkön Vísinda- og rannsóknaáhöld og tæki	**Að nemandinn geti:** • gert sér grein fyrir mikilvægi gagna og líkana við að útskýra hluti og fyrirbæri, • lesið og skrifað um hugtök í náttúruvísindum, • útskýrt áhrif tækni og vísinda á líf fólks, • tengt þekkingu og beitingu vinnubragða í náttúrufræðinámi við lausn annarra verkefna og útskýrt hugsanleg áhrif nýjustu tækni og vísinda á vísindalega þekkingu. **Vinnubrögð og færni** **Að nemandinn geti:** • framkvæmt og útskýrt einfaldar athuganir úti og inni, • útskýrt texta um náttúruvísindi sér til gagns og farið eftir einföldum, munnlegum og skriflegum leiðbeiningum, • aflað sér upplýsinga um náttúruvísindi úr efni á öðru tungumáli en íslensku, • beitt vísindalegum vinnubrögðum við öflun einfaldra upplýsinga innan náttúruvísinda og útskýrt ferlið, • kannað áreiðanleika heimilda með því að nota bækur, Netið og aðrar upplýsingaveitur, • sett fram og rætt niðurstöður		

Ábyrgð á umhverfinu: Tjáning Umhverfisvitund Nærsamfélag Samvinna Samspil náttúru og manns Líkami mannsins Lífríkið		athugana á skýran og skipulegan hátt, • hlustað á, metið og rætt hugmyndir annarra. **Ábyrgð á umhverfinu** **Að nemandinn geti:** • tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, gert grein fyrir áhrifum þeirra á lífsgæði íbúa, • lýst dæmum af áhrifum af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð og á Íslandi, sagt frá hugsanlegri þróun í framtíðinni, • tekið þátt í og sýnt hæfni í samvinnu er lýtur að umbótum í heimabyggð, • gert grein fyrir eigin lífssýn og skilningi á samspili náttúrunnar, mannsins og heilbrigði eigin líkama, • tekið þátt í að skoða, skilgreina og bæta eigið umhverfi og náttúru.		

Hæfniviðmið um viðfangsefni

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Að búa á jörðinni:	**Bækur:**	**Að búa á jörðinni**	Endurgjöf	Heilstæð verkefni

Athuganir á náttúrufyrirbærum Landfræði Íslands Náttúrufræði Íslands Nærumhverfið Veðurfar Himingeimurinn Sólargangur Loftslag Notkun og túlkun loftmynda Landnýting **Lífsskilyrði manna:** Mannslíkaminn Líffærakerfi mannslíkamans Heilbrigði Kynþroski Umhverfisvernd Uppruni og þróun lífs Hreint vatn	Algeng fjörudýr Auðvitað (Heimilið, Á ferð og flugi, Jörð í alheimi) Geitungar á Íslandi Hani, krummi, hundur, svín Könnum kortin 1 og 2 Líf og leikur Líf á landi Lífríkið í fersku vatni Lífríkið í sjó Náttúran allan ársins hring Náttúrustígur í fjörunni **Kennsluaðferðir:** Bein kennsla Einstaklingsvinna Hópvinna Heimildavinna Rannsóknarvinna Uppgötvunarnám Vinnubókarvinna og skýrslugerð Heimsóknir fagaðila með fræðslu Hugtakakort Námsleikir Paravinna Rathlaup/þrautahlaup Rökræður Samvinnunám Sköpun Sýnikennsla Tilgátur	**Að nemandinn geti:** • framkvæmt og lýst eigin athugunum á jarðvegi, veðrun, rofi og himingeimnum, • útskýrt hvernig Ísland byggist upp, hvernig landslag þess og jarðvegur breytist, • rætt um hvernig ræktanlegt land er notað og ýmsar hliðar landnotkunar og verndunar gróðurs, • lýst veðri í heimabyggð og loftslagi á Íslandi, • útskýrt innbyrðis afstöðu sólar og jarðar og hvernig hreyfing þeirra tengist árstíða- og dægraskiptum og því að tíminn líður, • notað gervihnatta- og loftmyndir af yfirborði jarðar, til að lýsa heimabyggð, landinu í heild og völdum svæðum heimsins. **Lífsskilyrði manna** **Að nemandinn geti:** • lýst helstu líffærakerfum mannslíkamans og starfsemi þeirra í grófum dráttum, • útskýrt tengsl heilbrigðis og þess sem borðað er, • útskýrt lífsskilyrði manna og helstu áhættuvalda í umhverfinu, • lýst breytingum sem verða við kynþroskaaldur og gert sér grein fyrir mikilvægi	Frammistöðumat Heimapróf Jafningjamat Kannanir Leiðsagnarmat Próf Símat kennara Sjálfsmat Skýrslur Vinnubrögð Verklegar æfingar Sjálfstæði í vinnu Samvinna Áhugi og virkni	Heimildavinna Gagnrýnin hugsun Rökhugsun Sýning á verklegri vinnu Athuganir – niðurstöður Aukin þekking Hópvinna Kynningar Listsköpun Rathlaup/þrautahlaup Tilraunir Umræður Veggspjöld Verkefni Vinnubækur Vísindakeppni Vettvangsferðir

Náttúra Íslands: Einkenni dýra og plantna Náttúruhamfarir Náttúrulegt umhverfi Orka Viðbrögð við hamförum Vistkerfi Markmið Ártúnsskóla um umhverfismennt og útinám **Heilbrigði umhverfisins:** Umhverfisvernd Auðlindir Náttúrulegir ferlar	Tilraunir Umræður og tjáning Útinám Verkleg vinna Vettvangsferðir Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Þrautalausnir **Kennslutæki:** iPad tölvur náttúran umhverfið mælitæki líkön vísinda- og rannsóknaáhöld og tæki	gagnkvæmrar virðingar í samskiptum kynjanna, • gert grein fyrir muni á hreinu vatni og menguðu, hvað megi gera til að draga úr vatnsmengun, • lýst samspili lífvera og lífvana þátta og tengt það hugmyndum manna um uppruna og þróun lífs á jörðu. **Náttúra Íslands** **Að nemandinn geti:** • lýst reynslu sinni, athugun og upplifun af lífverum í náttúrulegu umhverfi, • lýst einkennum plantna og dýra, stöðu þeirra í náttúrunni, tengsl þeirra innbyrðis og við umhverfi sitt, • lýst ólíkum vistkerfum á heimaslóð eða við Ísland, • útskýrt hvernig aðlögun lífvera að umhverfinu gerir þær hæfari til að lifa af og fjölga sér, • lýst og útskýrt hvernig orka í íslensku umhverfi getur breytt um mynd, • útskýrt hvar og af hverju helstu náttúruhamfarir verða, sem búast má við á Íslandi og hvernig viðbrögð við þeim eru skiplögð. **Heilbrigði umhverfisins** **Að nemandinn geti:** • gert grein fyrir notkun manna		

Úrgangsflokkun Kraftar Efnabreytingar **Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu:** Rafmagn Seglar Hljóð Bylgjuhreyfingar Ljós Nýting tækninnar Efnafræði – efni í daglegu umhverfi og áhrif þeirra Næringargildi fæðu Íslensk fæðuframleiðsla		á auðlindum, • dregið ályktanir af tilgangi flokkunar úrgangs, • útskýrt þjónustu sem náttúrulegir ferlar veita, • gert grein fyrir og nefnt dæmi um efnabreytingar og hamskipti, • lýst kröftum sem hafa áhrif á daglegt líf manna. **Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu** **Að nemandinn geti:** • bent á algeng efni á heimilum og í samfélaginu, notkun þeirra og áhrif á heilsu manna og umhverfi, • lýst áhrifum tækni á íslenskar atvinnugreinar, • lýst bylgjuhreyfingum og rætt nýtingu hljóðs og ljóss í tækni og atvinnulífi, • lýst hvernig rafmagn verður til, eiginleikum segla og notkun þeirra, • gert grein fyrir næringargildi ólíkrar fæðu og hvers konar fæða er framleidd á Íslandi.		

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund vel skipulagða og markmið og verkefni skýr, en um leið að geta brugðist við góðum hugmyndum nemenda og leyft þannig sköpunargáfu þeirra að njóta sín. Kennsluaðferðir eru fjölbreyttar og efnisval sömuleiðis. Lögð er áhersla á að nemendur vinni út frá verkþrepunum; aðföng, sköpun og miðlun efnis. Kennslustundinni lýkur á samantekt og mati. Formlegt námsmat er með

ýmsu móti ásamt endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss. Áhersla er á verklega kennslu, vettvangsnám og samþættingu í hringekju.

Bjargir f/kennara:

Bækur: Bækur á bókasafni, ásamt handbókum kennarar, t.d. númer 500-690
Kennarahandbækur og kennsluleiðbeiningar við viðeigandi námsbækur.

Á sameign: Áætlun Ártúnsskóla um umhverfismennt og útinám: S:\SFS_ART\Ken\2015_2016\grænn_skóli.

netsíður:
nams.is
Skolavefurinn.is
http://nattura.is/,
http://www.visindavefur.is/
http://www.123skoli.is/
http://www.mms.is/
http://vefir.nams.is/audvitad/Audvitad_inngangur.pdf
http://www.thjodminjasafn.is/
http://www.sjominjasafn.is/forsida/
http://www.lydheilsa.is/
https://www.google.is/maps/@64.1335983,-21.8524424,12z?hl=is
http://www.visindavefur.is

Önnur námsgögn:
Plöntukort
Myndbönd
Greiningarlyklar um smádýr

Skólaíþróttir

Heilbrigði og velferð er einn af grunnþáttum skólastarfs samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla. Heilbrigði byggist á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Skólaíþróttir gegna mikilvægu hlutverki í heilsuuppeldi og heilsurækt nemenda. Markviss hreyfing og notkun líkamans í skólaíþróttum er mikilvægur hluti þeirrar heilsuræktar og heilsueflingar sem nemendur þurfa á að halda.

Með samtengingu námsþátta í skólaíþróttum við aðrar námsgreinar skapast möguleikar til að fá fram jákvæðan skólabrag og heilsueflandi umhverfi. Þannig má stuðla að þroska og heilbrigði hvers einstaklings. Helstu þættir heilbrigðis sem unnið er með eru: hreyfing, jákvæð sjálfsmynd, næring, hvíld, andleg vellíðan, skapandi hugsun, jákvæð samskipti, öryggi, hreinlæti, kynheilbrigði og skilningur á eigin tilfinningum og annarra.

Markviss hreyfing og gott líkamlegt ástand skólabarna hefur jákvæð áhrif á námsgengi þeirra. Í skólaíþróttum og skólasundi nást mörg markmið í einu bæði líkamleg, félagsleg og andleg. Mikilvægt er að glæða áhuga nemenda á hreyfingu, bæta líkamsástand og auka sjálfstraust. Íþróttir eru afar vel til þess fallnar að efla félags-, tilfinninga- og siðgæðisþroska nemenda. Leikir og ýmis konar samvinnuverkefni gera þær kröfur til nemenda að þeir temji sér aga og tillitssemi. Fræða þarf nemendur um hreyfingu og hollustu og hjálpa þeim að taka upplýstar ákvarðanir um eigið heilbrigði; nauðsynlegt er að nemendur átti sig á áhrifum sem menning, fjölmiðlar og tækni geta haft á heilsu þeirra og líðan.

Útikennsla er góð viðbót við skipulega kennslu skólaíþrótta ásamt því að vera samþætting við önnur námssvið. Útikennsla gefur afar gott tækifæri til að tengja heilsuuppeldi og sjálfbærni í lifnaðarháttum. Jafnframt læra nemendur að þekkja, skilja og virða náttúruna og nærumhverfi sitt. Gæta skal að jöfnum tækifærum nemenda til náms og taka mið af einstaklingsbundnum þörfum þeirra. Allir þurfa að njóta styrkleika sinna til að byggja upp jákvæða sjálfsmynd. Virðing skal borin fyrir manngildi hvers og eins og unnið gegn einelti með góðum forvörnum og eftirliti. Jafnframt er unnið með jafnrétti, mannréttindi og lýðræðisleg vinnubrögð.

Sund er góð heilsubót, sundfærni styrkir sjálfsmynd nemenda og eykur sjálfsöryggi þeirra. Sundkennsla Ártúnsskóla fer fram í Árbæjarlaug vikulega.

Ártúnsskóli er heilsueflandi skóli og vinnur markvisst að því að efla og stuðla að velferð og góðri heilsu nemenda. Uppbrotsdagar, samþættingarverkefni, séráherslur og stefna skólans falla einstaklega vel að öllum grunnþáttum menntunar. Dæmi um það eru ýmis verkefni

tengd heilsueflandi skóla, útinámi, nærumhverfinu, sjálfbærni, grenndarskóginum og grænfána. Má þar nefna þrautabrautir í skóginum, ratleiki, rathlaup og núvitund og þróunarverkefnið: Heilsuefling og skógurinn. Útinám er stór þáttur í öllu skólastarfi og þar kemur hreyfing alltaf við sögu, eins eru skólahlaup og gönguferðir árganga ómissandi þættir í skólastarfinu. Íþróttadagar og ýmiss konar þemadagar eru árvissir atburðir og þá er aldurshópum blandað saman. Ævinlega er reynt að gæta þess að hreyfing, jóga, dans eða slökun séu einn þáttur af verkefnum þessara daga. Eins er hreyfing stór þáttur í hringekjustarfi skólans. Geðrækt er samofin heilbrigði og velferð og fléttast inn í starf skólans jafnt úti sem inni, m.a. með núvitund, kyrrðarstund á sal, næðisstundum, nuddi, jóga og slökun.

Hæfniviðmið í skólaíþróttum skiptast í fjóra flokka: Líkamsvitund, leikni og afkastageta; félagslegir þættir; heilsa og efling þekkingar og öryggis og skipulagsreglur.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Líkamsvitund, leikni og afkastageta: -styrktaræfingar -þolæfingar -liðleikaæfingar -sundfærni **Félagslegir þættir:** -hópefli -leikir -tjáning -reglur -jákvæð upplifun	Sýnikennsla Samvinna Hópavinna Einstaklingsvinna Paravinna Uppgötvunarnám Vettvangsferðir	**Að nemandinn geti:** **Líkamsvitund…** • gert æfingar sem reyna á þol, • gert hreyfingar sem reyna á stöðujafnvægi og hreyfijafnvægi, • sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu, • sýnt nokkra boltafærni og tekið þátt í nokkrum mismunandi boltaleikjum, • tekið þátt í stöðluðum prófum, • kafað, velt sér af kvið á bak og öfugt og tekið þátt í leikjum í vatni. Synt sporðtök, bringusund, skólabaksund,	Einstaklingsmiðað námsmat Gátlistar Leiðsagnarmat Stöðumat Hreyfiþroskapróf Þolpróf Liðleikakönnun	-styrkur -þol -leikni og líkamsvitund aukist -dýpri skilningur á getu sinni og hæfni -aukinn félagsþroski og hæfni til að vinna með öðrum. -sterkari sjálfsmynd og sjálfsvitund

Heilsa og efling þekkingar: -hreinlæti -læsi á upplýsingar um heilsu -heilbrigt líferni -starfsemi líkamans **Öryggis og skipulagsreglur:** -umgengnisreglur -brugðist við óhöppum		baksund og skriðsund með eða án hjálpartækja stuttar vegalengdir. **Félagslegir þættir** • unnið með þær tilfinningar sem fylgja því að vinna og tapa í leikjum, • skilið skipulagshugtök í skólaíþróttum og farið eftir leikreglum, • gert sér grein fyrir eigin líkamsvitund og einkastöðum líkamans. **Heilsa og efling…** • skýrt mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun, • útskýrt líkamlegan mun á kynjum, • notað einföld hugtök sem tengjast sundiðkun, íþróttum og líkamlegri áreynslu, • þekkt heiti helstu líkamshluta, magn- og afstöðuhugtaka og hreyfinga, • sett sér einföld þjálfunarmarkmið í íþróttum og heilsurækt og unnið að þeim, • sótt og unnið úr einföldum upplýsingum varðandi íþróttir, • gert einfaldar mælingar og talningar í leikjum, • tekið þátt í gömlum íslenskum leikjum og æfingum,	Jafnvægis-og styrkleikakannanir- Færnikannanir í einstökum greinum s.s. boltagreinum, frjálsíþróttum og fimleikum.	-skilningur á mikilvægi góðrar heilsu -þekking á þáttum sem stuðla að heilbrigðu líferni - öryggis- og skipulagsreglur -jákvæð reynsla/ gleði -félagshæfni -aukin sundfærni -góð sjálfsmynd og sjálfsöryggi í sundi -sýnt hreinlæti við íþrótta og sundiðkun

		• tekið þátt í útivist og búið sig til útiveru með tilliti til veðurs. Ratað um skólahverfi sitt og þekkt göngu- og hjólaleiðir nærumhverfis. **Öryggis…** • farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengnisreglum sundstaða og íþróttahúsa og brugðist við óhöppum.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Líkamsvitund, leikni og afkastageta: -styrktaræfingar -þolæfingar -liðleikaæfingar -sundfærni **Félagslegir þættir:** -hópefli -leikir -tjáning -reglur -jákvæð upplifun	Sýnikennsla Samvinna Hópavinna Einstaklingsvinna Paravinna Uppgötvunarnám Vettvangsferðir	**Að nemandinn geti:** **Líkamsvitund…** • gert æfingar sem reyna á loftháð þol, • gert æfingar sem reyna á styrk og stöðugleika útlima og bols, • gert flóknar samsettar æfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu, • sýnt leikni í nokkrum mismunandi íþróttagreinum, • tekið þátt í stöðluðum prófum til að meta þrek og hreysti, lipurð og samhæfingu, • synt viðstöðulaust baksund, skriðsund og kafsund 8 m auk þess að stinga sér af bakka.	Einstaklingsmiðað námsmat. Gátlistar Leiðsagnarmat Stöðumat Þolpróf Liðleikakönnun Jafnvægis-og styrkleikakannanir- Færnikannanir í einstökum greinum s.s. boltagreinum, frjálsíþróttum og fimleikum.	-styrkur -þol -leikni og líkamsvitund aukist -dýpri skilningur á getu sinni og hæfni -aukinn félagsþroski og hæfni til að vinna með öðrum. -sterkari sjálfsmynd og sjálfsvitund -skilningur á mikilvægi góðrar heilsu

Heilsa og efling þekkingar: -hreinlæti -læs á upplýsingar um heilsu -heilbrigt líferni -starfsemi líkamans **Öryggis og skipulagsreglur:** -öryggisreglur -umgengnisreglur -brugðist við óhöppum		**Félagslegir þættir** • sýnt virðingu og góða framkomu hvort sem leikur vinnst eða tapast. Jafnframt viðhaft jákvæð og árangursrík samskipti til að efla liðsanda, • skýrt mikilvægi þess að hafa leikreglur, farið eftir þeim bæði í hóp- og einstaklings-íþrótt, •rætt líkamsvitund, kynheilbrigði, staðalímyndir í íþróttaumfjöllun og tekið virka afstöðu gegn ofbeldi. **Heilsa og efling…** • gert sér grein fyrir gildi heilbrigðs lífernis fyrir starfsemi líkamans og mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun, • útskýrt misjafnan líkamlegan þroska einstaklinga og kynja, • notað hugtök sem tengjast sundiðkun og íþróttum, • tengt hlutverk taugakerfis, hjarta, blóðrásar og lungna við líkamlega reynslu, • nýtt niðurstöður prófa til að setja sér skammtíma- og langtímamarkmið í íþróttum og heilsurækt og unnið að þeim, • sótt sér margvíslegar upplýsingar við undirbúning og úrvinnslu verkefna í skólaíþróttum og útivist,		-þekking á þáttum sem stuðla að heilbrigðu líferni -öryggis- og skipulagsreglur -jákvæð reynsla/ gleði/ viðhorf -félagshæfni -aukin sundfærni -góð sjálfsmynd og sjálfsöryggi í sundi -þekki öryggis- og umgengnisreglur í sundi -sýnt hreinlæti við íþrótta og sundiðkun

		• notað mælingar með mismunandi mælinákvæmni við mat á afkastagetu. • tekið þátt í glímu og ýmsum leikjum, • tekið þátt á ábyrgan hátt í útivist með tilliti til aðstæðna og ratað um landsvæði eftir korti. **Öryggis…** • gert sér grein fyrir mikilvægi öryggis- og umgengnisregla og tekið ákvarðanir á þeim grunni. Beitt helstu atriðum skyndihjálpar, endurlífgun og bjargað jafningja á sundi stutta sundleið.		

Vinnulag: Hver kennslustund er skipulögð þannig að í upphafi er nemendum gerð grein fyrir markmiðum og uppbyggingu kennslustundarinnar. Leiðbeiningar og reglur eru fáar og skýrar. Endurgjöf fer fram jafnóðum. Miðað er við að verkefni og leiðir séu einstaklingsmiðaðar. Í öndvegi eru þættir eins og virkni, jákvæð upplifun og jafnrétti.

Bjargir f/kennara

Handbækur kennara á skólasafni um íþróttir t.d. númer 372.8,796

Nokkur dæmi um þær bækur sem notaðar eru:

Leikjabókin e. Hörð G. Gunnarsson og Pál Erlingsson,

íþróttir (líkams- og heilsurækt) e. Jóhann Arnarsson

Boltaíþróttir, Frjálsíþróttir- æfingar og leikir, Leikir, Glíma, Gólf – og áhaldaæfingar og Æfingar og leikir með litlum áhöldum

Læg og lærning e. Hans Chr. Nielsen

Idræt 1-4, per Andersen, Ulla Gammelgaard, hans Chr. Nielsen og Jens Nygard
Fri Idræt (löbe, spring, kaste) e. L. Ege
Snerting, jóga og slökun (handbók fyirr leik- og grunnskólakennara e. Elínu Jónasdóttur og Sigurlaugu Jónasdóttur
Dæmi um vefsíður:
http://www.landlaeknir.is/
leikjavefur.is
nams.is
skolavefurinn.is
http://www.vefbankivalla.is/leikir.html
http://leikir.wordpress.com/2009/06/18/3-leikjavefurinn-leikjabankinn/
https://notendur.hi.is/ingvars/Leikjavefurinn/welcome.htm
http://www.ikfi.is/

Samfélagsgreinar

Undir samfélagsgreinar í Ártúnsskóla falla eftirfarandi námsþættir: saga, landafræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, heimspeki og siðfræði. Þessir námsþættir fjalla um samfélög og menningu á upplýsandi og gagnrýninn hátt og fræða nemendur um gildi eins og jafnrétti, lýðræði, umhyggju, virðingu og þýðingu þessara gilda fyrir farsælt líf. Sérstaða samfélagsfræðigreina felst í því að þær ljá nemendum mikilvæg verkfæri til þess að þróa skilning sinn á sjálfum sér, öðru fólki og því umhverfi og samfélagi sem þeir hrærast í.

Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, samfélags, menningar og sögu. Samfélagsfræðigreinum er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum. Nemendur skulu fá leiðsögn í lýðræðislegum vinnubrögðum sem byggjast á réttsýni og ábyrgð og hæfni til að setja sig í spor annarra. Þessi vinnubrögð nýtast nemendum í mannlegum samskiptum innan fjölskyldunnar, vinahópsins, skólans og samfélagsins í heild.

Viðfangsefni samfélagsgreina eru fjölþætt og tengjast samfélagi nemenda og samskiptum. Þar reynir á grunnþætti menntunar eins og læsi, í formi beinna og stafrænna samskipta og sjálfbærni í mannlífi, menningu og framtíðarsýn. Sköpunargleði, gagnrýnin hugsun, heilbrigði og velferð ásamt lýðræði, mannréttindum og jafnrétti eru höfð í hávegum.

Í Ártúnsskóla er lögð áhersla á að byggja upp sjálfsmynd nemenda og samskipti þeirra í milli. Í skólanum er áralöng hefð fyrir því að flétta samfélagsfræðigreinar inn í nám og kennslu nemenda, m.a. með lífsleikniþemum sem tengjast markmiðum og verkefnum Heilsueflandi skóla. Eru þetta lífsleikniþemu eins og jafnrétti, þrautseigja, árangur, lífsgæði, skólabragur, nærsamfélag og geðrækt.

Samfélagsfræðigreinar eru að hluta til kenndar í hringekjuformi blandaðra árganga. Einnig tengist lífsleikni skólastarfinu með beinum hætti þegar nemendur koma fram tvisvar á skólaári á svokallaðri Samveru á sal þar sem áheyrendur eru skólafélagar, foreldrar og aðrir aðstandendur.

Hæfniviðmið samfélagsgreina byggja á hæfni nemandans til að skilja veruleikann, svonefndum reynsluheimi; hæfni nemandans til að átta sig á sjálfum sér, svonefndum hugarheimi og hæfni nemandans til að þróa tengsl sín við aðra, svonefndum félagsheimi.

Reynsluheimur – Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Reynsluheimur: •Sjálfbærni •Heimabyggð •Trúarbrögð •Náttúruferlar •Lýðræði •Orsakasamhengi •Fjölmenning •Fjölskyldugerðir •Kortalæsi Orsök og afleiðing	**Námsefni:** Komdu og skoðaðu hringrásir Komdu og skoðaðu landnámið Komdu og skoðaðu umhverfið Trúarbrögðin okkar Kristin fræði Regnboginn Kristin fræði Stjarnan Kristin fræði Birtan Komdu og skoðaðu hvað dýrin gera Í sveitinni með Æsu og Gauta Komdu og skoðaðu himingeiminn	**Að nemandinn geti:** • borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi, • bent á tengsl valinna þátta í samfélagi, náttúru, trú og lífsviðhorfi, einkum í nærsamfélaginu, • lýst samhengi orða, athafna og afleiðinga, • nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar,	Frammistöðumat Símat kennara Leiðsagnarmat Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Verkefni Vinnubækur Hópaverkefni Umræður Vettvangsferðir Kynningar Námsveggir Samvera Aukin samkennd Geta til að setja sig í spor annarra

Rökhugsun Íslenskt samfélag fyrr og nú Siðir og venjur út frá trúar- og lífsviðhorfum Stofnanir samfélagsins Kostnaður við eigin neyslu Hættur í umhverfinu Saga heimsbyggðar	Komdu og skoðaðu tæknina Komdu og skoðaðu land og þjóð Komdu og skoðaðu landakort Könnum kortin **Kennsluaðferðir:** Hópavinna Einstaklingsvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökræður Umræður Þrautalausnir Bein kennsla Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám **Kennslutæki:** Tölvur Skjávarpi Kort Hnattlíkan **Vefsíður:**	• sagt frá einkennum og sögu heimabyggðar og tengslum við önnur svæði á Íslandi, • aflað sér og nýtt vitneskju um samfélagsmálefni í námsgögnum og miðlum. • rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi, • gert sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúrufar breytist vegna ytri áhrifa, • sagt frá dæmum, um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir, • bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi, • gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni, • áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra, • sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu, • velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika, • komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga, • sagt frá gerð og mótun íslensks samfélags fyrr og nú, • sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og		Skilningur á orsök og afleiðingu Aukin þekking á sérstöðu Íslands í heiminum Þekking á helstu stöðum og kennileitum Íslands Þekking á mismun dreifbýlis og þéttbýlis Aukin þekking á íslenskri menningu Þekki ólíka miðla Skilningur á hvað samfélag er Geta til að nota landakort og google maps Þekki áhrifaþætti á búsetu Skilningur umhverfisverndar Bætt umgengni um náttúru og umhverfi Þekking á síbreytilegu mannlífi og gildum á mismunandi tímum Þekking á íslensku samfélagi fyrr á öldum Þorrablót Þekking á helstu trúarbrögðunum og menningu þeirra

	Veraldarvefurinn Borgarvefsjá Líf og list á landi Barnasattmalinn.is Nams.is	heimabyggðar, • bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum, • áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum, • velt fyrir sér nærtækum spurningum sem tengjast trú, lífsviðhorfi og breytni, • sagt deili á nokkrum frás-ögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða, einkum í nærsamfélaginu, • áttað sig á muninum á völdum þáttum trúar- og lífsviðhorfa, • komið auga á dæmi um áhrif Biblíunnar á samfélagið, • nefnt dæmi um trúarlegar vísanir í listum og bókmenntum, • áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélagi manna, • bent á dæmi um lýðræðislega þætti í nærsamfélaginu, • bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins, • áttað sig á gildi samhjálpar í samfélaginu, • áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi,		Þekking á helstu stofnunum samfélagsins Þekking á hugtökunum neysla og kostnaður Samfélagsvitund Lýðræðisleg vinnubrögð og skilningur á hugtakinu lýðræði Þekki helstu slysagildrur

		• lýst kostnaði vegna eigin neyslu og átti sig á ýmsum tilboðum sem hvetja til útgjalda og neyslu, • varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Reynsluheimur: •Mannlíf •Sjálfbærni •Siðferði •Staða Íslands og saga •Jörðin •Trúarbrögð •Náttúruskilyrði •Auðlindir •Gildi •Lýðræði •Fjölmenning •Stjórnkerfi •Velferðarsamfélagið •Upplýsingalæsi •Gagnrýnin hugsun •Kortalæsi •Miðlalæsi •Sögulæsi •Menningarlæsi	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Einstaklingsvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökræður Umræður Tilgátu framsetning Þrautalausnir Bein kennsla Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám **Námsefni:** Auðvitað 1,2,3 Sögueyjan	**Að nemandinn geti:** • sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum, svo sem kærleika, mannhelgi, félagslegu réttlæti umhyggju fyrir öðrum mönnum og öllu lífi, • skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú, • fylgt ferli orsaka og afleiðinga af gerðum manna og bent á leiðir til úrbóta, • gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa, • greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf, • aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningarog samfélagsmálefni í margvíslegum	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Símat kennara Leiðsagnarmat Heimapróf Kannanir Próf Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Verkefni Vinnubækur Ræðukeppni Tilraunir Hópaverkefni Umræður Listsköpun Leiksýningar Ræðukeppni Vettvangsferðir Rathlaup/þrautahlaup Þorrblót Vísinda áhugi Helgileikur Jólaleikrit Samvera Glærusýning (Power Point) Kynningar Námsveggir

Orsök og afleiðing - úrlausnir Rökhugsun Réttlæti og samhyggð Búsetuskilyrði Auðlindir Siðir og venjur út frá trúar- og lífsviðhorfum Stofnanir samfélagsins Kostnaður við eigin neyslu Slysavarnir	Frá Róm til Þingvalla Ísland, veröld til að njóta Evrópa Norðurlönd Kortabækur Islam Gyðingdómur Hindúatrú Búddatrú Óðinn og bræður hans Lífið í Ásgarði Heilbrigði og velferð Jafnrétti Lýðræði og mannréttindi Sköpun Sjálfbærni Ljós heimsins Upprisan og lífið Maðurinn, hugur og heilsa Snorri **Vefsíður:** Veraldarvefurinn Borgarvefsjá Líf og list á landi Barnasattmalinn.is Trúarbrögð mannkyns Nams.is	gögnum og miðlum. • notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni, • lýst náttúruferlum. sem hafa áhrif á land og gróður, • áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði, • lýst með dæmum áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi, • gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar, • notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga, • rætt á upplýstan hátt um tímabil, atburði og persónur, sem vísað er til í þjóðfélagsumræðu, • metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð, • velt fyrir sér ýmsum þáttum sem sagan hefur mótast af, svo sem umhverfi, samfélagsskipulagi og þjóðfélagshreyfingum, • lýst einkennum og þróun íslensks þjóðfélags og tekið dæmi um mikilvæga áhrifaþætti, • dregið upp mynd af		Þekki og tileinki sér Gullnu regluna Þekking á hugtakinu samfélag og hvað felst í því Þekking á einkennum og stöðu Íslands, landfræði-lega og sögulega Þekking á helstu hugtökum sem tengjast menningu og samfélagi Þekking á náttúruferlum sem hafa áhrif á land, búsetu og lífsskilyrði Þekking á áhrifum nýrrar tækni á samfélagið Þekking á hugtakinu auðlindir og náttúruvernd Flokkun og endurnýting Grænfánanefnd Nemendaráð Kunnátta í notkun korta og google maps í ljósi Þekki stöðu Íslands út frá legu, sögu og menningu Kunnátta í að nota heimildir og fara rétt með höfundarétt

		afmörkuðum efnisþáttum stórrar og smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar, • greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum, • lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks, • rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs, • gert grein fyrir völdum frá-sögnum, hefðum, hátíðum, siðum og táknum í kristni og nokkrum helstu trúarbrögðum heims, • borið saman valin trúar- og lífsviðhorf, • nefnt dæmi um áhrif helgirita helstu trúarbragða á menningu og samfélög, • borið kennsl á trúarlegar vísanir og tjáningu í listum og bókmenntum, • gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra, • lýst nokkrum einkennum lýðræðislegra samfélagshátta, • gert grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnana samfélagsins, • gert grein fyrir hugmyndum		Þekking á helstu atburðum og persónum í sögu landsins Kunnátta í helstu trúarbrögðum heims og menningu þeirra Skilningur á mismunandi fjölskyldugerðum Skilningur á birtingu og notkun lýðræðis Menningarvaka Skipulagður atburður til hjálpar öðrum Þekking á hugtökunum neysla og kostnaður Kunnátta í skyndihjálp og þekking á helstu slysagildrum

		um samhjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu, • lýst með dæmum hvernig samfélagsgerð tengist lífi einstaklinga, • sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið, • séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni.		

Hugarheimur – Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Hugarheimur: •Sjálfsvitund •Siðgæðisvitund •Menntun •Heilbrigði og velferð •Réttsýni •Ábyrgð •Jafnrétti •Sköpun	**Kennsluaðferðir:** Hópavinna Einstaklingsvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökræður Umræður Þrautalausnir Bein kennsla Námsleikir	**Að nemandinn geti:** • sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum, • bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig, • bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim, • gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur,	Frammistöðumat Símat kennara Leiðsagnarmat Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Skólareglur Bekkjarreglur Verkefni Vinnubækur Markmiðasetning Hópaverkefni Umræður Vettvangsferðir Samvera

•Tjáning Eigin tilfinningar og annarra Fyrirmyndir Grunnþarfir Að setja sig í spor annarra	Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám **Námsefni:** Trúarbrögðin okkar Kristin fræði Regnboginn Kristin fræði Stjarnan Kristin fræði Birtan Komdu og skoðaðu líkamann **Vefsíður:** Veraldavefurinn Borgarvefsjá Líf og list á landi Barnasattmalinn.is Trúarbrögð mannkyns Nams.is	• bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann, • áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði, • gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti, • gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans, • gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna, • sett sig í spor annarra jafnaldra, • sett sér markmið og gert áætlanir við úrlausn afmarkaðra verkefna.		Sjálfsvitund Hæfni til að sjá jákvæðar fyrirmyndir Sjálfsþekking og að geta tekið tillit til annarra Þekking á heilbrigðum lífsháttum Hæfni til að skoða áhrif af jákvæðum og/eða neikvæðum áhrifum

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Hugarheimur: •Persónumótun •Siðgæðisvitund •Menntun •Heilbrigði og velferð	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Einstaklingsvinna Paravinna Samvinnunám	**Að nemandinn geti:** • lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu,	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat Símat kennara	Skólareglur Bekkjarreglur Góður skólaandi Góður bekkjarandi Verkefni

•Staðalmyndir •Réttsýni •Ábyrgð •Frelsi •Samhygð •Jafnrétti •Lífsviðhorf •Gagnrýnin hugsun •Fyrirmyndir •Tilfinninganæmi •Sköpun •Tjáning •Ígrundun Áhrif fyrirmynda Sjálfsvitund Styrkleikar og veikleikar Heilbrigðir og hollir lífshættir Markmiðasetning	Verkleg vinna Rökræður Umræður Tilgátu framsetning Þrautalausnir Bein kennsla Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám Bekkjarfundir **Námsefni:** Hugrún – Sögur og samræðuæfingar Heilbrigði og velferð Jafnrétti Lýðræði og mannréttindi Sköpun Sjálfbærni Ertu? Maðurinn, hugur og heilsa Vefsíður: Lions-Quest Barnasattmalinn.is Nams.is	• lýst með dæmum gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats fyrir eigin sjálfsvitund, • áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast, • gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum, • vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda, hvernig vinna megi með þau á sjálfstæðan og uppbyggjandi hátt, • lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun, • tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti, • metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra, • gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og rætt þýðingu þess, • sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum, • sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreytt viðfangsefni.	Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Markmiðasetning Lausnamiðuð vinnubrögð Hópaverkefni Vettvangsferðir Umræður Listsköpun Leiksýningar Heilsuleikar Ræðukeppni Rökræður Nemendafélag Umhverfisnefnd Vinabekkir Skólavinir Helgileikur Jólaleikrit Menningarvaka Samvera Sterkari sjálfsmynd Sjálfsvitund Hæfni til að sjá jákvæðar fyrirmyndir Sjálfsþekking og að geta tekið tillit til annarra Þekking á heilbrigðum lífsháttum Hæfni til að skoða áhrif af jákvæðum og/eða neikvæðum áhrifum

				Hæfni til að gagnrýna og taka upplýsta afstöðu

Félagsheimur – Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Félagsheimur: •Félagsfærni •Jafnrétti •Virðing •Umhyggja og velferð •Sáttfýsi •Vinátta •Tjáning •Sköpun •Leikur- leikreglur Reglur í samskiptum Samræður Rökræður Réttindi og skyldur Barnasáttmálinn Orsök og afleiðing Tillitsemi og umhyggja	**Kennsluaðferðir:** Hópavinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökræður Umræður Þrautalausnir Bein kennsla Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám **Námsefni:** Komdu og skoðaðu land og þjóð Trúarbrögðin okkar Kristin fræði Regnboginn	**Að nemandinn geti:** • tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi, • áttað sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, hefur ólíkan bakgrunn og ber virðingu fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum, • hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir, • rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni, • rætt um réttindi sín og skyldur í nærsamfélaginu og sýnt ábyrgð í samskiptum við aðra og þekki til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna, • tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti, • áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum, • sýnt tilitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra,	Frammistöðumat Símat kennara Leiðsagnarmat Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Bekkjarreglur Verkefni Hópaverkefni Umræður Vettvangsferðir Samvera Virðing fyrir lífsviðhorfum og lífsháttum Hæfni til að taka afstöðu til ólíkra mála Þekking á réttindum sínnum og skyldum Þekking á Barnasáttmálanum Þekking á hugtakinu jafnrétti

	Kristin fræði Stjarnan Kristin fræði Birtan **Vefsíður:** Barnasattmalinn.is Nams.is	• áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna, • sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur, • sett sig inn í málefni nærsamfélagsins, • sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Félagsheimur: •Borgaravitund •Umburðarlyndi •Frelsi og ábyrgð •Félagsfærni •Kynheilbrigði •Jafnrétti •Réttlæti •Virðing •Mannréttindi •Umhyggja og velferð •Sáttfýsi •Vinátta •Lýðræði •Samræður •Gagnrýnin hugsun	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Einstaklingsvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökræður Umræður Tilgátu framsetning Þrautalausnir Bein kennsla Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám	**Að nemandinn geti:** • tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu, • borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta, • metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt, • rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga, • tekið þátt í samræðu um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á	Endurgjöf Frammistöðumat Leiðsagnamat Jafningjamat Sjálfsmat Símat kennara Endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss	Góður skólaandi Góður bekkjarandi Verkefni Hópaverkefni Umræður Listsköpun Leiksýningar Vettvangsferðir Ræðukeppni Nemendafélag Umhverfisnefnd Skólavinir Vinabekkir Menningarvaka Helgileikur Jólaleikrit

•Tjáning •Miðlun •Sköpun Reglur í samskiptum Samræður Rökræður Réttindi og skyldur Barnasáttmálinn Orsök og afleiðing Tillitsemi og umhyggja Góð samskipti og samvinna	Útinám Bekkjarfundir **Námsefni:** Hugrún – Sögur og samræðuæfingar Heilbrigði og velferð Jafnrétti Lýðræði og mannréttindi Sköpun Sjálfbærni Ertu? Ég, þú og við öll Ég er það sem ég vel Elsku barnið mitt **Vefsíður:** Lions-Quest Barnasattmalinn.is Nams.is	réttindum sínum samkvæmt alþjóðasáttmálum, • tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra, • nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda, • sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra, • rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra, • rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum, • tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt, • sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.		Samvera Virðing fyrir lífsviðhorfum og lífsháttum Samvinnufærni Sjálfstæð vinnubrögð Hæfni til að taka afstöðu til ólíkra mála Þekking á réttindum sínum og skyldum Þekking á Barnasáttmálanum Þekking á hugtakinu jafnrétti Þekking á hugtakinu lýðræði

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund/hringekjustund markvissa, með skýrum og sýnilegum markmiðum, þannig að nemandinn viti hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Við framgang kennslustundar eru bjargir, amboð, sýnishorn sýnileg og tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur síðan á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Við námsmat er gengið út frá margvíslegu mati þar með talið leiðsagnamat, jafningjamat, könnunum, lokaverkefnum og endurgjöf í hverjum tíma í formi leiðbeiningar og hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

Kennarahandbók og kennsluleiðbeiningar við viðeigandi námsbækur

Bækur á bókasafni t.d. númer 000 – 990 ásamt handbókum kennara á bókasafni t.d. númer 000-398, 500-590, 900-990

http://nattura.is/,

http://www.visindavefur.is/

http://www.123skoli.is/

http://www.mms.is/

http://vefir.nams.is/landafraedi/isl_verold_njota_klb.pdf

http://vefir.nams.is/audvitad/Audvitad_inngangur.pdf

http://vefir.nams.is/sogueyjan/index.html

http://www.thjodminjasafn.is/

http://www.sjominjasafn.is/forsida/

http://artmuseum.is/

http://nordichouse.is/

https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=zXh2OPQEV4kQ.kRGWL2o2x6NY

http://www.lions-quest.org/

http://www.barnasattmali.is/

http://www.lydheilsa.is/

http://europa.eu/teachers-corner/9_12/index_en.htm

http://continents.mrdonn.org/europe.html

https://www.google.co.uk/maps

http://vefir.nams.is/truarbrogd_mannkyns/index.htm

http://www.visindavefur.is

http://asatru.is/

http://islam.is/

http://vefir.nams.is/snorri/index.htm

Stærðfræði

Stærðfræði hefur frá örófi alda verið mikilvægur þáttur menningarinnar. Stærðfræðin er alþjóðlegt tungumál sem miðlar upplýsingum og hugmyndum sem hægt er að vinna úr og hefur líka sína eigin fagurfræði. Verkefni stærðfræðinnar er m.a. að finna, skapa, tjá og útskýra hvers kyns regluleika, lögmál, kerfi og mynstur. Þannig eru hún ein af leiðum mannsins til að skapa merkingu og skilja náttúru og samfélag. Tölur og reikniaðgerðir eru notaðar til að eiga í samskiptum, skipuleggja og draga ályktanir. Stærðfræðin hjálpar okkur að lýsa aðstæðum af nákvæmni og útskýra orsakasamhengi og er þannig forsenda læsis og sköpunar. Traust undirstaða í stærðfræði er grundvöllur fyrir allt nám tengt náttúru- og raunvísindum. Stærðfræðin styður einnig við allar ákvarðanir í daglegu lífi, sem hafa óbein áhrif á heilbrigði og velferð og þátttöku í lýðræðissamfélagi.

Í grunnskóla þarf stærðfræðikennsla að stuðla að því að nemendur tileinki sér það viðhorf að ná góðum tökum á stærðfræði og hæfni í að setja fram og leysa þrautir. Einnig þurfa nemendur að öðlast hæfni í að nota stærðfræðileg hugtök og tungumál stærðfræðinnar til að ræða og setja fram rök fyrir tilgátum, útreikningum og niðurstöðum. Nemendur þurfa að tileinka sér hæfni í að nýta stærðfræði sem tæki til að leysa viðfangsefni og greina hvaða aðferðir henta best hverju sinni. Nemendur þurfa að þróa með sér jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar og hafa trú á eigin getu. Þeir þurfa að finna að stærðfræðin sé skynsamleg og nytsamleg í daglegu lífi. Stærðfræðikennslu þarf því að haga þannig að

nemendur fái áhuga á stærðfræði og öðlist tiltrú á eigin hæfni og geti beitt henni við margbreytilegar aðstæður og leyst fjölbreytt verkefni og tengt við verklega þætti og daglegt líf. Aukin tækni og tölvunotkun kallar á breytta stærðfræðiþekkingu fólks. Mikilvægt er að sem flestir geti tekið afstöðu og metið upplýsingar af tölulegum toga og þannig orðið að virkum þátttakendum í þjóðfélaginu. Til þess þarf þekkingu og rökvísi og nægilegt sjálfstraust til að beita stærðfræðinni.

Í Ártúnsskóla er leitast við að tengja stærðfræði við daglegt líf og þá þætti/þemu sem eru í gangi hverju sinni. Útinám er ein af kennsluaðferðunum sem notaðar eru í stærðfræðikennslu skólans. Í útinámi öðlast nemendur dýpri skilning og skemmtilega nálgun á viðfangsefnum stærðfræðinnar. Grenndarskógur er nýttur, nágrenni skólans og vettvangsferðir eins mikið og hægt er.

Í allri vinnu í stærðfræði eru grunnþættir menntunar hafðir í huga; meðal annars með því að gera nemendur læsa á tölur og táknmál stærðfræðinnar, viðhafa skapandi vinnu á lýðræðis- og jafnréttisgrundvelli, örva nemendur til að virkja hugmyndaflugið, gera þá sjálfstæða í vinnubrögðum, fá þá til að virkja styrkleika sína og nýta tækni og tæki nútímans. Í stærðfræði er gengið út frá lykilhæfniviðmiðunum; skapandi og gagnrýnni hugsun, sjálfstæði og samvinnu, nýtingu miðla og upplýsinga. Einnig er ætlast til að nemendur sýni ábyrgð í námi og geti metið eigið nám og miðlað niðurstöðum sínum.

Fyrstu þrír flokkar hæfniviðmiða eru almenn viðmið um stærðfræðilega hæfni og síðustu fjórir snúa að hæfni á afmörkuðum sviðum stærðfræðinnar. Nánari útlistun á viðfangsefnum, námsgögnum, kennsluefni og kennsluaðferðum má sjá í kennsluáætlun bekkja í Mentor.

Að geta spurt og svarað með stærðfræði

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Rökstuðningur reikningsaðferða	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Paravinna	**Að nemandinn geti:** **tjáð sig um stærðfræði, útskýrt hugsun sína um hana**	Endurgjöf Frammistöðumat	Kynning á eigin viðfangsefnum í stærðfræði

Einfaldar röksemdafærslur í mæltu og rituðu máli Skilningur á fullyrðingum, lýsingum og fyrirmælum Einföld reiknirit Sönnun einfaldra fullyrðinga Beiting og gagnrýni á einföldum röksemdafærslum Rökstuðningur og útskýringar niðurstaðna	Samvinnunám Verkleg vinna Lausnarleitarnám Rökþrautir Rökræður Umræður Tilgátu framsetning Þrautalausnir Uppgötvunarnám Viðfangsefni tengd daglegu lífi	**fyrir öðrum, leitað lausna og sett þær fram á fjölbreyttan hátt með því að beita skapandi hugsun, ígrundun og rökstuðningi og fylgt rökstuðningi jafningja.** • tekið þátt í samræðum um spurningar og svör sem eru einkennandi fyrir stærðfræði, • leyst stærðfræðiþrautir sem gefa tækifæri til að beita innsæi, notað áþreifanlega hluti og eigin skýringamyndir, • sett fram, meðhöndlað og túlkað einföld reiknilíkön, talnalínur, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi, • rökrætt af innsæi um stærðfræðiverkefni sem tengjast eigin reynsluheimi, rökstutt niðurstöður sínar, val á lausnaleiðum og fylgt röksemdafærslu annarra.	Jafningjamat Sjálfsmat	Aukin gagnrýnin hugsun og ábyrgð nemenda á daglegu lífi

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Rökstuðningur reikningsaðferða	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Paravinna	**Að nemandinn geti:** **tjáð sig um stærðfræði, útskýrt hugsun sína um**	Endurgjöf Frammistöðumat	Kynning á eigin viðfangsefnum í stærðfræði, gagnrýni,

og skilningur á mikilvægi röksemda Röksemdafærslur í mæltu og rituðu máli og beiting þeirra Skilningur á fullyrðingum, lýsingum og fyrirmælum Einföld reiknirit Sönnun einfaldra fullyrðinga Beiting og gagnrýni á einföldum röksemdafærslum Rökstuðningur og útskýringar niðurstaðna Munurinn á sennilegri tilgátu og rökstuddri niðurstöðu Rökvillur uppgötvaðar og gagntýndar	Samvinnunám Lausnarleitarnám Rökþrautir Verkleg vinna Rökræður Umræður Tilgátu framsetning Þrautalausnir Uppgötvunarnám Viðfangsefni tengd daglegu lífi	**hana fyrir öðrum, leitað lausna og sett stærðfræðileg viðfangsefni fram á fjölbreyttan hátt með því að beita skapandi hugsun, ígrundun, óformlegri og einfaldri, formlegri röksemdafærslu, fylgt og metið rökstuðning annarra.** • spurt, tjáð sig munnlega og skriflega um spurningar og svör sem eru einkennandi fyrir stærðfræði og hefur innsýn í hvers konar svara má vænta, • leyst stærðfræðiþrautir um viðfangsefni sem gefa tækifæri til að beita innsæi, eigin túlkun og framsetningu, byggða á fyrri reynslu og þekkingu, • sett fram, meðhöndlað, túlkað og greint einföld reiknilíkön, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi, • sett fram óformleg og einföld, formleg stærðfræðileg rök, skilið og metið munnlegar og skriflegar röksemdir sem settar eru fram af öðrum.	Jafningjamat Sjálfsmat	rökræður og umræður um efnið Aukin gagnrýnin hugsun og ábyrgð nemenda á daglegu lífi

Flokkun hugtaka í yfir- og undirflokka				

Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Notkun hugtaka, stærðfræðitákna og verkfæra til rannsókna og samræðu um stærðfræðileg viðfangsefni Einföld stærðfræðitákn og tenging þeirra við daglegt mál Notkun myndmáls, frásagnar og texta jafnhliða táknmáli stærðfræðinnar Samræður um stærðfræðileg viðfangsefni	**Kennsluaðferðir:** Uppgötvunarnám Samvinna Paravinna Þrautalausnir Verkleg vinna Lausnarleitarnám Umræður Rökræður Námsleikir Sköpun Útinám Viðfangsefni tengd daglegu lífi	**Að nemandinn geti:** **notað hugtök og táknmál úr stærðfræði og hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur til rannsókna og samræðu um stærðfræðileg viðfangsefni,** •notað myndmál, frásögn og texta jafnhliða táknmáli stærðfræðinnar og unnið með innbyrðis tengsl þeirra, • túlkað og notað einföld stærðfræðitákn, þar með talið tölur og aðgerðamerki og tengt þau við daglegt mál, • tekið þátt í samræðum um stærðfræðileg verkefni, • notað hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur, til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum.	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat	Stærðfræðiverkefni sett fram með ólíkum leiðum Eigin þraut búin til Að geta tekið þátt í samræðum um stærðfræðileg viðfangsefni og notað þar viðeigandi hugtök og tákn

Rökstuðningur niðurstaðna og túlkun þeirra Að búa til eigin þrautir				

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Notkun hugtaka, stærðfræðitákna og verkfæra til rannsókna og samræðu um stærðfræðileg viðfangsefni Notfært og sýnt fram á innbyrðis tengsla óformlegrar framsetningar annars vegar og táknmáls stærðfræðinnar hins vegar Túlkað og notað einföld stærðfræðitákn eins og breytur og einfaldar formúlur	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Samvinna Paravinna Þrautalausnir Verkleg vinna Lausnarleitarnám Umræður Rökræður Námsleikir Sköpun Útinám Viðfangsefni tengd daglegu lífi	**Að nemandinn geti: notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar og hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum og tjáð sig bæði munnlega og skriflega um lausnir stærðfræðiverkefna,** • notað óformlega framsetningu annars vegar og táknmál stærðfræðinnar hins vegar og sýnt að hann skilur innbyrðis tengsl þeirra, • túlkað og notað einföld stærðfræðitákn, þar með talið breytur og einfaldar formúlur, túlkað milli táknmáls og daglegs máls,	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat	Lítil rannsókn, könnun eða stærðfræðiverkefni sett fram með ólíkum leiðum Eigin þraut búin til Að geta tekið þátt í samræðum um stærðfræðileg viðfangsefni og notað þar viðeigandi hugtök og tákn

Túlkað milli táknmáls stærðfræðinnar og daglegs máls munnleg og skrifleg tjáning um ólíkar leiðir við lausnir stærðfræðiverkefna Rökstuðningur niðurstaðna, túlkun og sönnun Að búa til eigin þrautir um viðfangsefni daglegs lífs		• sett sig inn í og tjáð sig, bæði munnlega og skriflega, um ólíkar leiðir við lausnir stærðfræðiverkefna, • valið og notað hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur, til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum.		

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Rannsóknir, greining, túlkun tilgáta og lausnir á viðfangsefnum sem tengjast daglegu lífi og kynning á niðurstöðum á einfaldan hátt	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Samvinna Paravinna Lausnarleitarnám Þrautalausnir Verkleg vinna Útinám	**Að nemandinn geti:** **unnið einn og í samvinnu við aðra að því að rannsaka, greina, túlka, setja fram tilgátur og finna lausnir á viðfangsefnum, sem tengjast daglegu lífi með fjölbreyttum aðferðum og kynnt niðurstöður sínar, lesið og lagt mat á einfaldan stærðfræðitexta,**	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat	Sett fram tilgáta og fundin lausn á stærðfræðiverkefni Lausnaleiðir þróaðar með hlutbundnum gögnum

Þróun fjölbreyttra lausnaleiða með því að nota hlutbundin gögn Kannað og rannsakað með tilgátum og tilraunum Notkun stærðfræði til að finna lausnir á verkefnum í daglegu Verðgildi peninga Skipulegar aðferðir við lausnir verkefna Spurningar og leit að svörum		• tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lausnaleiðir, með því m.a. að nota hlutbundin gögn og teikningar, • kannað og rannsakað með því að setja fram tilgátur og gera tilraunir með áþreifanlegum gögnum, •lesið og rætt um einfaldar upplýsingar, þar sem stærðfræðihugtök eru notuð, • undirbúið og flutt stuttar kynningar á eigin vinnu með stærðfræði, • unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna, þar sem byggt er á hugmyndum nemenda, • notað stærðfræði til að finna lausnir á verkefnum sem takast þarf á við í daglegu lífi og gerir sér grein fyrir verðgildi peninga, • borið skynbragð á hvaða möguleikar og takmörk stærðfræðinnar eru til að lýsa veruleikanum.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur

Rannsóknir, greining, túlkun tilgáta og lausnir á viðfangsefnum sem tengjast daglegu lífi og kynning á niðurstöðum á fjölbreyttan hátt Þróun fjölbreyttar lausnaleiða með því að nota skráningu með tölum, texta og teikningum Rannsóknir, framsetning og rökræður á stærðfræðilegan hátt með því að nota hlutbundin gögn, skráningu og upplýsingatækni Notkun upplýsinga í einföldum texta þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir Samvinna við lausn stærðfræðiverkefna þar sem byggt er á ólíkum hugmyndum nemenda	**Kennsluaðferðir:** Hópvinna Samvinna Paravinna Lausnarleitarnám Þrautalausnir Verkleg vinna Rökræður Útinám	**Að nemandinn geti:** **unnið einn og í samvinnu við aðra að því að rannsaka, greina, túlka, setja fram tilgátur og finna lausnir á viðfangsefnum, sem tengjast samfélagi og umhverfi með fjölbreyttum aðferðum og kynnt niðurstöður sínar, lesið og lagt mat á stærð-fræðitexta,** • tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lausnaleiðir, með því m.a. að nota skráningu með tölum, texta og teikningum, • rannsakað, sett fram á skipulegan hátt og rökrætt stærðfræðilega, með því m.a. að nota hlutbundin gögn, skráningu og upplýsingatækni, • lesið einfaldan, fræðilegan texta og notað upplýsingar, þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir, • undirbúið og flutt kynningar á eigin vinnu með stærðfræði, • unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna, þar sem byggt er á ólíkum forsendum og hugmyndum nemenda, • þekki helstu hugtök um fjármál og geti tekist á við verkefni úr umhverfinu eða	Endurgjöf Frammistöðumat Jafningjamat Sjálfsmat	Sett fram tilgáta og fundin lausn á stærðfræðiverkefni með lítil rannsókn eða könnun

Hugtök um fjármál Fjármálalæsi Skipulegar aðferðir við lausn verkefna Spurningar og tilgátur		samfélaginu, þar sem þarf að afla upplýsinga, vinna úr þeim og finna lausn, • áttað sig á möguleikum og takmörkum stærðfræðinnar til að lýsa veruleikanum.		

Tölur og reikningur

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Talnaskilningur Reikniaðgerðir: -samlagning -frádráttur -margföldun -deiling Tugakerfið sætisgildi einingа, tuga, hundruða og þúsunda	**Bækur:** Sproti 1, 2, 3 og 4; a og b nemendabækur og æfingahefti Aukabækur: - Í undirdjúpunum: samlagning , frádráttur, margföldun og deiling -Viltu reyna bækurnar -Við stefnum að margföldun -Við stefnum að deilingu	**Að nemandinn geti:** skráð fjölda og reiknað með náttúrlegum tölum, tekið þátt í að þróa lausnaleiðir við útreikninga og skráð svör sín með tugakerfisrithætti, • notað náttúrlegar tölur, raðað þeim og borið saman, • notað tugakerfisrithátt, • reiknað með náttúrlegum tölum á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt, • tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir sem byggja	Kannanir Próf Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn	Góður talnaskilningur Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita

Samlagning og frádráttur náttúrulegra talna á blaði, í reiknivél og í huganum Tengsl reikniaðgerða Margföldunar- töflur upp í 10x10 og notagildi þeirra Margföldun sem endurtekin samlagning Náttúrulegar tölur Sléttar tölur og oddatölur Neikvæðar tölur Hugarreikningur og námundun Andhverfar aðgerðir: samlagning og frádráttur; margföldun og deiling Mat lagt á sennilega útkomu	-Tíu til tuttugu -Verkefni fyrir vasareikna, hefti 1 – 4 Ítarefni: -Eining -Línan **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám	á eigin skilningi við að reikna samlagningar-, frá- dráttar-, margföldunar- og deilingardæmi, • leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum, •gefið dæmi um og sýnt hvernig einföld brot og hlutföll eru notuð í daglegu líf	Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	upplýsinga, rannsaka, vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar Niðurstöður einfaldra rannsókna, líkön og skýringamyndir

Hlutföll: helmingur, þriðjungur, fjórðungur, fimmtungur, tíundi hluti og hundraðshluti Tugabrot með allt að tveimur aukastöfum Stærðfræði tengd við daglegt líf og umhverfi				

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Talnaskilningur í víðum skilningi Reikniaðgerðir: -samlagning -frádráttur -margföldun -deiling Tugakerfið sætisgildi einingа, tuga, hundruða, þúsunda og milljón	**Bækur:** Stika 1, 2 og 3; a og b nemendabækur og æfingahefti Aukabækur: -Stærðfræði í dagsins önn. -Verkefni fyrir vasareikni hefti 4 og 5. -Viltu reyna bækurnar -Þemahefti stærðfræðinnar -Hringur 1, 2 og 3.	**Að nemandinn geti:** tjáð stærðir og hlutföll, reiknað með ræðum tölum, tekið þátt í að þróa lausnaleiðir við útreikninga, skráð svör sín með tugakerfisrithætti, nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna, • notað ræðar tölur, raðað þeim og borið saman, • notað tugakerfisritháttt og sýnt að hann skilur sætiskerfi, • skráð hlutföll og brot á ólíka vegu og sýnt fram á að hann skilur sambandið milli	Kannanir Próf Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn	Góður talnaskilningur Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka,

Reikniaðgerðir náttúrulegra talna, almennra brota og tugabrota á blaði, í reiknivél, í tölvum og í huganum Tengsl reikniaðgerða, draga ályktanir og sannprófa niðurstöður Fullt vald á margföldunar-töflum upp í 10x10 og notagildi þeirra Margföldun sem endurtekin samlagning Veldi sem endurtekin margföldun Deiling sem bæði endurtekin frádráttur og skipting milli talna Hlutleysur talna (0,1) í reikniaðgerðum Náttúrulegar tölur, frumtölur og ræðar tölur	**Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám	almennra brota, tugabrota og prósenta, • reiknað á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt með ræðum tölum, • tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir við reikning með ræðum tölum sem byggja á eigin skilningi, • leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum, • notað almenn brot, tugabrot og prósentur við útreikninga á daglegum viðfangsefnum, •nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað algengar reiknireglur, s.s. víxlreglu, tengireglu og dreifireglu.	Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar Niðurstöður rannsókna, líkön og skýringamyndir

Jákvæðar og neikvæðar tölur Hugarreikningur, námundun, rökhugsun og lausnaleitarnám Mat lagt á sennilega útkomu Hlutföll og prósentur Tölur sem ganga upp í annarri og deilanleiki talna Minnsti samnefnari Stytta brot Talning og röðun Víxlregla, tengiregla og dreifiregla Stærðfræði tengd við daglegt líf og umhverfi				

Algebra

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Talnamynstur Unnið með mynstur, tilgátur og almenna reglu í mynstri Kannað, búnar til og túlkaðar reglur í talnamynstri Mynstri breytt af einu formi á annað Jöfnur og formúlur Óþekkt stærð í jöfnu Táknmál algebrunnar Gildi jafnaðarmerkis í jöfnum við það að sömu stærð er bætt við báðum megin þess	**Bækur:** Sproti 1, 2, 3 og 4; a og b nemendabækur og æfingahefti Aukabækur: -Í undirdjúpunum: samlagning , frádráttur, margföldun og deiling -Viltu reyna bækurnar -Við stefnum að margföldun -Við stefnum að deilingu -Tíu til tuttugu -Verkefni fyrir vasareikna, hefti 1 – 4 Ítarefni: -Eining -Línan **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna	**Að nemandinn geti:** kannað, búið til og tjáð sig um reglur í mynstrum á fjölbreyttan hátt og leyst einfaldar jöfnur, • kannað, búið til og tjáð sig um reglur í talnamynstrum og öðrum mynstrum á fjölbreyttan hátt og spáð fyrir um framhald mynsturs, t.d. með því að nota líkön og hluti, • notað táknmál stærðfræð-innar til að meta sanngildi og tjá vensl eins og jöfnuð og röð, • fundið lausnir á jöfnum með óformlegum aðferðum og rökstutt lausnir sínar, t.d. með því að nota áþreifanlega hluti.	Kannanir Próf Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka, vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar Niðurstöður einfaldra rannsókna, líkön og skýringamyndir

Tengsl milli þátta/atriða í daglegu lífi	Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám			

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Talnamynstur Unnið með mynstur, tilgátur og almenna reglu í mynstri þar sem breytur eru táknaðar með bókstöfum eða táknum Jöfnur og formúlur Óþekkt stærð í jöfnu táknuð með bókstaf	**Bækur:** Stika 1, 2 og 3; a og b nemendabækur og æfingahefti Aukabækur: -Stærðfræði í dagsins önn -Verkefni fyrir vasareikni hefti 4 og 5 -Viltu reyna bækurnar -Þemahefti stærðfræðinnar	**Að nemandinn geti:** rannsakað mynstur, notað bókstafi fyrir óþekktar stærðir, fundið lausnir á jöfnum með óformlegum aðferðum og notað reglur algebrunnar við reikning, • rannsakað og sett fram talnamynstur á skipulegan hátt og unnið með regluleika í rúmfræði, lýst mynstrum og venslum með tölum, myndum, orðum og á táknmáli algebrunnar,	Kannanir Próf Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur	Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka,

Táknmál algebrunnar og undirstöðureglur Leysa jöfnu og fara rétt með jafnaðarmerki Leysa einfalda jöfnu með einni óþekktri stærð Setja upp föll og stæður Myndtölur	-Hringur 1, 2 og 3 **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám	• notað bókstafi fyrir óþekktar stærðir í einföldum stæðum og jöfnum, • fundið lausnir á jöfnum og ójöfnum með óformlegum aðferðum, þ.e. notað víxlreglu, tengireglu og dreifireglu við reikning, bæði í huga og á blaði.	-gremju grænn Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar Niðurstöður rannsókna, líkön og skýringamyndir

Rúmfræði og mælingar

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Ummál Flatarmál Rúmmál	**Bækur:** Sproti 1, 2, 3 og 4; a og b	**Að nemandinn geti:** **notað og rannsakað hugtök úr rúm-fræði, unnið með**	Líkön Skýringarmyndir	Líkan

Hugtök Tví/þrívíð form Mælikvarðar/lögun Mælingar: -lengd, tími, flötur, rými, þyngd og hitastig Mynstur Speglun Hliðrun Flokkun: stærð og lengd Marghyrningar og hringir Hnit í hnitakerfi Hliðrun Horn: rétt, gleið, hvöss Höfuðáttirnar fjórar	nemendabækur og æfingahefti **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám	**rúmfræðilegar færslur, búið til líkön og teiknað skýringar-myndir, áætlað og mælt ólíka mæli-eiginleika með stöðluðum og óstöðluðum mælieiningum,** • notað hugtök úr rúmfræði, s.s. um form, stærðir og staðsetningu til að tala um hluti og fyrirbrigði í daglegu lífi og umhverfi sínu, • gert óformlegar rannsóknir á tví- og þrívíðum formum, teiknað skýringarmyndir af þeim og hlutum í umhverfi sínu, • unnið með mælikvarða og lögun, • áætlað og mælt ólíka mælieiginleika, s.s. lengd, flöt, rými, þyngd, tíma og hitastig með óstöðluðum og stöðluðum mælitækjum og notað viðeigandi mælikvarða, • rannsakað og gert tilraunir með rúmfræði á einfaldan hátt með því að nota tölvur og hlutbundin gögn, • speglað og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn, • borið saman niðurstöður mismunandi mælinga og túlkað niðurstöður sínar.	Niðurstöður rann-sókna Kannanir Próf Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	Notkun stærðfræðilegs tungumáls og röksemda Góður talnaskilningur Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka, vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Flatarmál Rúmmál Ummál Flatarmyndir: þríhyrningar, rétthyrningar (jafnhliða, jafnarma), ferhyrningar, trapisur, tíglar, hringir (miðja, geisli, þvermál, ummál, geiri) Þrívíð rúmfræði: teningur, réttstendingur, kúla, sívalingur, keila, strýta Mælingar flatamynda og þrívíðra hluta Hornamál mælt í gráðum Horn og hornasumma Hornasumma þríhyrninga Eiginleikar marghyrninga Rúmfræðileg mynstur Samtenging rúmmáls og mælieininga vökva Hnitarúmfræði Talnalína	**Bækur:** Stika 1, 2 og 3; a og b nemendabækur og æfingahefti **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám	**Að nemandinn geti:** **notað undirstöðuhugtök rúmfræðinnar og unnið með rúmfræðilegar færslur, einslögun og mælikvarða, búið til líkön og teiknað skýringarmyndir, áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælikvarða, áætlað og mælt lengd, flöt og rými og nýtt hnitakerfi, hlutbundin gögn og tölvur til þessara hluta,** • notað hugtök og aðferðir rúmfræðinnar til að útskýra hversdagsleg og fræðileg fyrirbrigði • rannsakað og greint tvívíð og þrívíð form, teiknað einfaldar flatar- og þrívíddarmyndir, speglað, snúið og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn • notað mælikvarða og einslögun í tengslum við teikningar, áætlað ummál, flatarmál og rúmmál í raunverulegum aðstæðum, rannsakað aðferðir til að reikna það,	Líkön Skýringarmyndir Niðurstöður rannsókna Kannanir Próf Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	Rúðustikubók Notkun stærðfræðilegs tungumáls og röksemda Líkan Góður talnaskilningur Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka, vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar

Lengdar- og breiddargráða Metrakerfið: mismunandi mælikvarðar Hlutfallsmælikvarði á landabréfum Flutningar: hliðrun, speglun, spegilásar og snúningur Tímaútreikningar: tengsl vegalendar, hraða og tíma		• áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum, • rannsakað og gert tilraunir í rúmfræði með því að nota tölvur og hlutbundin gögn, • notað hnitakerfi til að tjá og leysa rúmfræðileg verkefni, • tengt tölur og útreikninga við flatarmyndir og þrívíða hluti.		

Tölfræði og líkindi

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Tölfræði Upplýsingum safnað, flokkaðar, skráðar og settar fram niðurstöður í töflum eða súluritum Lesið úr gögnum, þau túlkuð, líkindi skoðuð og umræður um niðurstöður	**Bækur:** Sproti 1, 2, 3 og 4; a og b nemendabækur og æfingahefti **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna Samvinnunám	**Að nemandinn geti:** **gert rannsóknir á umhverfi sínu, unnið og lesið úr niðurstöðum sínum, sett upp í einföld myndrit, tekið þátt í umræðum um gagnasöfnun, tilviljanir og líkur og gert einfaldar tilraunir með líkur,** • safnað gögnum í umhverfi sínu og um eigið áhugasvið, • talið, flokkað og skráð, lesið úr niðurstöðum sínum og sett	Líkön Skýringarmyndir Niðurstöður rannsókna Kannanir Próf	Notkun stærðfræðilegs tungumáls og röksemda Líkan Talna-skilningur Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð

Lesið úr og bornar saman töflur Líkindareikningur Líkur í daglegu lífi, spil og tilraunir Reikna einfaldar líkur	Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám útinám	upp í einföld myndrit, • tekið þátt í umræðum um gagnasöfnun og myndrit, bæði eigin og annarra, • tekið þátt í umræðum um tilviljanir og líkur, s.s. hvað er líklegt að muni gerast og hvað er tilviljunum háð, • gert einfaldar tilraunir með líkur og borið skynbragð á áhrif þeirra í spilum.	Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka, vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur
Gögnum safnað og form valið til að flokka þau: töflur, töflureiknir, gagnagrunnur Mismunandi aðferðir við að vinna úr tölulegum upplýsingum, lesið úr	**Bækur:** Stika 1, 2 og 3; a og b nemendabækur og æfingahefti **Kennsluaðferðir** Bein kennsla Hópvinna Paravinna	**Að nemandinn geti:** **framkvæmt einfaldar tölfræðirannsóknir, unnið og lesið úr niðurstöðum sínum, sett upp í einföld myndrit, tekið þátt í umræðum um gögn og upplýsingar, dregið ályktanir um líkur og reiknað út líkur í einföldum tilvikum,** • safnað og unnið úr gögnum,	Líkön Skýringarmyndir Niðurstöður rannsókna Kannanir Próf	Rúðustikubók Notkun stærðfræðilegs tungumáls og röksemda Líkan Góður talnaskilningur

gögnum, þau túlkuð og dregnar ályktanir Samanburður á töflum Tölfræðilegar kannanir Súlurit, línurit, skífurit og tíðnitöflur Tíðasta gildi, miðgildi og meðaltal Líkur í daglegu lífi Greinamunur á fræðilegum líkum og líkum sem leiddar eru af tilraunum Líkindareikningur Tilviljanir, óvissa, möguleikar Miklar eða litlar líkur Líkur sem brot milli 0 og 1	Samvinnunám Verkleg vinna Rökþrautir Rökræður Umræður Þrautalausnir Námsleikir Sköpun Viðfangsefni tengd daglegu lífi Þemanám Útinám	miðlað upplýsingum um þau, m.a. með töflum og myndritum, • gert einfaldar tölfræðirannsóknir og dregið einfaldar ályktanir af þeim, • sótt gögn í gagnabanka, lesið, útskýrt og túlkað gögn og upplýsingar sem gefnar eru í töflum og myndritum, • dregið ályktanir um líkur út frá eigin tilraunum og borið saman við fræðilegar líkur, • reiknað út líkur í einföldum tilvikum.	Jafningjamat Samvinnukannanir Sjálfsmat Endurgjöf -brosandi bleikur -gremju grænn Gátlistar Heimapróf Samræmt próf	Sjálfstæð og skapandi vinnubrögð Trú á eigin getu, sjálfstraust og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar Ýmis fjölbreytt verkefni Heildstæð verkefni þar sem nemendur leita upplýsinga, rannsaka, vinna úr gögnum og túlka niðurstöður sínar

Mat lagt á hvort gögn gefi rangar eða misvísandi upplýsingar				

Vinnulag:

Lögð er áhersla á að kennslustund hefjist með innlögn og nemendur viti til hvers er ætlast af þeim og hvert lokamarkmiðið er. Tímarammi þarf að vera skýr og framgangur kennslustundar miðast við að nemendur kunni að nýta sér þær bjargir/amboð sem hanga uppi í kennslustofunni. Í kennslustundinni eru tússtöflur og nafnapinnar notaðir á skilvirkan hátt. Endurgjöf í formi leiðsagnarmats er veitt jafnóðum með leiðbeiningum, hrósi og hvatningu. Áherslupennar eru notaðir þegar við á. Í lok kennslustundar er samantekt og farið yfir hvað nemendur lærðu í kennslustundinni.

Í Ártúnsskóla er áhersla lögð á að tengja námið við daglegt líf nemenda og nærsamfélag þeirra, þar sem nemendur afla gagna, vinna úr þeim á margvíslegan hátt og túlka niðurstöður. Rík áhersla er lögð á útinám í grenndarskógi og nágrenni skólans.

Bjargir f/kennara:

<u>Bækur</u>

Kennarahandbækur og kennsluleiðbeiningar á skólasafni nr. 510 í flokkunarkerfi Dewey

Stærðfræði undir berum himni 1.-4.bekkur

Stærðfræði undir berum himni 5.-7.bekkur

<u>Kennsluforrit og vefsíður</u>

nams.is

Krakkasíður – stærðfræði (nams.is)

rasmus.is

skolavefurinn.is

123skoli.is (amboð og verkefni)

vendikennsla.is

Sproti í Noregi (leitarvefur)

J. Morris vefur (netnam.is - moodle)

Leikir og þrautir í stærðfræði fyrir grunnskólanemendur

Ýmis kennsluforrit yngri bekkja (Glói í stærðfræðiheimi, Bogi blýantur, Doppa og Snót og Snáði)

Kennslutæki yngri bekkja:

Kubbar, Spil, Talnagrind, Smáhlutasafn, Speglar, Málbönd, Vasareiknir, Kennslupeningar, Tölvuforrit, Reiknirit, Talnalína o. fl.

Kennslutæki eldri bekkja:

Spil, Smáhlutasafn, Speglar, Málbönd, Vasareiknir, Tölvuforrit, Reiknirit, Talnalína, Teikningar o. fl.

Upplýsinga- og tæknimennt

Í upplýsinga- og tæknimennt er unnið með; miðlamennt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni. Mikilvægt er að nemendur geti greint hvaða upplýsinga er þörf, kunni að leita að upplýsingum og geti lagt gagnrýnið mat á þær, virði höfundarétt og auki þekkingu sína á helstu upplýsingamiðlum. Lögð er áhersla á að nemendur séu ábyrgir fyrir eigin námsframvindu, að þeir sýni hæfni í vinnubrögðum, bæði sjálfstætt og í samvinnu.

Unnið er að því í tæknimennt að nemendur öðlist almenna tæknifærni og tæknilæsi. Tæknifærnin þjálfar getu til að nýta ýmis tæki, tæknibúnað og fjölbreyttar úrvinnsluleiðir. Tæknilæsi felur í sér færni að nýta tækjabúnað til að afla sér þekkingar og miðla henni áfram í verkefnum eða til annarra.

Í upplýsingamennt er unnið með upplýsingalæsi sem felur í sér hæfni í að afla, flokka og vinna úr upplýsingum á gagnrýninn og skapandi hátt. Auk þess er unnið með miðlalæsi sem felur í sér hæfni til að greina, ná í, meta og búa til miðlaskilaboð. Markmiðið er að nemendur verði læsir á texta, myndir og töluleg gögn, nái góðri tæknifærni, fingrasetningu og hæfni á sviði upplýsinga- og miðlalæsis.

Upplýsinga- og tæknimennt er þverfagleg námsgrein sem tengist inn í allar námsgreinar. Í Ártúnsskóla er öflugt upplýsingaver, bæði á skólasafni og í tölvuveri. Leitast er við að samþætta námsgreinar og vinna með upplýsinga og tæknimennt á margbreytilegan máta með fjölbreyttum og skapandi kennsluaðferðum með það að markmiði að lærdómssamfélagið sé í sífelldri þróun.

Í grunnþætti um læsi er læsi nemenda í víðum skilningi eflt og nemendur þjálfaðir í upplýsingalæsi og miðlalæsi. Fjölbreytt gögn eru nýtt, eins og bækur, búnaður, tölvur og margvíslegur hugbúnaður til þekkingaröflunar, sköpunar og miðlunar. Lögð er áhersla á samfellu í námi nemenda í heildstæðum verkefnum eða verkþrepum; aðföngum, sköpun og miðlun. Út frá grunnþættinum heilbrigði og velferð er farið inn á öryggi nemenda á netmiðlum. Uppgötvunarnám og þrautalausnanám gefur færi á sköpun í framsetningu verkefna.

Hæfniviðmið við lok 4. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð-ávinningur

Vinnulag og vinnubrögð: Fingrasetning Vinnustellingar við tölvunotkun Einföld þekking á spjaldtölvum Þekking á Gegni Leitarvélar t.d. google Upplýsingaöflun af vefsíðum Notkun tækjabúnaðar tölvunnar m.a. hin ýmsu ílags- og frálagstæki. Sjálfstæð vinnubrögð Virk samvinna í hópum **Upplýsingaöflun og úrvinnsla:** Gegnir – útlánskerfi Leitarvél – t.d. google Upplýsingaöflun af vefsíðum Uppröðun og skipulag skólasafnsins **Tækni og búnaður:** Algengustu forrit í Office pakka eins og: Ritvinnsla (word) Töflureiknir (excel)	**Kennsluaðferðir:** Grunnþjálfun í efni Samþætting við aðrar námsgreinar Leitarnám Þemavinna Heimildavinna **Kennslutæki:** Tölvur og spjaldtölvur Prentari Stafrænar myndavélar **Kennsluefni:** Mýsla sýslar á skólasafni – nemendabók og rafbók Meira sýslað á skólasafni – nemendabók og rafbók **Forrit tölvunnar sem verið er að vinna með hverju sinni:** Stýrikerfi (windows)	**Vinnulag og vinnubrögð** **Að nemandinn geti:** • nýtt upplýsingaver sér til gagns og ánægju, s.s. til lesturs, hlustunar og leitarnáms, • nýtt rafrænt námsefni á einföldu formi til stuðnings við vinnutækni og vinnulag, • sýnt frumkvæði og tekið þátt í samvinnuverkefnum undir leiðsögn, • gert sér grein fyrir ólíkum aðferðum við notkun á ýmsum tæknibúnaði, • beitt undirstöðuatriðum í fingrasetningum. **Upplýsingaöflun og úrvinnsla** **Að nemandinn geti:** • leitað upplýsinga og nýtt við verkefnavinnu, • nýtt rafrænt og gagnvirkt námsefni, • unnið með heimildir, • nýtt upplýsingatækni og forrit við uppbyggingu einfaldra verkefna, • nýtt hugbúnað/forrit við framsetningu á einföldum tölulegum gögnum **Tækni og búnaður** **Að nemandinn geti:** • notað hugbúnað/forrit við einföld ritunarverkefni og framsetningu tölulegra gagna, • notað einfaldan hugbúnað/	Sjálfsmat Jafningjamat Símat kennara á vinnu Leiðsagnarmat Endurgjöf í tímum í formi, leiðbeiningar og hvatningar. Lokaafurð verkefna metin	Lokaafurð í leitarnámi í formi glærusýningar, með tilvísun í heimildir Geta til sjálfstæðs leitarnáms Færni í samvinnu í hóp Kunnátta í notkun flokkunarkerfa á skólasafni Einföld bókaútgáfa Glærusýning (Power Point) Þekking á: Spjaldtölvum Fartölvum Stafrænum myndatökum videóupptökum

Teiknun/Málun (paint) Myndbandagerð (movie maker/Imovie/Stop Motion Studio/og fleiri) Umbrotsforrit (Publisher) Glærugerðarforrit (power point) Stýrikerfi (windows) **Sköpun og miðlun:** Glærugerðarforrit (power point) Umbrotsforrit (Publisher) **Siðferði og öryggismál:** SAFT, öryggi á netinu. Netorðin fimm Ábyrg netnotkun Að muna lykilorð sitt Að taka tillit til skoðana annarra Rétt meðferð heimilda (ritstuldur) Gagnrýnin heimildaöflun	Ritvinnsla (word) Töflureiknir (excel) Umbrotsforrit (publisher) Glærugerðarforrit (power point) Fingrafimi Stafræn myndataka Prentun Teiknun/málun (paint) Myndbandagerð Vefsíðugerð	forrit við myndvinnslu, • nýtt hugbúnað við einfalda vefsmíð. **Sköpun og miðlun** **Að nemandinn geti:** • lýst á einfaldan hátt eigið upplýsinga- og miðlalæsi, • notað hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á einfaldan hátt. **Siðferði og öryggismál** **Að nemandinn geti:** • sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga, • farið eftir einföldum reglum um ábyrga netnotkun og er meðvitaður um siðferðislegt gildi þeirra.		

Hæfniviðmið við lok 7. bekkjar

Viðfangsefni	Námsefni og kennsluaðferðir	Hæfniviðmið	Námsmat	Markmið -afurð- ávinningur
Vinnulag og vinnubrögð: Fingrasetning	**Kennsluaðferðir:** Grunnþjálfun í efni	**Vinnulag og vinnubrögð** **Að nemandinn geti:** • nýtt upplýsingaver sér til	Sjálfsmat	Lokaafurð í leitarnámi í formi ritgerðar,

Blindskrift Vinnustellingar við tölvunotkun Fjölbreyttir notkunar möguleikar á spjaldtölvum Þekking á Gegni Leitarvélar t.d. google Upplýsingaöflun af vefsíðum Notkun tækjabúnaðar tölvunnar m.a. hin ýmsu ílags- og frálagstæki. Notkun stafrænnar myndvélar Stafrænt læsi **Upplýsingaöflun og úrvinnsla:** Gegnir - útlánskerfi Internetið – gagnaöflun Leitarvél – t.d. google Heimildarvinna – gagnrýnin heimildaöflun Uppröðun og skipulag skólasafnsins Dewey flokkunarkerfið Heimildaskrá Ritvinnsla (word) Töflureiknir (excel) Fjölmiðlafræðsla	Samþættinga við aðrar námsgreinar Leitarnám Þemavinna Heimildavinna **Kennslutæki:** Tölvur og spjaldtölvur Prentari Stafrænar myndavélar **Forrit tölvunnar sem verið er að vinna með hverju sinni:** Stýrikerfi (windows) Ritvinnsla (word) Töflureiknir (excel) Umbrotsforrit (publisher) Glærugerðarforrit (power point) Fingrafimi - blindskrift Stafræn myndataka Prentari Teiknun/málun (paint) Myndbandagerð Vefpóstur	gagns bæði í stýrðu námi og á eigin forsendum, • nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi í tengslum við vinnutækni, vinnulag og annað nám, • sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum undir leiðsögn og í samvinnu með öðrum, • nýtt sér mismunandi tæknibúnað á hagkvæman og fjölbreyttan hátt, • beitt réttri fingrasetningu. **Upplýsingaöflun og úrvinnsla:** **Að nemandinn geti:** • nýtt fjölbreyttar leiðir og leitarvélar við markvissa öflun upplýsinga við hæfi, • nýtt rafrænt og gagnvirkt námsefni á fjölbreyttan hátt, • verið gagnrýninn á gæði ýmissa upplýsinga, • unnið með heimildir og sett fram einfalda heimildaskrá, • nýtt hugbúnað og forrit við einfalda uppbyggingu og uppsetningu ritsmíða, • nýtt hugbúnað/forrit við einfalda framsetningu á tölulegum gögnum. **Tækni og búnaður:** **Að nemandinn geti:** • nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna og framsetningu tölulegra gagna, • nýtt hugbúnað/forrit við	Jafningjamat Símat kennara á vinnu Leiðsagnarmat Endurgjöf í tímum í formi, leiðbeiningar og hvatningar. Lokaafurð verkefna metin	veggspjalds eða glærusýningar, með tilvísun í heimildir. Geta til sjálfstæðs leitarnáms. Færni í samvinnu í hóp Kunnátta í notkun flokkunarkerfa á skólasafni Bókmenntaritgerð Bókaútgáfa Útgáfa skólablaðs. Glærusýning (Power Point) Eigið myndband Eigin vefsíða Þekking á: Spjaldtölvum Fartölvum Stafrænum myndatökum Videóupptökum

Stafrænt læsi Netpóstsamskipti **Tækni og búnaður:** Ritvinnsla (word) Töflureiknir (excel) Teiknun/Málun (paint) Myndbandagerð (movie maker/Imovie/Stop Motion Studio og fleiri) Umbrotsforrit (Publisher) Glærugerðarforrit (power point) Spjaldtölvur - myndbandavinnsla Vefsíðugerð Stýrikerfi (windows) **Sköpun og miðlun:** Glærugerðarforrit (power point) Umbrotsforrit (Publisher) **Siðferði og öryggismál:** SAFT, öryggi á netinu. Netorðin fimm Ábyrg netnotkun Öryggi lykilorða Rétt meðferð heimilda (ritstuldur)	Vefsíðugerð	myndvinnslu, gerð stuttmynda og hljóð- og tónvinnslu, • nýtt hugbúnað/forrit við vefsmíðar. **Sköpun og miðlun:** **Að nemandinn geti:** • rætt og útskýrt á gagnrýninn hátt eigið upplýsinga- og miðlalæsi, • nýtt hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á skapandi og skýran hátt. **Siðferði og öryggismál** **Að nemandinn geti:** • sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og við heimildavinnu, • farið eftir reglum um ábyrga netnotkun, er meðvitaður um siðferðislegt gildi þeirra og tekur ábyrgð á eigin samskiptum og gögnum á Neti- og netmiðlum.		Exel-vinna eins og: Veggspjald með tölulegum upplýsingum úr eigin rannsókn Kunnátta í að nýta almenningsbókasöfn Samskipti í tölvupósti

Gagnrýnin heimildaöflun Öryggi, siðferði og ábyrgð á samskiptasíðum Fjölmiðlafræðsla				

Vinnulag:

Námsgreinin er þverfagleg námsgrein sem tengist inn í aðrar námsgreinar, viðfangsefni og þemu. Viðfangsefnin krefjast samstarfs þeirra sem koma að nemendahópnum hverju sinni og geta tekið mislangann tíma. Lögð er áhersla á að hafa hverja kennslustund markvissa með skýrum markmiðum í upphafi eða innlögn, þannig að nemandinn viti hver verkefnin eru, hvernig á að leysa þau og hvert lokamarkmiðið er. Við framgang kennslustundar eru bjargir, amboð, og sýnishorn sýnileg og tímarammi skýr. Kennslustundinni lýkur síðan á samantekt og mati á því námi sem fram fór. Við námsmat er leiðsagnarmat og endurgjöf í tímum í formi leiðbeiningar, hvatningar og hróss.

Bjargir f/kennara:

Handbækur kennara á bókasafni t.d. númer 004, 070, 302, 301 – 307 og 310

Vefurinn nams.is er í sífelldri þróun varðandi námsefni sem tengist upplýsinga – og tæknimennt.

Heimir – Handbók um heimildaritun

Gjallarhornið – Þemahefti um fjölmiðla

Kennsluvefur í upplýsingalæsi; http://www.upplysing.is/upplysingalaesi/

Upplýsingatækni fyrir yngsta stig; http://vefir.nams.is/uppltaekni_yngsta/index.html

Upplýsingatækni fyrir 5. – 7. bekk; http://vefir.nams.is/uppltaekni/index.htm

Viskuveitan, fyrir grunnskóla; http://vefir.nams.is/viskuveitan/index.html

Margmiðlun, stafræn miðlun; http://www1.nams.is/margmidlun/

Tölvuöryggi; http://www1.nams.is/tolvuoryggi/

Samþætting námsgreina – hringekjur

Samfélagsfræði og náttúrufræði eru að stórum hluta kennt í samþættingu námsgreinanna. Auk þess er fleiri námsgreinum eins og list- og verkgreinum, upplýsinga- og tæknimennt, íþróttum og fleiri greinum blandað með í samþættinguna. Kennslan byggir á sex grunnþáttum menntunar; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindum, jafnrétti og sköpun. Eru þeir leiðandi í öllu skólastarfinu, en koma skýrt fram í samþættingu námsgreina þar sem fögin eru kennd saman, þvert á skólastarfið og þvert á árganga. Hefur þessi samvinna fengið starfsheitið „hringekjur“. Starfið er skipulagt á faglegan og víðsýnan hátt út frá markmiðum grunnþáttanna, m.a. með hópvinnu, hringekjum, samkennslu árganga, samþættingu námsgreina, samfaglegum vinnubrögðum, lausnarleitarnámi, nýstárlegri nálgun í skólastarfi og kennsluháttum svo sem útikennslu. Hringekjan er hugsuð sem viðbót við samfélags- og náttúrufræði kennslu sem fer fram í hverjum bekk fyrir sig en tilgangurinn er meðal annars að auka samheldni nemenda með því að blanda árgöngum. Hringekjan skiptist í þrjá hluta;

Yngsta stig:leikskóli og 1. bekkur,

Yngra stig: 2.-4. bekkur

Miðstig: 5.-7. bekkur

Leikskóli og 1. bekkur	1. önn. Unnið í aðskildum hópum	2. önn. Unnið í aðskildum hópum og saman	3. önn. Samvinna
Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum	**Á hverju ári:** **SKÓLINN OKKAR** (Sögurammi) • Könnunarleikur • Nærumhverfið • Umferðarfræðsla • Umhverfismennt • Grænfáni • Heilsuefling • Bíllinn • Söguaðferð, þorp á vegg. • Vinir og skólafélagar • Fjölskyldan • Skólabygging • Skólalóð • Sagan í kringum okkur	**Á hverju ári:** **LÍKAMI MANNSINS** • Heilsuefling • Heilbrigðir lífshættir • Tannvernd • 6 H – heilsunnar • Líkamshlutar • Umhirða • Líðan • Geðorðin • Matur/drykkir • Hollusta • Starfsemi líkamshluta og þarfir • Teikna eigin líkama í raunstærð (einn leggst á maskínupappír, annar teiknar í kring). • Hjartað – mannshjarta eða tákn/teiknað	**1. ár** **ÁRSTÍÐIRNAR** (sögurammi) • Fuglar • Ræktun, setja niður fræ • Tré • Veður • Víðsjá • Dýr: búsvæði þeirra **MÝS** • Þæfa mýs • Búa til músarholu • Óskar og Helga- vídeómynd • Sögur og þjóðsögur um mýs • Bakaðar músabollur (möndlueyru,lakkrísskott) • Píla pína, söngleikur um mús **2.ár** **ÁRSTÍÐIRNAR** (sögurammi) • Fuglar • Ræktun, setja niður fræ • Tré • Veður • Víðsjá • Dýr: búsvæði þeirra **ÁNAMAÐKAR** • Búa til ánamaðka • Tína orma • Skoða í víðsjá • Gagnsemi ánamaðka í náttúrunni **FIÐRILDI** • Lífsferill fiðrilda • Litla lirfan ljóta • Gráðuga lirfan
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur um skólasvæðið og nágrenni? Könnunarleiðangur	• Hvað vita nemendur um líkama sinn? Nota teiknaðar útlínur til að	• Hvað vita nemendur;

	• Hvað vilja þeir vita?	staðsetja/merkja líkamshluta og líffæri. • Hvað vita nemendur um heilbrigða lífshætti? • Hvað vilja þeir vita?	Dýrin í Hálsaskógi, teiknimyndir og fl.; Eru mýs í alvöru eins og Lilli, Marteinn, Mikki mús, Maximús Músíkús eða Jenni? • Hvað vilja þeir vita?
Grunnþættir	• **Læsi**: náttúrulæsi, rötun • **Sköpun**: sögur, myndir, líkön • **Jafnrétti**: samskipti í hópnum • **Heilbrigði og velferð**: vinir, fjölskylda, öryggi í umferðinni • **Lýðræði**: samskipti í hóp • **Sjálfbærni**: nærumhverfið, samgöngur	• **Læsi**: tilfinningalæsi • **Sköpun**: teikna eigin líkama í raunstærð. hjartað sem tákn. • **Jafnrétti**: hvernig sem líkaminn lítur út... • **Heilbrigði og velferð**: líkamleg og andleg vellíðan, næring og hvíld • **Lýðræði**: lýðræðisleg vinnubrögð til að styrkja sjálfsmynd barnsins • **Sjálfbærni**: heilbrigðir lífshættir	• **Læsi**: umhverfið á mismunandi árstímum • **Sköpun**: þæfing, bakstur, leiklist, tónlist • **Jafnrétti**: samvinna óháð aldri • **Heilbrigði og velferð**: klædd eftir veðri á hverri árstíð, frumþarfir • **Lýðræði**: samvinna óháð aldri • **Sjálfbærni**: búsvæði, frumþarfir, hvað gerist ef búsvæðum er spillt?
Tillögur að námsefni og ítarefni	• Komdu og skoðaðu umhverfið • Aðgát í umferðinni • Góða ferð • Innipúkinn í umferðinni • Komdu og skoðaðu landakort • Samvera: Verum saman í frímínútunum • Samvera: Vinnum saman í skólastofunni • Samvera: Verum vinir	• Komdu og skoðaðu mannslíkamann • Samvera: Verum vinir • Snerting, jóga og slökun	• Fylgstu með þeim vaxa; skordýr https://www.mms.is/namsefni/fylgst-med-theim-vaxa-skordyr • Fylgstu með þeim vaxa ; skóglendisdýr https://www.mms.is/namsefni/fylgst-med-theim-vaxa-skoglendisdyr • Hagamús - Með lífið í lúkunum https://www.mms.is/namsefni/hagamus-med-lifid-i-lukunum
Hugmyndir að lokaskilum	• Ratleikur • Kort/myndverk af hverfinu	• Eigin líkami í raunstærð • Heilsuleikar • Þrautabraut	• Sýning á verkum nemenda • Leiksýning
Námsmat	• Endurgjöf/leiðsagnarmat	• Endurgjöf/leiðsagnarmat	• Endurgjöf/leiðsagnarmat

2. til 4. bekkur	1. önn	2. önn	3. önn
1. ár **Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum**	**Risaeðlur** • Stærðfræði í skógi – hlutföll • Stærðfræði – hlutföll risaeðla • Myndmennt – leiraðar eðlur og líkan/eldfjall búið til þar sem þær búa • Textílmennt – saumaðar eðlur • Sköpun úr endurnýtanlegum efnivið – risaeðlur • Sögugerð • Ljóðagerð • Tímalína • Hugarkort • Risaeðluhreyfing • Risaeðlubrauð • Sameiginleg innlögn í upphafi • Kveikja – Risaeðlubíómynd	**Íslenskir þjóðhættir** • Tóvinna • Kertagerð • Þjóðsögur • Álfar og tröll • Sögurammi • Glíma og gamlir leikir • Útinám – Árbæjarsafn, heimsókn. Skoðuð hús frá gömlum tímum. • Námsveggur • Fatnaður fólks í gamla daga. • Hús í gamla daga skoðuð og allir útbúa torfbæ. • Þorrablót á sal, nemendur smakka þorramat og dönsa hringdans og Óla Skans. • Þorraþrællinn • Gömlu íslensku mánaðarheitin	**Hringrásir** • Innlagnir í bekkjum áður en vinna hefst um hringrás vatnsins, endurvinnslu og lífsferla. • Samlestur og umræður í bekkjum um þær hringrásir sem ekki er unnið mikið með. • Hringrás endurvinnslunnar- töskur úr gallabuxum eða eitthvað annað endurunnið. • Hringrás lífsferlanna • Námsveggur - lífsferlar • Hringrás vatnsins
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur um risaeðlur? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miða • Hvað vilja nemendur vita? Umræður, hugstormun eða post-it miðar	• Hvað vita nemendur um lífið í í gamla daga? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar • Hvað vilja nemendur vita um lífið í gamla daga? Umræður, hugstormun á töflu eða post-it miða	• Hvaða hringrásir þekkja nemendur? Umræður með nemendum – hugstormun. • Hvað vilja nemendur vita um hringrásir? Umræður, hugstormun eða post-it miðar
Grunnþættir	• **Læsi**: upplýsingalæsi, læsi á hlutföll og stærðir risaeðlanna. • **Sköpun**: myndræn vinna, virkja ímyndunarafl, upplifun eðlanna. • **Jafnrétti:** samvinna verkefna, jafnrétti risaeðlanna, voru allir jafnir?	• **Læsi:** Samlestur á Komdu og skoðaðu íslenska þjóðhætti. Menningarlæsi á lífið í gamla daga. Söngtextar. • **Sköpun:** Saumaðir öskupokar, hannaðir torfbæir, fatnaður í gamla daga (dúkkulísur). Dans á þorrablóti. • **Jafnrétti:** Hvernig var jafnrétti í landinu í gamla daga?	• **Læsi:** náttúrulæsi, samlestur námsefnis í bekkjum. • **Sköpun:** endurnýting hluta, búa til hlut úr endurunnu efni. Myndræn framsetning hringrása. • **Jafnrétti:** samvinnu verkefni, jafn aðgangur að hreinu vatni • **Heilbrigði og velferð**: hreint vatn, hrein náttúra, hrein jörð

	• **Heilbrigði og velferð:** hreyfingar risaeðla, útinám. Risaeðlubrauð bakað. • **Lýðræði:** samræður og samvinna, gagnrýnin hugsun, samskipti dýranna. • **Sjálfbærni**: sjálfbær heimur risaeðlanna?	• **Heilbrigði og velferð:** Voru híbýli í gamla daga góð heilsunni? Dans á þorrablóti. • **Lýðræði:** hópavinna, lýðræði í sögulegu samhengi. • **Sjálfbærni:** samvinna, sjálfbærir lífshættir fólks í gamla daga.	• **Lýðræði**: samvinna, hópavinna, virk hlustun • **Sjálfbærni**: endurnýting, skilningur á eigin vistspori, sjálfbær jörð
Tillögur að námsefni og ítarefni	• Ævintýri – Litla risaeðlan • Fræðibækur af safni (Dewey 560) • Veraldarvefurinn	• Þjóðsögur - Gilitrutt • Komdu og skoðaðu íslenska þjóðhætti – lesið og rætt inni í bekkjum. Ekki á hringekjutíma. • Ísland áður fyrr, störfin, fjölskyldan og heimilið	• Örkin hans Nóa • Komdu og skoðaðu hringrásir • Veraldarvefurinn, myndbönd notuð við innlagnir af nams.is, sorpa.is og or.is (sjá vinnuskjal)
Möguleg samþætting sérgreina	• Heimilisfræði – brauðbakstur • Sjónlistir – leir og risaeðlur úr endurunnu efni • Íþróttir – hreyfing risaeðla • Textílmennt – saumaðar eðlur	• Heimilisfræði – þorramatur • Dans – þorrablót • Textílmennt – öskupokar • Sjónlistir/textílmennt – torfbær og fatnaður í gamla daga	• Náttúrufræði – hringrásir náttúrinnar • Sjónlistir – hringrásir • textílmennt –endurnýting á gallabuxum.
Hugmyndir að lokaskilum	• Morgunkaffi m/foreldrum • Sýning á vinnu nemenda • Námsveggur	• Veggmynd úr sveit með torfbæjum • Vettvangsferð á Árbæjarsafn • Þorrablót á sal með þorramat og dansi	• Endurunnin taska úr gallabuxum. • Vettvangsferð á veðurstofuna
Námsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat

2. til 4. bekkur	1. önn	2. önn	3. önn
2. ár **Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum**	**Náttúra og heilsuefling** • Heilbrigt mataræði • 6H heilsunnar (hjúkrunarfræðingur) • Útinám, t.d. grenndarskógur, Elliðaárdalur. • Nýtum skóginn, könglar og tilraunir með þá (fljóta, sökkva) • Þrautabrautir • Ratleikir • Rathlaup • Núvitund, inni og úti. • Nudd, nemendur læra að nudda • Kraftganga • Hlustað eftir hljóðum í náttúrunni, hljóðmengun, náttúruleg og manngerð umhverfishljóð. • Svefn og svefntími • hreyfing	**Jörðin** • Innviðir jarðar • Hvernig varð jörðin til – eldgos, tilraun • Fjöll • Höf • Gróður • Landakort • Fánar • Námsveggur • Sköpun úr endurnýtanlegum efnivið, jarðir búnar til úr blöðru, veggfóðurslími og dagblöðum. • Þæfðar jarðir	**Fuglar** • Vettvangsferð/útinám – fuglaskoðunarferð að stíflu og í grenndarskóg. • Grenndarskógur • Bókagerð, flettibók með fróðleik og upplýsingum um vinnuna. • Heimildavinna í bókum og af neti • Skuggaleikhús • Námsveggur • Fuglavefurinn, upplýsingaöflun.
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar. Hvað vilja þeir vita? Hugstormun eða post-it miðar	• Hvað vita nemendur um jörðina? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar. • Hvað vilja þeir vita um jörðina? Hugstormun eða post-it miðar	• Hvað vita nemendur um fugla? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar. • Hvað vilja þeir vita um fugla? Hugstormun eða post-it miðar
Grunnþættir	• **Læsi:** Upplifun í náttúru, umhverfishljóð, • **Sköpun:** umhverfishljóð skynjun og túlkun. • **Jafnrétti:** jöfn lífsgæði fólks í dag	• **Læsi:** Samlestur námsefnis. Náttúrulæsi, • **Sköpun:** Þæfa jörð, jörð úr blöðru og veggfóðurslími. landakort, „okkar ímyndaða land“. • **Jafnrétti:** Jafnt vinnuframlag, samvinna	• **Læsi:** Náttúrulæsi, lesum í atferli fugla. Upplýsinga – og tæknilæsi, lærum að nota fuglavefinn. • **Sköpun:** Hanna og búa til fuglahús.

	• **Heilbrigði og velferð:** Núvitund og slökun úti og inni. Kraftganga og hollusta og heilbrigðir lífshættir. Svefn, svefnþörf og svefnvenjur. • **Lýðræði:** samræður og samvinna. • **Sjálfbærni:** umhverfisvænn lífsstíll, göngum í skólann.	• **Heilbrigði og velferð:** Ein jörð fyrir alla, endurnýting og endurvinnsla. • **Lýðræði:** samvinna, samræður, lýðræðislegt samfélag jarðarinnar. • **Sjálfbærni:** Sjálfbær heimur, ein jörð fyrir alla. Endurnýting	• **Jafnrétti:** Að komast af í heimi fuglanna, hverjir ná að lifa, búsvæði og fæða. Hafa allir fuglan jafna möguleika. • **Heilbrigði og velferð:** Fuglaskoðun, heilsubótarganga og lærum að fylgjast með fuglum í náttúrunni. • **Lýðræði:** Samvinna, samræður í vinnu verkefna. • **Sjálfbærni:** Endurnýting mjólkurferna og útbúin fuglahús. Sjálfbær heimur fugla.
Tillögur að námsefni og ítarefni	• Komdu og skoðaðu umhverfið	• Komdu og skoðaðu fjöllin • Komdu og skoðaðu landakort	• Komdu og skoðaðu hvað dýrin gera • Fuglavefurinn
Möguleg samþætting sérgreina	• Íþróttir – hreyfing og heilbrigðir lífshættir lífsleikni – núvitund og slökun • Heimilisfræði – hollur matur • Tónmennt – að hlusta á náttúruna, umhverfishljóð og tónlist innblásin af náttúrunni.	• Textílmennt – þæfa jarðir • Sjónlistir - búa til jörð úr blöðru og veggfóðurslími og dagblöðum. • Upplýsinga- og tæknimennt – leit að upplýsingum á netinu, texta- og myndvinna.	• Upplýsinga- og tæknimennt – fuglavefurinn, leitað að upplýsingum • Hönnun/Sjónlistir – búa til fugla og fuglahús
Hugmyndir að lokaskilum	• Verkefnablöð í úrklippubók • Laugardalur, Björnslundur, Rauðavatn • Ártúnsleikar	• Þæft hnattlíkan – einstaklingsvinna • Jörð úr pappír – veggfóðurslím og blaðra • Bók, einstaklingsvinna – jörðin, með upplýsingum og fróðleik	• Vettvangsferð á Náttúrugripasafnið • Flettibók með fróðleik, einstaklingsvinna • Fuglahús – einstaklingsvinna, búið til úr mjólkurfernu
Námsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat

2. til 4. bekkur	1. önn	2. önn	3. önn
3. ár **Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum**	**Ísland - Land og þjóð** • Söguaðferð • Miðbær – Stjórnarráð, Alþingi, Árbæjarsafn • Endurvinnsla • Sköpun úr endurnýtanlegum efnivið – landið okkar • Heimildavinna í bókum og af neti • Vettvangsferð – Stöng í Þjórsárdal, 871+/-, Sögusafnið, Þjóðminjasafnið, Sjóminjasafnið	**Himingeimurinn** • Útinám - stjörnuskoðunarfélagið • Námsveggur • Heimildavinna í bókum og af neti • Sköpun úr endurnýtanlegum efnivið – geimverur og geimför • Sandleikur með geimverur og geimför • Geimverusýning	**Húsdýrin** • Fingrabrúður • Sköpun úr endurnýtanlegum efnivið • Húsdýragarður • Námsveggur • Heimildavinna í bókum og af neti
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur um Ísland? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar. • Hvað vilja þeir vita? Hugstormun eða post-it miðar	• Hvað vita nemendur um himingeiminn? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar. • Hvað vilja þeir vita? Hugstormun eða post-it miðar	• Hvað vita nemendur um húsdýrin? Umræður með nemendum – hugstormun á töflu eða post-it miðar. • Hvað vilja þeir vita? Hugstormun eða post-it miðar
Grunnþættir	• **Læsi:** Samlestur námsefnis, náttúrulæsi og menningarlæsi. • **Sköpun:** Að skapa úr endurnýtanlegu efni. • **Jafnrétti:** jafnrétti í landinu okkar. • **Heilbrigði og velferð:** vettvangsferðir til fræðslu um landið okkar. • **Lýðræði:** lýðræðisþjóðin Ísland, sögulegt lýðræði landsins.	• **Læsi:** Samlestur námsefnis, náttúrulæsi. • **Sköpun:** Að búa til plánetur heimsins. • **Jafnrétti:** Jöfn verkaskipting, samvinna. • **Heilbrigði og velferð:** útivera, efnisöflun úr náttúru, hreyfing og gönguferðir við skoðun á himni, náttúruvernd, ósonlagið • **Lýðræði:** Hópvinna, umræður, samvinna	• **Læsi:** Samlestur námsefnis, náttúrulæsi, upplýsinga- og tæknilæsi. • **Sköpun:** að búa til húsdýr á fjölbreyttan hátt. • **Jafnrétti:** Jafnrétti í vinnu verkefna, samvinna, jafnrétti í dýraríkinu. • **Heilbrigði og velferð:** Vettvangsferð, heilbrigði dýra og heilbrigði í ræktun dýra. • **Lýðræði:** Lýðræði í dýraríkinu. Hópvinna, umræður, samvinna

	Hópvinna, umræður, samvinna, virk hlustun • **Sjálfbærni:** Að skapa úr endurnýtanlegu efni.	• **Sjálfbærni:** Plánetur útbúnar úr endurvinnanlegum efnum.	• **Sjálfbærni:** Eru húsdýrin sjálfbær? Áhrif mannsins í ræktun húsdýra.
Tillögur að námsefni og Ítarefni	• Þjóðsögur • Litlu landnemarnir • Komdu og skoðaðu landnámið • Komdu og skoðaðu land og þjóð • Veraldarvefurinn	• Skáldsögur - Litli prinsinn, Blái hnötturinn • Komdu og skoðaðu himingeiminn	• Ævintýri - Búkolla • Komdu og skoðaðu dýrin
Möguleg samþætting sérgreina	• Upplýsingatækni – öflun upplýsinga og textavinna.	• Íþróttir – gönguferðir • Sjónlistir – hönnun, útbúa plánetur	• Upplýsingatækni – öflun upplýsinga og textavinna. • Textílmennt – útbúa dýr • Sjónlistir – teikna dýrin
Hugmyndir að lokaskilum	• Leikrit fyrir foreldra • Námsveggur með söguaðferð • Vettvangsferðir	• Geimverukaffi fyrir foreldra • Kynning á vinnu nemenda	• Vettvangsferð í Húsdýragarðinn • Námsveggur
Námsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat

5. til 7. bekkur	Náttúrufræði 1. önn	Samfélagsfræði 2. önn	Eðlisvísindi 3. önn
1. ár **Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum**	**Lífríki Elliðaárdals** • Vettvangsnám í Elliðaárdal: Hópferðir með mismunandi verkefni og tilgang • Gróður og plöntulíf: helstu plöntur • Dýralíf: fuglar, spendýr, fiskar og skordýr (smádýr) • Jarðfræðiundur Elliðaárdals: hraunlög, veðrun og rof • Vistkerfi/sjálfbærni • Áttir/kennileiti/örnefni • Landslag/sjóndeildarhringur/svæði • Grenndarskógur • Borgarvefsjá	**Íslandssaga** • Mannlíf og menning fyrr og nú • Helstu atburðir úr Íslandssögunni • Lítil sviðsmynd sett upp í pappakassa • Verkefnasmiðjur • Lausnarleitarnám • Tímalína atburða • Leikþættir • Auðlindir • Landfræði • Stjórnkerfi	**Á ferð og flugi** • Ljós, linsur og speglar • Segull og áttaviti • Kraftar • Samgöngur og orka • Leyndardómar flugsins • Á floti • Vélar • Mælingar/hraðamælingar • Hljóð og bylgjur
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur um gróður/ plöntulíf, dýralíf og jarðfræði (hugflæði með „Post It“ miðum á námsvegg) • Hvað vilja þeir vita (hugflæði nemenda á námsvegg)	• Hvað vita nemendur áhugaverður fróðleikur fundinn út frá samlestri úr sögubókum • Hvað vilja þeir vita eða fræðast meira um	• Hvað vita nemendur um eðlisfræði eins og orku, krafta, ljósbrot, hljóðbylgjur og mælingar á vegalengd. • Hvað vilja þeir vita um eðlisfræði, orkugjafa og krafta
Grunnþættir	• **Læsi**: upplifun í náttúru, náttúrulæsi, hlusta á umhverfishljóð. • **Sköpun**: byggja skýli, ljósmyndir, taka myndir í huganum, horfa á náttúru í gegnum ramma og spegil. • **Jafnrétti**: samvinnunám, hópavinna, jöfn tækifæri í vinnuferli. • **Heilbrigði og velferð**: núvitund í náttúru, útivera, hreyfing • **Lýðræði**: samvinnunám, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: sjálfbærni dalsins, mismunandi vistfræði, aðskotahlutir í	• **Læsi**: samlestur, paralestur á Sögueyjunni I og II, heimildaleit • **Sköpun**: sagan sviðsett í kassa í þrívídd, frjáls samsetning, skissa upp hugmynd, lausnarleitarnám • **Jafnrétti**: samvinnunám, leitarnám, jöfn ábyrgð á vinnuframlagi • **Heilbrigði og velferð**: í sögulegu samhengi • **Lýðræði**: lýðræði í sögulegu samhengi, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: endurnýting á kössum og efni	• **Læsi**: tilgáta, niðurstöður og ályktanir dregnar af þeim • **Sköpun**: tilgátur settar fram og/eða ágiskanir • **Jafnrétti**: samvinnunám, jafnrétti að auðlindum og orkugjöfum • **Heilbrigði og velferð**: manns og náttúru í tæknivæddu umhverfi • **Lýðræði**: samvinna, frjálsar skoðanir, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: orkugjafar, jafnvægi náttúru út frá nýtingu aulinda

	náttúru (rusl), endurvinnsla og nýting skógar í skýli, nýting afurða úr skóginum (ber, trjágreinar)		
Tillögur að námsefni og Ítarefni	• Líf á landi • Líf og list á landi (vefsíða) • Náttúran allan ársins hring • Veraldarvefurinn • Elliðaárdalurinn • Fuglavefurinn – nams.is • Plöntuvefurinn; Kjarr- og skóglendi – nams.is • Greiningalyklar; Landið – nams.is • Umhverfisstefna skólans • Borgarvefsjá/Google •	• Sögueyjan I og II • Snorri • Evrópa (stjórnkerfi) • Veraldarvefurinn • Ísland, veröld til að njóta • Ferðalok heimildaþættir á nams.is	• Auðvitað – Á ferð og flugi • Veraldarvefurinn • Kortavefsjá af Íslandi – nams.is • Google maps • Vimeo • Youtube
Möguleg samþætting sérgreina	• Útinám, Skólaíþróttir, Hönnun og smíði (t.d. bekkir, borð eða skýli í skóginum)	• Hönnun og smíði , Sjónlistir, Textílmennt, Upplýsinga- og tæknimennt	• Tónmennt, Upplýsinga- og tæknimennt, Skólaíþróttir
Hugmyndir að lokaskilum	• Rathlaup í dalnum • Þrautabraut í dalnum • Fræðsluleiðangrar í dalinn • Verkefnamappa með verkefnum	• Listasýning á sviðsmyndum (kössum) • Þorrablót • Leiksýning • Fræðslumyndbönd – Imovie eða Stop Motion • Myndbönd með leiknum þáttum – Imovie eða Stop Motion • Jafningjafræsla – Kynning á verkefnum	• Heimsókn í Vísindasmiðju HÍ. • Ratleikur út frá eðlisvísindum • Verkefnamappa með skýrslum
Námsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Vinnubók metin	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Jafningjamat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Skýrslublöð metin

5. til 7. bekkur	Náttúrufræði 1. önn	Samfélagsfræði 2. önn	Eðlisvísindi 3. önn
2. ár Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum	**Maðurinn** • Mannslíkaminn: húð, hjarta, blóð, beinagrind, skynfæri, meltingarfæri • Heilsa og heilbrigði • Áhrif umhverfisins á manninn, lífsgæði hans og heilsu - enduvinnsla • Lífsskilyrði manna – tilfinningar (Bangsaverkefni) • Ljóð um mannslíkamann • Verkefnabók með unnum verkefnum	**Ég í samfélaginu** • Lýðræði og mannréttindi • Jafnrétti/Gagnrýnin hugsun • Frelsi/réttindi/skyldur/ábyrgð • Umhyggja og velferð • Tilfinningar/samhygð • Réttindi barna/Barnasáttmálinn • Kort til leikskólabarna (Friðarkveðja, frá barni til barns)	**Heimilið** • Byggingarefni alheimsins- atóm • Frumefni – efnabreytingar, leysni og hamskipti • Magn og massi efna • Orkugjafar - Vatnsorka og jarðhiti • Efnafræði heimilisins • Uppbygging orkuvera • Nýsköpun
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur um líkama sinn (Hugarkort) • Hvað vilja þeir vita um mannslíkamann	• Hvað vita nemendur um réttindi sín og skyldur (Hugarkort) • Hvað vilja þeir vita um réttindi sín	• Hvað vita nemendur um frumefni og eðli þeirra • Hvað vilja þeir vita um efnafræði
Grunnþættir	• **Læsi**: á eigin líkama • **Sköpun**: út frá mannslíkamanum; ljóðrænt, myndrænt eða í tónverki • **Jafnrétti**: jafnrétti kynja og/eða kynþátta • **Heilbrigði og velferð**: heilbrigði líkamans, hraustleiki, hreyfing, andleg vellíðan, sjálfsvitund • **Lýðræði**: jöfn réttindi til heilbrigðis og hollrar fæðu, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: sjálfbærni í heilbrigði líkamans, líkaminn viðheldur heilbrigði sínu, ábyrgð á umhverfinu og skila því af sér í góðu lagi, endurvinnsla	• **Læsi**: á tilfinningar, réttindi og skyldur • **Sköpun**: tjáning í myndsköpun, leikræn tjáning, ritun • **Jafnrétti**: jafnrétti einstaklinga/barna í samfélagi • **Heilbrigði og velferð**: umhyggja, jöfn réttindi til heilbrigðis og velferðar • **Lýðræði**: hópvinna, umræður, lýðræði í samfélagi, félagsheimur nemenda, borgaravitund, samfélagsreglur, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: samhjálp kynslóða, skila af sér mannlegu samfélagi með samkennd	• **Læsi**: á lotukerfi og framkvæmd tilrauna, vísindalega vinnubrögð, heimalestur á námsefni, læsi á algeng efni á heimili • **Sköpun**: gagnrýnin hugsun, rökhugsun • **Jafnrétti**: samvinna, paravinna • **Heilbrigði og velferð**: áhrif efna á líkama og heilsu, efnin í líkamanum • **Lýðræði**: hópvinna, umræður, virk hlustun, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: gagnlegar tilraunir, endurnýtanlegir orkugjafar, jafnvægi náttúru út frá nýtingu auðlinda, umhverfisvæn efni á heimili

Tillögur að námsefni og ítarefni	• Maðurinn - hugur og heilsa • 6 H heilsunnar • Veraldarvefurinn • Landlæknisembættið – Heilsa og líðan • Vimeo • Youtube • Ýmsar bækur um mannslíkamann	• Litli Kompás • Skilaboð móttekin • Veraldarvefurinn • 68 æfingar í heimspeki • Grunnþáttahefti • Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna	• Auðvitað – Heimilið • Veraldarvefurinn • Tilraunahefti • Vimeo • Youtube • Tækni LEGO • Græna handbókin
Möguleg samþætting sérgreina	• Skólaíþróttir, Sjónlistir, Heimilisfræði, Tónmennt, skólahjúkrunarfræðingur	• Hönnun og smíði, Upplýsinga- og tæknimennt, Sjónlistir, Sviðslistir	• Upplýsinga- og tæknimennt, heimilisfræði
Hugmyndir að lokaskilum	• Heilsuleikar • Vettvangsferð á listsýningu – tilfinningar/skynjun/upplifun • Frumsamin ljóð um mannslíkamann • Verkefnamappa með verkefnum • Íþróttadagur • Fjallganga/Hlaup • Norræna skólahlaupið	• Ræðukeppni (með/móti) • Kort til leikskólabarna (Friðarkveðja, frá barni til barns) • Jafningjafræsla – Kynning á verkefnum • Vettvangsferðir á listsýningar sem tengjast upplifun og tilfinningum • Kynning á verkefnum	• Vísindakeppni • Vettvangsferð í Orkuverið jörð í Svartsengi (HS Orka) • Vísindasmiðja HÍ • Verkefnamappa með skýrslum
Námsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Verkmappa metin	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Jafningjamat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Skýrslublöð metin

5. til 7. bekkur	Náttúrufræði 1. önn	Samfélagsfræði 2. önn	Eðlisvísindi 3. önn
3. ár Hugmyndir að verkefnum og viðfangsefnum	**Lífríki í sjó og vatni** • Fiskar, hvalir, selir, fjörusmádýr og strandfuglar • Hafið/fjörur • Sjávargróður • Vistkerfi/sjálfbærni • Umhverfisvernd(hreint vatn/mengað vatn) • Lausnarleitarnám • Rannsóknir í fjöruborði og sýnataka • Hringrásir vatns	**Evrópa** • Evrópulöndin - Norðurlöndin • Stjórnkerfi • Landamæri • Atvinnuhættir • Samgöngur • Veðurfar • Landshættir • Ferðakynning frá löndunum – veggspjald, glærukynning (PowerPoint) eða stuttmynd (Imovie, Stop Motion) • Auglýsing frá ferðaskrifstofu – kynning frá löndunum og áhugaverðum stöðum	**Jörð í alheimi** • Sólkerfið – sól og plánetur • Jörðin og saga hennar • Myndun Íslands • Landmótun - hraun, veðrun og landris • Veður og loftslag • Lausnarleitarnám • Setja upp veðurathugunarstöð í 2 mánuði • Búið til sólkerfi eða líkan af jörðu • Geimferðir/mannlaus geimför • Vetrarbrautir, stjörnuþokur, svarthol og hljóðbylgjur úr alheimi • Námsveggur útbúinn
Hugarflæði	• Hvað vita nemendur um hafið og dýraríkið sem tengist því. • Hvað vilja þeir vita um hafsvæðið (hugflæði og hugarkort)	• Hvað vita nemendur um Evrópulöndin • Hvað vilja þeir vita um Evrópulöndin (hugflæði og hugarkort)	• Hvað vita nemendur um jörðina, sólkerfið og veðurfar (hugflæði með „Post It“ miðum á námsvegg) • Hvað vilja þeir vita (hugflæði nemenda á námsvegg)
Grunnþættir	• **Læsi**: læsi á mismun fersk vatns og sjávar, náttúrulæsi, læsi á hringrásir vatns • **Sköpun**: lausnarleitarnám, listaverk úr efnivið fjöru, ljósmyndir • **Jafnrétti**: jafnrétti allra að vatni • **Heilbrigði og velferð**: hollusta úr hafinu – matur,vítamín og steinefni • **Lýðræði**: samvinnunám, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: sjálfbærni í hafi og ferskvatni	• **Læsi**: samlestur, paralestur, læsi á Evrópu – menningu og þjóðhætti • **Sköpun**: hönnun á kynningarefni • **Jafnrétti**: jafnrétti ríkja, kynþátta og kynja • **Heilbrigði og velferð**: heilbrigði og velferð allra Evrópubúa • **Lýðræði**: hópvinna, umræður, rökræður, lýðræði milli Evrópuríkja, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: samvinna þjóða, matvælaframleiðsla og ræktun álfunnar	• **Læsi**: læsi á jarðlög, sólkerfið, plánetur, veðurkort, veðurspár og veðurathuganir • **Sköpun**: líkan af sólkerfi eða jörðu • **Jafnrétti**: samvinna, paravinna, jafnrétti allra á jörðinni að hreinu vatni, lofti og hreinni jörð • **Heilbrigði og velferð**: hreint loft, ómenguð jörð • **Lýðræði**: hópvinna, umræður, rökræður, virk hlustun, ábyrgð á vinnuframlagi í hóp, samvinna í raun, skipting hlutverka í hóp. • **Sjálfbærni**: sjálfbær jörð, sjálfbæt sólkerfi, endurvinnsla, jarðfræði tilraunir

Tillögur að námsefni og ítarefni	• Lífríkið í sjó • Lífríkið í fersku vatni • Veraldarvefurinn • Fjaran og hafið – nams.is • Fuglavefurinn – nams.is • Plöntuvefurinn; Strönd og Votlendi – nams.is • Greiningalyklar; Vatnið og Hafið – nams.is • Umhverfisstefna skólans • Grænfánaefni	• Evrópa • Norðurlönd • Veraldarvefurinn • Heimsreisa- Google Earth – nams.is • Google Earth og Google maps • ESB, OECD og Schengen • Eurovision • Evrópa álfan okkar • Vimeo • Youtube	• Auðvitað - Jörð í alheimi • Veraldarvefurinn • Stjörnuskoðunarvefurinn • Vimeo • Youtube • Vedur.is • Jarðfræðivefurinn – nams.is
Möguleg samþætting sérgreina	• Myndmennt, Upplýsinga- og tæknimennt, heimilisfræði, útinám	• Tónmennt, Heimilisfræði og upplýsinga- og tæknimennt, Hönnun og smíði	• Útinám, Hönnun og smíði, Upplýsinga- og tæknimennt
Hugmyndir að lokaskilum	• Verkefnamappa með verkefnum • Vettvangsferð í fjöru • Heimsókn í Náttúrufræðistofnun • Ferð á Sjóminjasafnið • Heimsókn í frystihús eða fiskibúð	• Veitingahús með veitingum og tónlist frá ýmsum Evrópulöndum • Ferðakynning eða fræðslumyndbönd – Imovie eða Stop Motion • Auglýsing frá ferðaskrifstofu – Imovie eða Stop Motion • Ferðaþjónusturáðstefna • Jafningjafræsla – Kynning á verkefnum	• Heimsókn á Veðurstofuna • Vettvangsferð á Þingvelli (eða Kaldársel) í stjörnuskoðun og landmótunar athugun (í upphafi annar snemma að morgni) • Vettvangsferð í Elliðaárdal í landmótunar athugun • Veðurstöð -veður rannsókn með skýrslum • Verkefnamappa með skýrslum
Námsmat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Verkefnamappa metin	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat • Jafningjamat	• Símat/leiðsagnarmat/sjálfsmat/skýrslublöð metin